

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE - 2016

Regionální statistiky

Ostrava, 29. 8. 2017

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Ostravě

Ředitel odboru: Hana Gurecká

Kontaktní osoba: Jan Halva, e-mail: jan.halva@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	4
1. Demografický vývoj.....	7
2. Sociální vývoj.....	14
3. Ekonomický vývoj.....	24
4. Životní prostředí.....	33
Tabulková příloha.....	40
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	41
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj.....	42
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj.....	43
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí.....	44
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Moravskoslezského kraje v letech 2000–2016.....	45
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – demografický vývoj.....	47
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – sociální vývoj.....	48
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – ekonomický vývoj.....	51
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – životní prostředí.....	53
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Moravskoslezského kraje v roce 2010 a 2016.....	54

Úvod

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Moravskoslezského kraje v roce 2016, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2010). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu posuzujeme vývoj na území kraje i vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2016. Proto můžeme v některých oblastech (především makroekonomika) zpracovat hodnocení pouze do roku 2015, v dalších oblastech jsou údaje za rok 2016 zatím pouze předběžné a budou se postupně zpřesňovat.

V tabulkové části je zařazen dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od roku 2000, tedy od vzniku krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz> nebo můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.ostrava.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Moravskoslezského kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Moravskoslezského kraje, který vždy vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 15. 8. 2017. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

Předkládaný rozbor hodnotí sociálně ekonomickou situaci Moravskoslezského kraje z pohledu statistických výsledků roku 2016, v meziročním srovnání, ale i dlouhodobějším, většinou pětiletém období poukazuje na silnější či slabší stránky současného stavu a dynamiky vývoje.

Z dále uvedeného je možno vysledovat některá fakta, která lze považovat za pozitivní:

V demografické oblasti je pozitivních tendencí několik. Jednou z nich je skutečnost, že se nadále zvyšuje tzv. střední délka života.

Počet sňatků v posledních letech roste a rozvodovost dále klesá.

Míra porodnosti se mírně zvýšila díky vyššímu počtu narozených dětí při nižším stavu obyvatel kraje.

Potratovost meziročně opět mírně klesla a byl tak potvrzen klesající trend z předchozích let.

V sociálním vývoji je možno pozitivně hodnotit fakt, že úroveň vzdělanosti pracovní síly roste.

Po útlumu v předchozích letech rostla zaměstnanost, především v terciárním sektoru.

Roste míra ekonomické aktivity obyvatel.

Přes obecně vyšší podíl nezaměstnaných je pozitivní jeho nadále klesající tendence, a to i ve všech šesti okresech kraje.

Roste čistý disponibilní důchod domácností.

Trvale rostla dosahovaná průměrná nominální mzda vyjádřená jako podíl mzdových prostředků na zaměstnance i jako mzdový medián, zároveň se zvýšila výše starobního důchodu.

Počet zjištěných trestných činů meziročně klesl.

V ekonomické oblasti je možno kladně hodnotit růst hrubého domácího produktu.

Sklizeň obilovin a brambor se zvýšila.

V průmyslových podnicích počet zaměstnanců mírně vzrostl, vzrostly tržby i mzdy zaměstnanců.

V roce 2016 bylo v kraji zahájeno nejvíce bytů za posledních pět let.

Informační technologie využívá v rostoucí míře stále více domácností, již téměř tři čtvrtiny domácností mají PC s přístupem k internetu.

Meziročně rostl počet návštěvníků i přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních.

Z ekologického hlediska je podstatné, že značnou část rozlohy kraje tvoří chráněná území.

Změny v užívání půdy posilují ekologickou stabilitu krajiny.

Spotřeba vody na obyvatele se stabilizovala na úrovni cca 90 litrů, pozitivní je, že ztráty pitné vody ve vodovodní síti se snižují.

Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci roste, 97 % odpadních vod je čištěno.

Emise hlavních znečišťujících látek do ovzduší pomalu klesají.

Investice na ochranu životního prostředí vynaložené na území kraje jsou nejvyšší v ČR.

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele meziročně poklesla.

Jiné charakteristiky statistických ukazatelů však pozitivní jistě nejsou a na ty by měla být pozornost zaměřena prioritně:

Z demografického hlediska je nepříznivé, že dlouhodobě klesá počet obyvatel kraje, lidé se z kraje více vystěhovávají než přistěhovávají a populace postupně stárne. Relativní úbytek obyvatel patří nejenom v minulém roce v mezikrajském srovnání k největším.

Věková struktura obyvatel se rychle mění, na 100 dětí již připadá více než 125 seniorů.

Již třetím rokem se více než polovina dětí rodí mimo oficiální manželský svazek.

V sociální oblasti představují dlouhodobě nezaměstnaní téměř polovinu z celkového počtu nezaměstnaných v kraji.

Do předčasného důchodu odchází stále více osob, tři z deseti starobních důchodců odešlo do důchodu předčasně.

Průměrná délka trvání pracovní neschopnosti se zvýšila, rostlo i průměrné procento pracovní neschopnosti.

V ekonomické oblasti je nově registrovaných subjektů stále méně.

Základní stavební výroba i stavební práce dle dodavatelských smluv proti loňskému roku klesly.

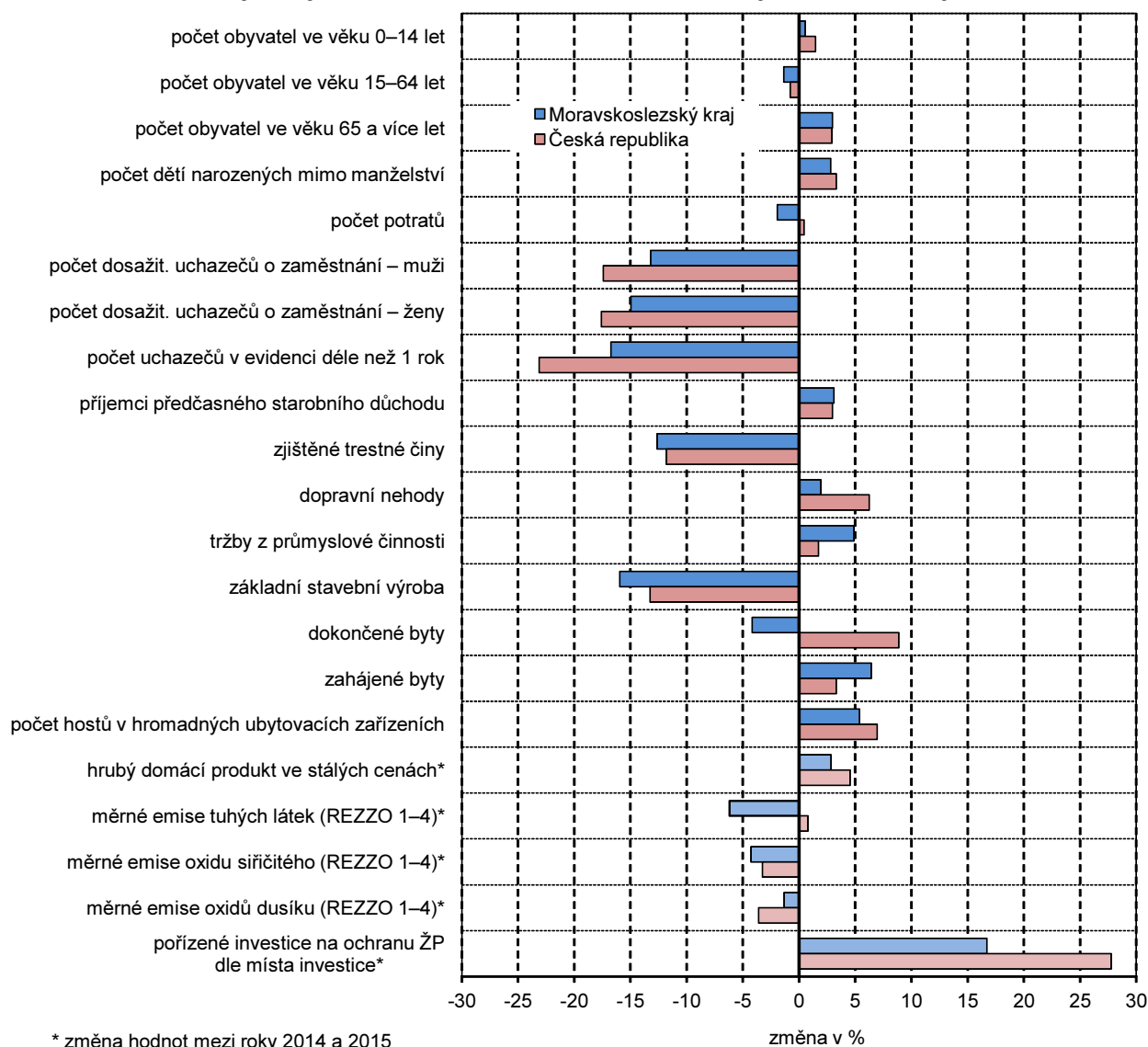
Klesl počet dokončených bytů.

Z pohledu životního prostředí je negativní, že:

Na 80 % území kraje je zhoršená kvalita ovzduší, nejhorší stav ovzduší je v aglomeraci Ostrava/Karviná/Frydek-Místek.

Produkce podnikového odpadu je ve srovnání s dalšími kraji nadprůměrná.

Graf Změna hodnot vybraných ukazatelů v Moravskoslezském kraji a ČR mezi roky 2015 a 2016

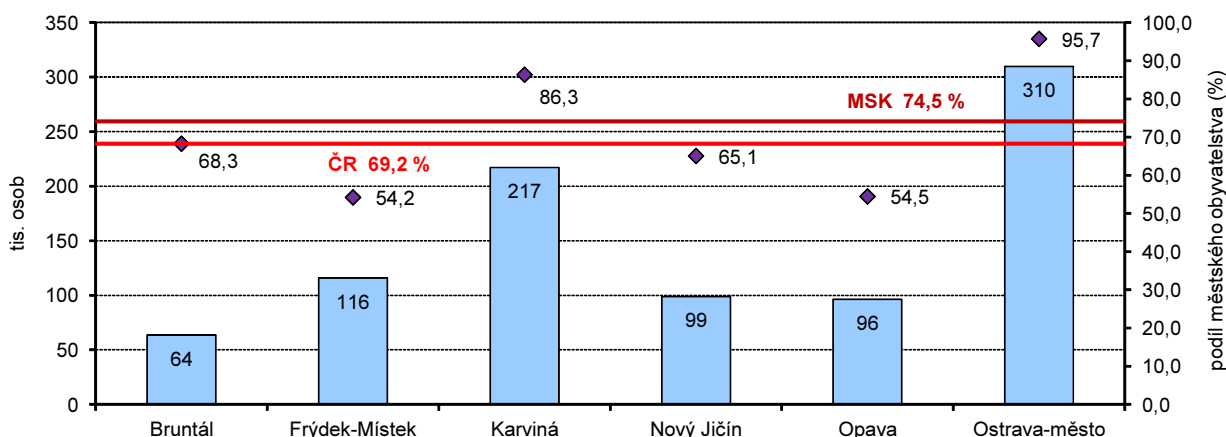
1. Demografický vývoj

Sídelní struktura kraje se vyznačuje mimořádnou hustotou obyvatelstva a jeho koncentrací na území Ostravsko-karvinské aglomerace

Moravskoslezský kraj se rozkládá na ploše 5 430 km², což představuje 6,9 % z rozlohy celé České republiky (dále ČR), přičemž na obyvatelstvu se ke konci roku 2016 podílel 11,4 % – meziročně o jednu desetinu tento podíl poklesl. V mezikrajském srovnání má kraj – pochopitelně s výjimkou Hlavního města Prahy – jednoznačně nejvyšší hustotu osídlení, a to 223 obyvatel na km². Největšího počtu obyvatel na km² je dosahováno v okresech Ostrava-město (976 obyvatel) a Karviná (706 obyvatel), naopak nejméně je zalidněn okres Bruntál, kde na km² rozlohy okresu připadá v průměru jen 61 obyvatel.

V celém kraji se nachází 300 obcí, což představuje jen 4,8 % z počtu 6 258 obcí celé ČR, to dokládá vysokou míru urbanizace Moravskoslezského kraje. Sídelní struktura kraje je však v jeho jednotlivých regionech rozdílná. V širší oblasti ostravsko-karvinské aglomerace žije převážná část obyvatel kraje. Obyvatelstvo této centrální části kraje je koncentrováno převážně do městských aglomerací, na druhé straně okrajové části horských a podhorských regionů na západě a východě kraje jsou typické nižší hustotou osídlení v převážně vesnické zástavbě. Přesto téměř tříčtvrtinový podíl městského obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel kraje je v rámci celé ČR nadprůměrný; nepočítaje Prahu, tak dokonce výrazně nadprůměrný.

Graf 1.1 Počet obyvatel ve městech a podíl městského obyvatelstva v Moravskoslezském kraji a jeho okresech

V kraji je dlouhodobě registrován úbytek obyvatelstva, který se nedaří zastavit

V Moravskoslezském kraji bydlelo ke konci roku 2016 (dle zpracované bilance stavu obyvatel navazující na výsledky sčítání lidu, domů a bytů) 1 209 879 osob. V průběhu roku poklesl počet obyvatel kraje o 3 432 osob, což je sice menší pokles než v roce předchozím (4 365 osob), ale opět se jedná o výrazný meziroční pokles obyvatelstva, se kterým se kraj potýká prakticky již od roku 1995, kdy k těmto pravidelným meziročním poklesům stavu obyvatelstva v kraji začalo docházet. Klesající trend počtu obyvatel byl narušen jen v letech 2007 a 2008, přičemž v posledních letech se velikost úbytku obyvatelstva kraje pohybovala převážně nad úrovní čtyř tisíc obyvatel. V minulém roce došlo ke snížení početního stavu obyvatel kraje jak v mužské složce (1 348 osob), tak ve složce ženské (2 084 osob).

Vysoké migrační saldo je dlouhodobým trendem, zvláště se projevuje na Karvinsku, Bruntálsku a Ostravsku

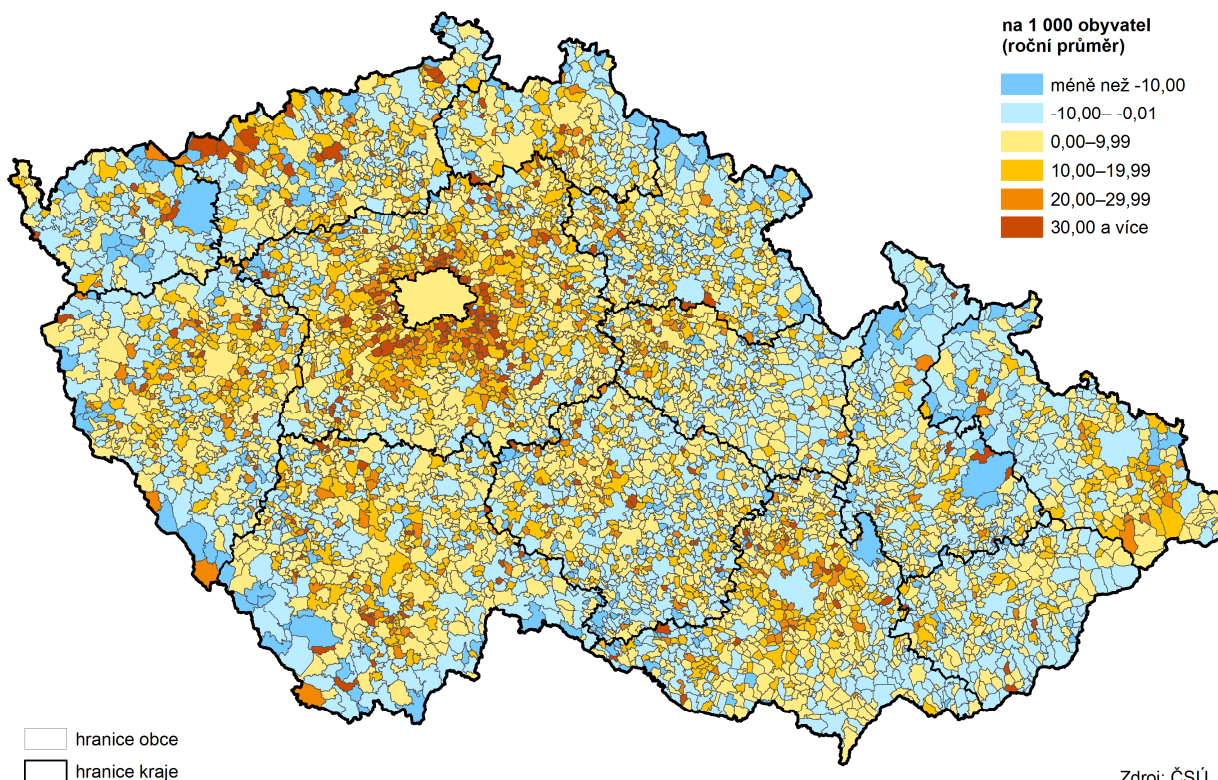
Na zápornou bilanci obyvatel kraje působila i v roce 2016 především skutečnost, že se z kraje vystěhovalo o 2 351 osob více, než kolik se jich do kraje přistěhovalo. Díky migraci obyvatel kraje došlo k početnímu snížení obyvatel především v okresech Karviná (-1 550 osob), Ostrava-město (-471 osob), ale i v okrese Bruntál (-432 osob). Přitom migrační přírůstek byl zaznamenán jen v okrese Frýdek-Místek (+371 osob). V přepočtu na 1 000 obyvatel ztratil migrací v minulém roce relativně nejvíce obyvatel okres Karviná a hned poté okres Bruntál.

Vývoj krajské migrace a změny v jejích saldu ovlivňuje v posledních letech – možno říci pozitivně – míra zahraniční migrace. Jak v roce 2016, tak i 2015 se z kraje do ciziny vystěhovalo méně osob, než kolik se jich do kraje z ciziny

přistěhovalo. V uplynulém roce tento rozdíl činil 661 osob, v roce předešlém 522 osob. V minulém roce tak migrace s cizinou snížila o cca čtvrtinu celkové záporné migrační saldo.

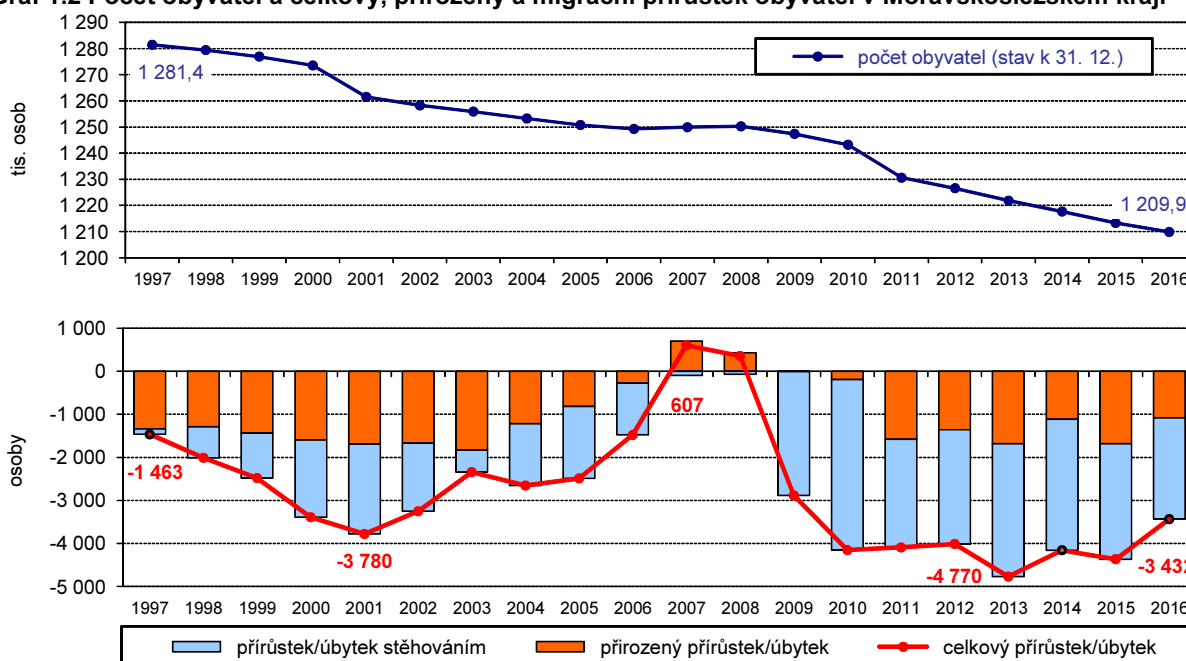
Pro dokreslení možno uvést, že tzv. vnitřní stěhování, tj. stěhování mezi obcemi v rámci Moravskoslezského kraje, bylo evidováno v roce 2016 v rozsahu 20 546 osob, což bylo 8,2 % celostátního úhrnu. Vzhledem k podílu obyvatel kraje na celé ČR (11,4 %), lze vnitřní migraci v kraji hodnotit jako podprůměrnou. Meziokresní stěhování v rámci Moravskoslezského kraje činilo 8 863 osob, zbylých 11 683 osob se stěhovalo z obce do obce v rámci daného okresu.

Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhování v obcích v letech 2011 až 2016

Zdroj: ČSÚ

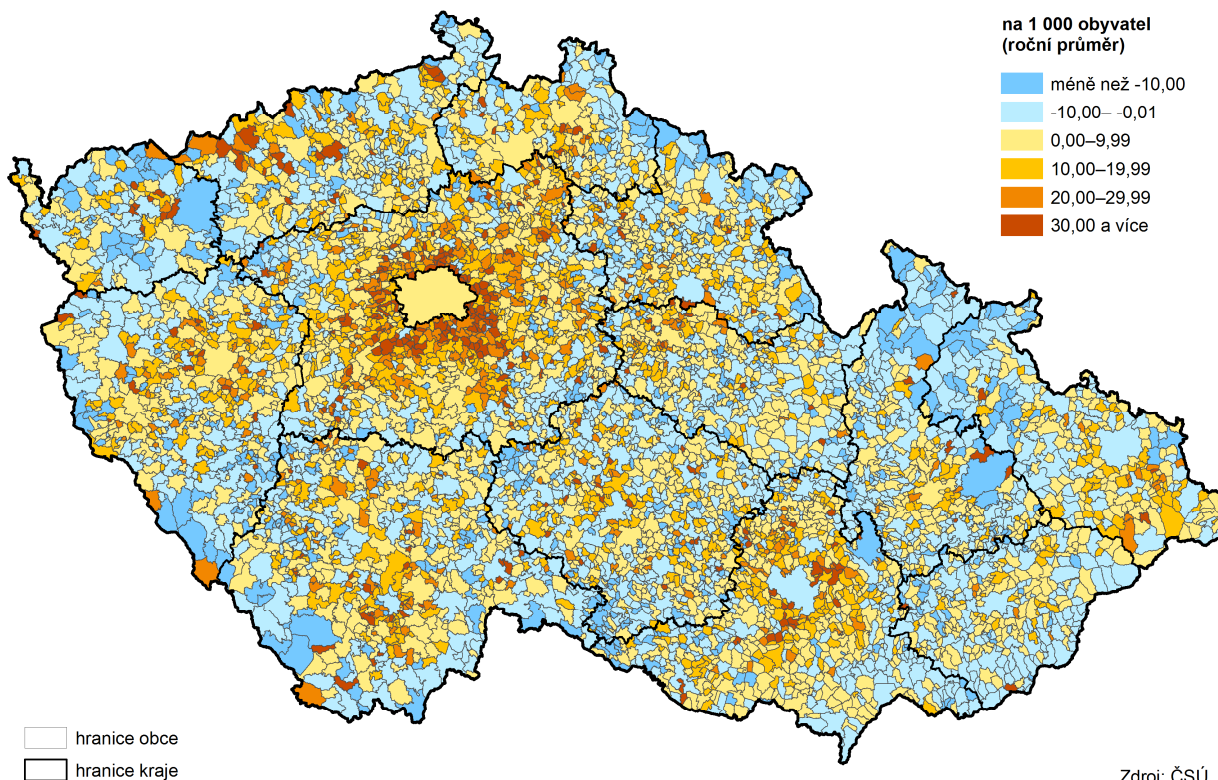
Graf 1.2 Počet obyvatel a celkový, přirozený a migrační přírůstek obyvatel v Moravskoslezském kraji

Na úbytku obyvatel se podepsalo i meziročně záporné saldo mezi narozenými a zemřelými

Na celkový pokles počtu obyvatel kraje působilo rovněž to, že v posledních letech umírá v kraji více lidí, než kolik se jich rodí. Rovněž v roce 2016 zemřelo v kraji 13 133 osob, tj. o 1 081 lidí více, než kolik se jich v průběhu roku živě narodilo. Přirozený přírůstek obyvatelstva byl v roce 2016 zaznamenán v okresech Nový Jičín a Opava.

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2011 až 2016

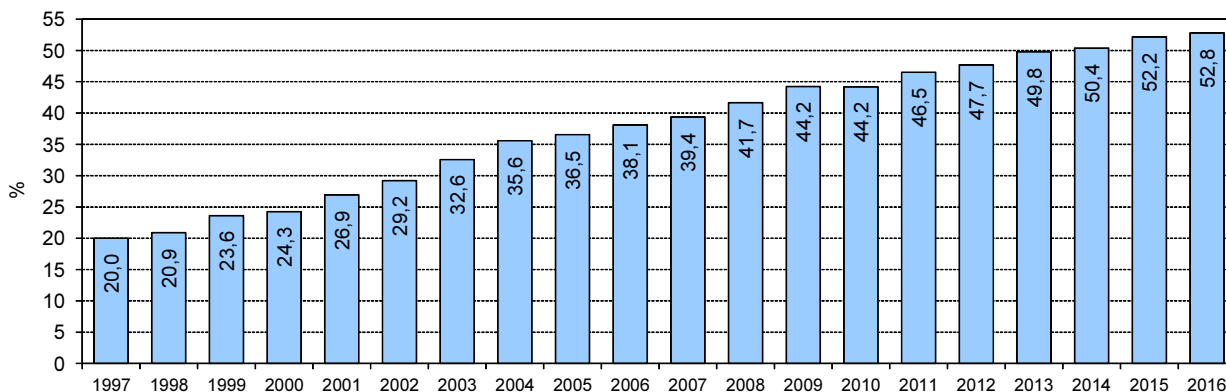

Zdroj: ČSÚ

Relativní úbytek obyvatel patřil nejenom v minulém roce v mezikrajském srovnání k největším

Rovněž v porovnání s ostatními kraji ČR nevypadá situace zrovna povzbudivě. Relativně (v přepočtu na tisíc obyvatel) dosahoval kraj spolu s krajem Karlovarským nejvyššího přirozeného úbytku, v případě migračního úbytku obyvatelstva se jedná o druhý nejvyšší, a to po Karlovarském kraji. Moravskoslezský kraj tak má ve své historii opět vůbec nejnížší počet obyvatel.

Graf 1.3 Podíl narozených mimo manželství v Moravskoslezském kraji

Míra porodnosti se mírně zvýšila díky vyššímu počtu narozených dětí při nižším stavu obyvatel kraje

Ženy rodí v pokročilejším věku a stále více dětí se rodí v nemanželském svazku

K úmrtím dochází především v důsledku nemoci oběhové soustavy a obecně na rakovinu

V kraji se v roce 2016 narodilo 12 052 dětí, což je o 186 živě narozených dětí více, než v roce předchozím. Míra porodnosti (počet narozených na tisíc obyvatel) se tak zvýšila na 9,9 promile i díky nižšímu stavu obyvatel. Je ale dlouhodobě pod celorepublikovou úrovní, přitom v letech 2007–2010 se míra porodnosti v kraji udržovala nad hodnotou 10 promile, tj. na úrovni dosahované i v první polovině devadesátých let minulého století.

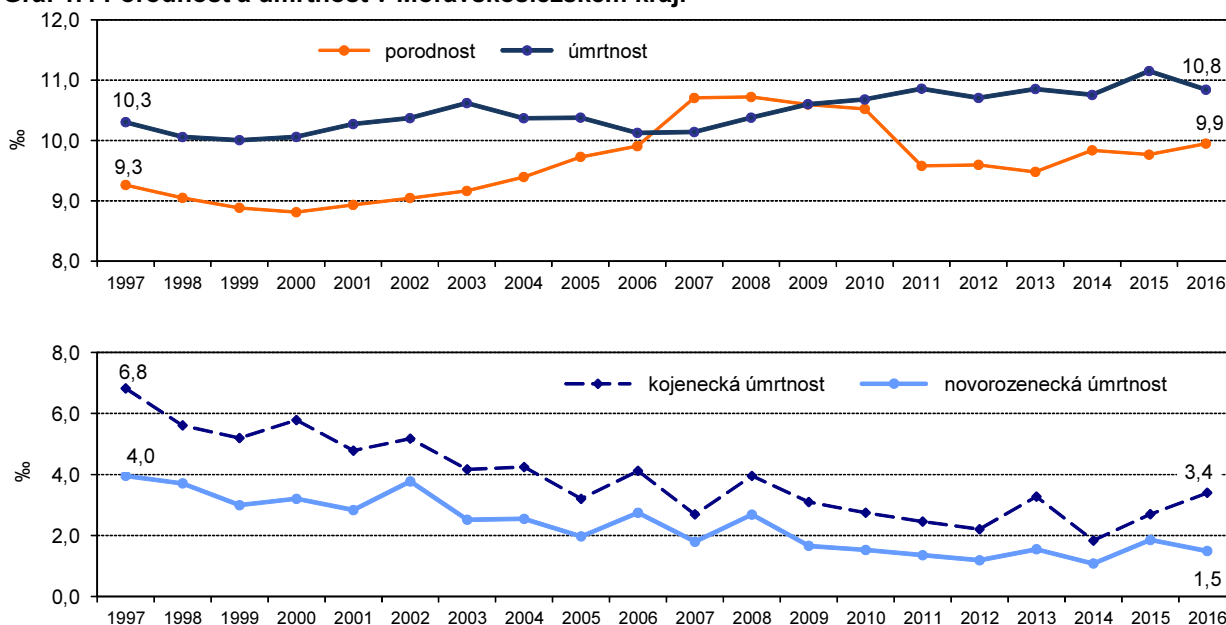
Z celkového počtu živě narozených dětí bylo 52,2 % chlapců. Většina dětí (47,7 % ze všech narozených) se narodila jako prvorozené, 36,1 % dětí jako druhorozené a jako třetí a další dítě v pořadí se narodilo 16,2 % všech dětí. Není vůbec překvapivé, že se stále více dětí rodí mimo oficiální manželský svazek, v roce 2016 to již bylo 52,8 %. Průměrný věk matky při narození dítěte se v posledních letech také až do roku 2015 neustále zvyšoval – v roce 2016 činil stejně jako v předchozím roce 29,8 roku. Při narození prvního dítěte činil průměrný věk matky 28,0 let, druhého dítěte již 30,7 roků a třetího dítěte 32,7 let.

Počet zemřelých osob se v roce 2016 v kraji meziročně snížil na 13 133, tj. o 417 osob méně než v předchozím roce, kdy zemřel největší počet lidí za poslední desetiletí. Úmrtnost se minulý rok po výkyvu v roce 2015 vrátila na úroveň dosahovanou dlouhodoběji v několika předchozích letech. Míra úmrtnosti v roce 2016 činila 10,8 osob na 1 000 obyvatel, v roce předchozím mimořádně 11,2 osob.

Již tradičně, i v roce 2016, byly největším „zabijákem“ nemoci oběhové soustavy (5 892 osob, tj. 44,9 % všech zemřelých) a tzv. novotvary (3 083 osob, tj. 23,5 % všech úmrtí). V případě nemoci oběhové soustavy, zvláště pak diagnóz infarktů myokardu a cévních nemocí mozku byl patrný již od roku 2010 trend poklesu těchto případů vedoucích ke smrti (jen rok 2015 se tomuto trendu poněkud vymykal). I v počtech případů úmrtí pro příčiny novotvarů je viditelný pozvolný, ale trvale klesající trend.

Zaznamenáníhodnou skutečností je fakt, že podle statistiky z roku 2016 zemřelo 161 lidí dokonanou sebevraždou, tj. více jak dvojnásobek, než kolik jich zemřelo při dopravních nehodách (75 osob).

Graf 1.4 Porodnost a úmrtnost v Moravskoslezském kraji

Počet sňatků v posledních letech zlomil dosavadní trend...

Již od roku 2007 je registrováno v Moravskoslezském kraji každoročně méně sňatků, a to i v přepočtu na tisíc obyvatel. V roce 2013 tak bylo evidováno historicky nejméně sňatečních obřadů. V roce 2014 však došlo k zastavení tohoto trendu a i v následujících letech byl zaznamenán meziroční nárůst v počtu sňatků až na hodnotu 5 768 sňatků evidovaných v roce minulém, což je opět o 227 sňatků meziročně více. V 67,0 % případů se jednalo o sňatek do té doby z obou stran

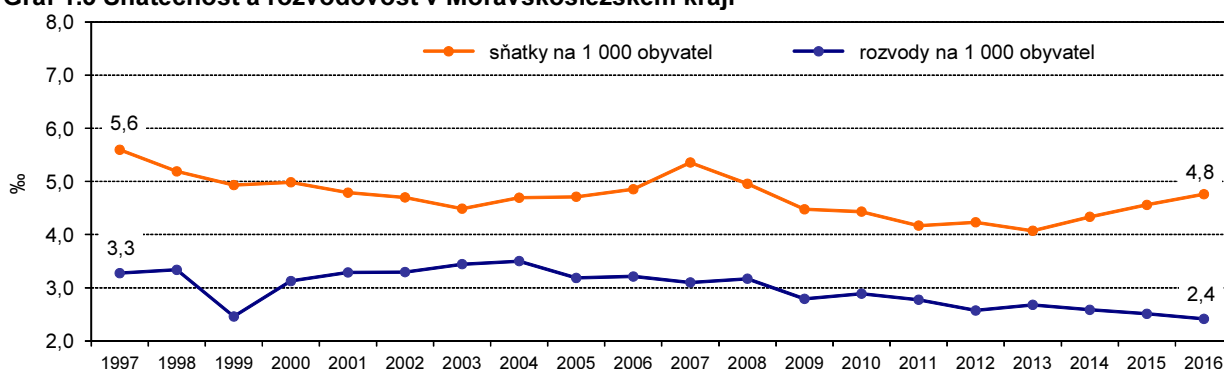
svobodných partnerů. Průměrný věk ženicha byl 35,7 let a nevěsty 32,7 let. V obou případech se jedná o pokračování rostoucího trendu věků sezdávaných partnerů. V případě prvního sňatku byl průměrný věk partnerů poněkud nižší, a to 31,6, resp. 29,0 let. I v tomto případě se tento průměrný věk stále mírně zvyšuje, v loňském roce je to patrné zejména v případě nevěst.

.. zatímco počet rozvodů se dlouhodobě spíše snižuje, přičemž k meziročnímu poklesu došlo i v roce 2016. Jako nejběžnější příčiny jsou uváděny povahové rozdíly a rozdílnost zájmů partnerů

V minulém roce bylo v kraji rozvedeno 2 925 manželství, což je o 125 rozvodů meziročně méně. V celkem 1 676 případech (57,3 % z úhrnu rozvedených manželství) se jednalo o manželství s nezletilými dětmi. Téměř 47 % manželství bylo rozvedeno po 15 a více letech jeho trvání. Průměrný věk při rozvodu byl u mužů 44,3 let a u žen 41,5 let. V obou případech se tento věk postupně zvyšuje.

V převažující většině případů (přes 55 % z celkového počtu rozvodů) byla deklarovaným důvodem rozvodu pro muže i ženy rozdílnost povah, názorů a zájmů. Nevěra byla příčinou rozvodu ve zhruba 3 % z počtu rozvodů, a to jak v případě žen, tak mužů. V souhrnu na 100 uzavřených sňatků připadalo v roce 2016 cca 50 manželství rozvedených.

Graf 1.5 Sňatečnost a rozvodovost v Moravskoslezském kraji

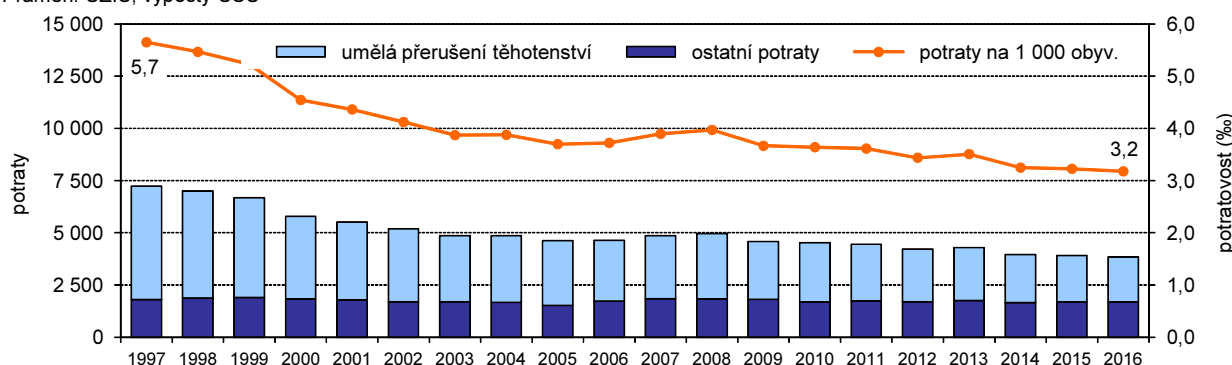

Potratovost meziročně opět mírně klesla a byl tak potvrzen klesající trend z předchozích let

Počet potratů se v minulém roce udržel pod hranici 4 tisíc, z dlouhodobějšího hlediska se údaj o 3 846 potratech pro rok 2016 zařadil do nového historického minima. Z uvedeného počtu bylo 40,1 % samovolných potratů a 56,1 % uměle přerušených těhotenství miniinterruptpí. V rozhodující většině případů (55,6 %) se jedná o potraty svobodných žen. Jistě potěšující je, že potratovost nadále klesá v případě mladých žen do 19 let věku (loni 210 případů). Díky klesajícímu počtu obyvatel však samotná potratovost zůstává v posledních třech letech na úrovni 3,2 potratů na 1 000 obyvatel kraje.

Graf 1.6 Počet potratů a potratovost v Moravskoslezském kraji

Pramen: ÚZIS, výpočty ČSÚ

Kojenecká úmrtnost meziročně vzrostla, novorozenecká naopak poklesla

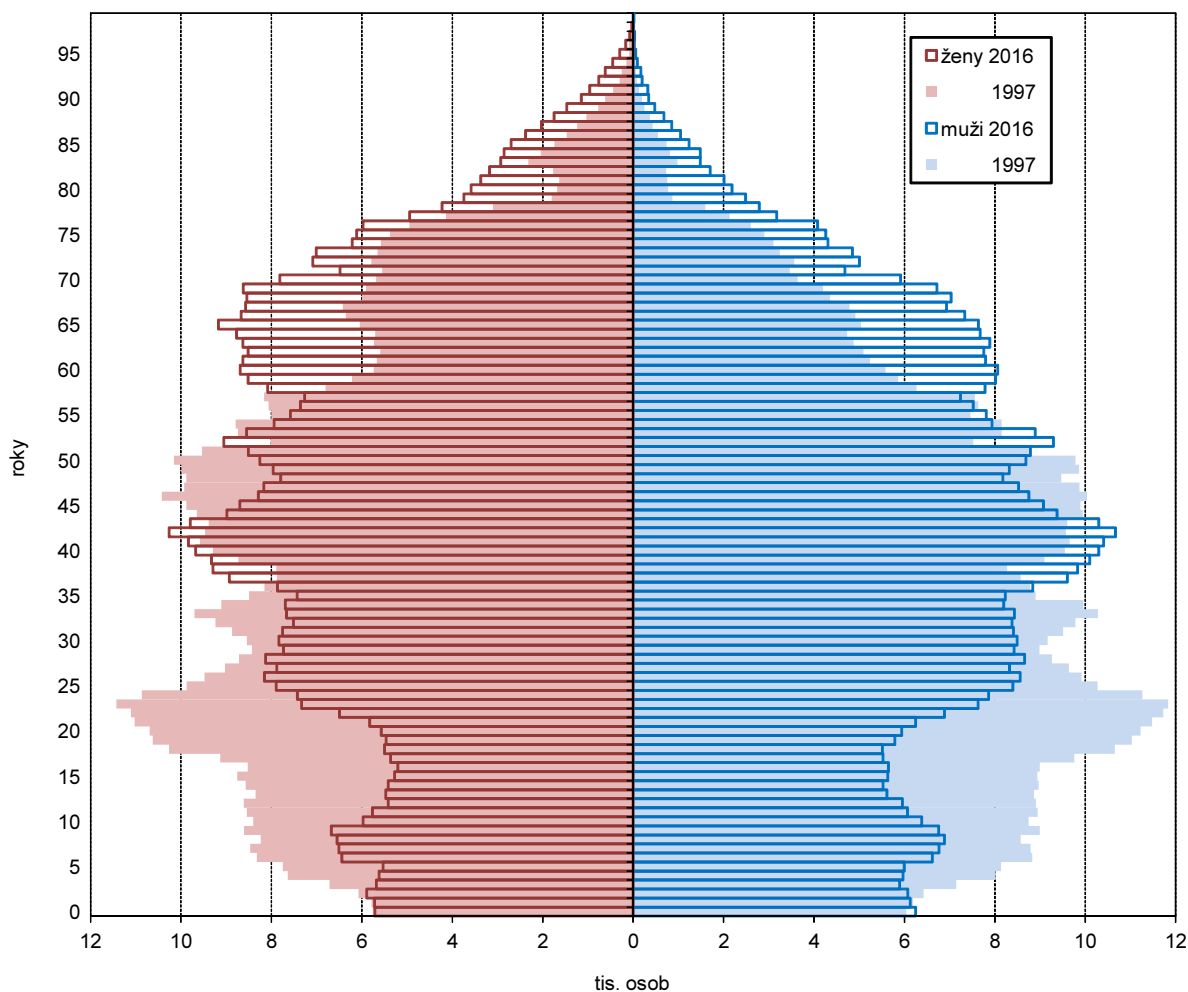
Novorozenecká úmrtnost (zemřelí do 28 dnů po porodu na počtu živě narozených) i kojenecká úmrtnost (zemřelí do jednoho roku na počtu živě narozených) meziročně kolísá kolem velmi nízkých hodnot. V minulém roce činila novorozenecká úmrtnost 1,5 a kojenecká 3,4 promile. Kojenecká úmrtnost se zvýšila a ve srovnání s úrovní několika předchozích let byla nejvyšší a zároveň byla nad republikovým průměrem.

Dále dochází ke zvyšování střední délky života a s ní pokračuje proces stárnutí obyvatel kraje

Naděje dožití při narození, tzv. střední délka života, se dlouhodobě zvyšuje. V minulém roce činila v případě mužů 74,4 roku a v případě žen 81,2 let. Pro ty, co se již dožili šedesáti pěti let věku, se střední délka života posouvá, a to na 80,5 v případě mužů, resp. 84,3 let v případě žen.

Koncem roku 2016 činil průměrný věk obyvatel kraje již 42,2 let; v případě žen to bylo 43,8 let a mužů jen 40,6 let. Z pohledu věkové struktury obyvatel celé České republiky se tak Moravskoslezský kraj řadí již mezi kraje s nadprůměrně starým obyvatelstvem. V průměru nejstarší obyvatele v rámci Moravskoslezského kraje má okres Karviná (42,8 let), Bruntál (42,5) a Ostrava–město (42,4 let), což jsou okresy shodou okolností zasažené zápornou migrací. Naopak v průměru o cca rok mladší jsou obyvatele v okrese Nový Jičín.

Graf 1.7 Věkové složení obyvatelstva Moravskoslezského kraje

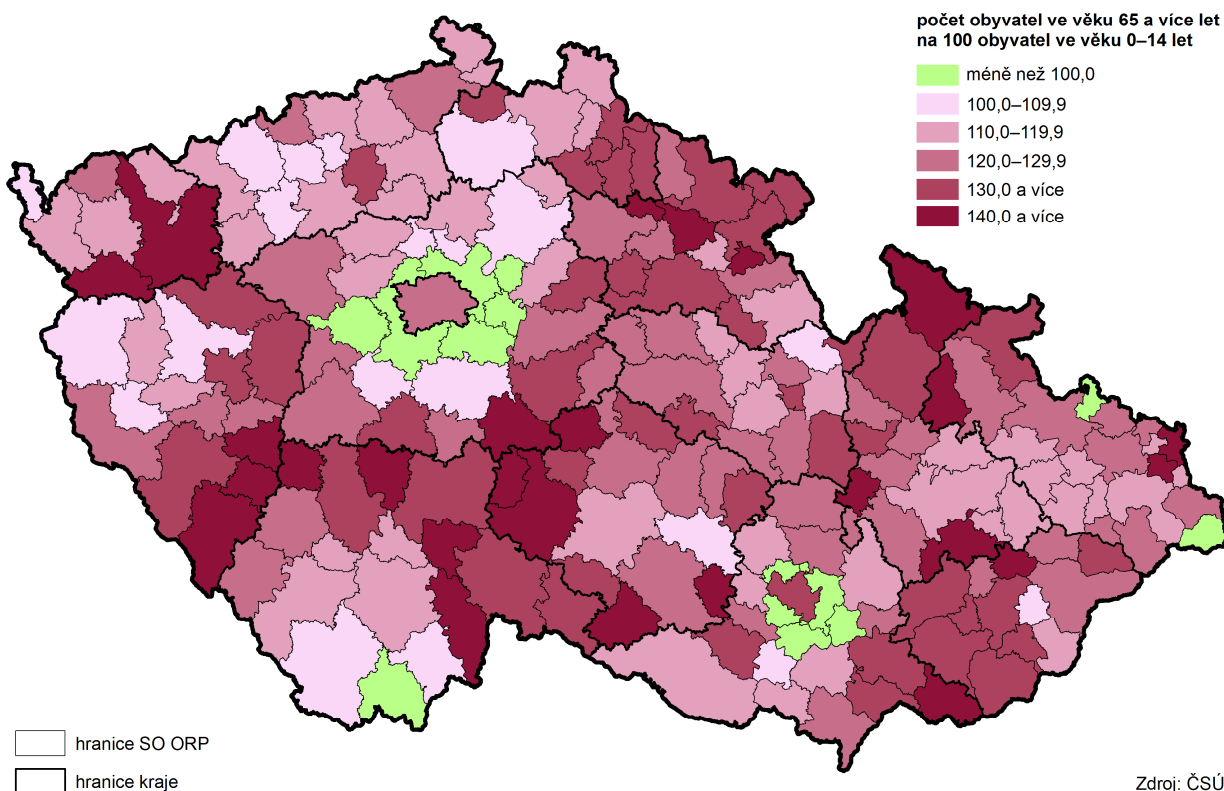

Věková struktura obyvatel se rychle mění, na 100 dětí již připadá zhruba 125 seniorů

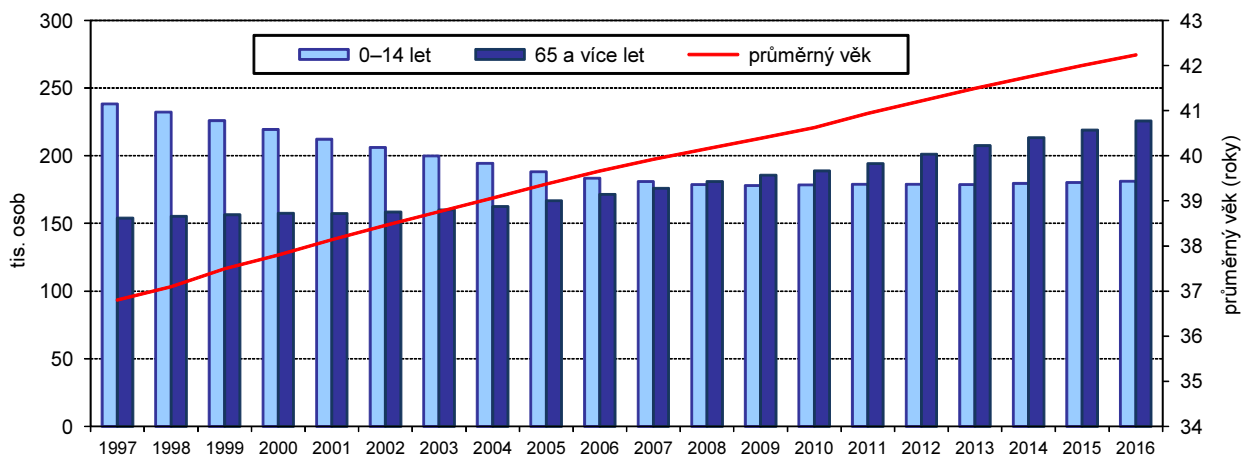
Stárnutí populace se odráží rovněž ve věkové struktuře obyvatelstva, jež zachycuje mj. index stárání, tj. údaj o počtu osob nad 65 let věku připadající na 100 dětí do 15 let. Tento index se v posledních letech poměrně dramaticky zvyšuje a koncem roku 2016 již na 100 dětí připadalo v kraji 124,5 seniorů (ale v okrese Karviná již více než 134 seniorů!). Index stárání se v případě mužské složky populace výrazně liší od složky ženské. Na 100 chlapců v kraji připadá jen 98,7 mužů nad 65 let, ale na 100 děvčat už 151,6 seniorek.

Index stáří ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2016

Graf 1.8 Obyvatelstvo Moravskoslezského kraje v předproduktivním a poproduktivním věku a průměrný věk obyvatel

2. Sociální vývoj

Údaje o ekonomické aktivitě populace jsou získávány z Výběrového šetření pracovních sil

Populaci osob starších 15 let tvoří osoby ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní. Všichni ti, kteří se účastní trhu práce, vytváří možný lidský potenciál – pracovní sílu. Skutečně využitý potenciál je potom počet zaměstnaných v národním hospodářství. Skupinu osob ekonomicky neaktivních tvoří v nejjednodušším pohledu důchodci, žáci a studenti a osoby pečující o rodinu.

Údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity, míře zaměstnanosti či nezaměstnanosti jsou získávány z Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS). Ukazatele za rok 2011 jsou vážené na data demografické statistiky po promítnutí SLDB 2011, následující roky tak nejsou plně srovnatelné s předešlými roky.

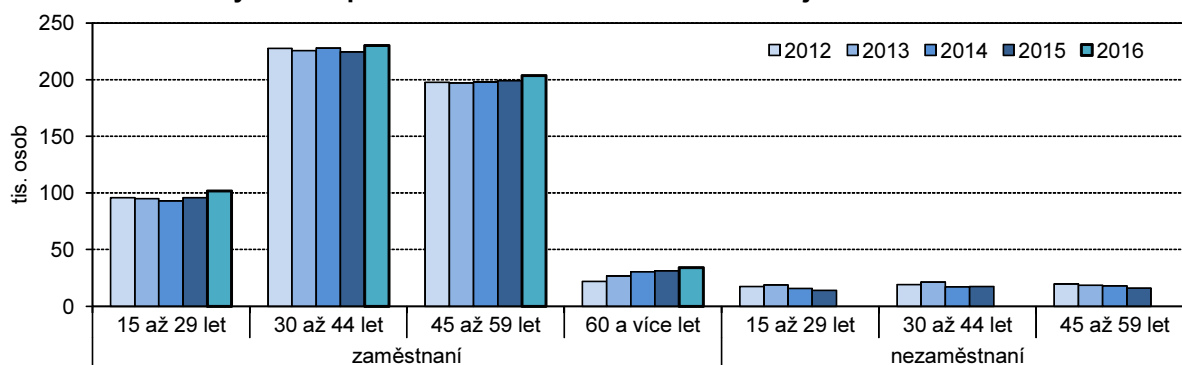
Při posuzování výsledků VŠPS je třeba mít na zřeteli, že se jedná o výběrové šetření. Výsledné údaje jsou tedy reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou, především na úrovni regionů.

Informace o podílu nezaměstnaných osob (míře registrované nezaměstnanosti) jsou z podkladů Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV).

Meziroční nárůst objemu pracovní síly

V roce 2016 žilo podle výsledků VŠPS v Moravskoslezském kraji 1 032,1 tisíc obyvatel starších 15 let. Pracovní sílu tvořilo 611,7 tisíc osob (335,5 tisíc mužů a 276,2 tisíc žen). V členění podle ekonomického postavení pracovní sílu tvořilo 569,4 tisíc zaměstnaných a 42,3 tisíc nezaměstnaných. V dlouhodobém pohledu se velikost pracovní síly střídavě snižovala a zvyšovala, meziročně objem pracovní síly vzrostl o 12,1 tisíce osob – počet zaměstnaných vzrostl o 18,5 tisíc osob a počet nezaměstnaných poklesl o 6,5 tisíc osob.

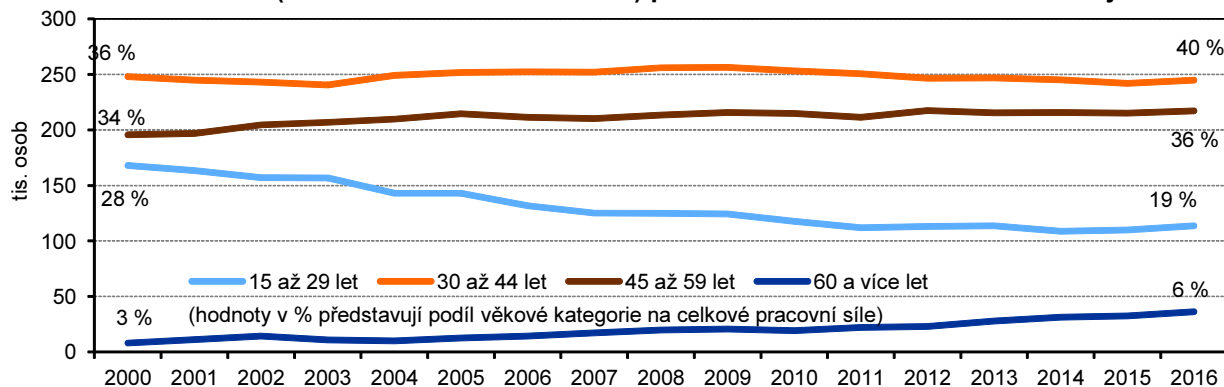
Graf 2.1 Ekonomicky aktivní podle věku v Moravskoslezském kraji

Nejpočetnější věkovou skupinou pracovní síly jsou osoby ve věku 30 až 44 let

Na změny ve struktuře pracovní síly podle věku působí nejen demografické vlivy, ale i měnící se míra ekonomické aktivity u nejmladších (prodlužující se příprava na povolání) i nejstarších věkových kategorií (prodlužování věku pro odchod do důchodu). Nejčetnější věkovou skupinou mezi zaměstnanými i nezaměstnanými jsou osoby ve věku 30 až 44 let.

Graf 2.2 Pracovní síla (zaměstnaní a nezaměstnaní) podle věku v Moravskoslezském kraji

**Úroveň vzdělanosti
pracovní síly v kraji
roste**

Změny ve vzdělanostní struktuře pracovní síly jsou zřejmé především ve srovnání delšího časového období. Za posledních šest let se podíl osob s dosaženým základním vzděláním snížil o 2,8 procentního bodu. Naopak počet vysokoškolsky vzdělaných se zvýšil v roce 2016 o 4,2 procentního bodu proti roku 2011 a činil 16,2 %.

**Po útlumu
v předchozích letech
zaměstnanost rostla**

Po poklesu zaměstnanosti, vlivem ekonomického útlumu, po roce 2008 nastalo oživení na trhu práce a počet zaměstnaných osob nejprve mírně a následně více rostl. V roce 2016 se na všech ekonomicky aktivních zaměstnané osoby podílely 93,1 %, což představuje o 1,3 procentního bodu vyšší podíl než v roce 2015. Oproti roku 2011 je to zvýšení o 2,4 procentního bodu. Míra zaměstnanosti (podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob patnáctiletých a starších), která v roce 2015 činila 53,2 % se do roku 2016 zvýšila na 55,2 %. Touto hodnotou však zůstala pod republikovou hodnotou o 2,4 procentního bodu.

**Nejvyšší podíl
zaměstnaných osob
tvořili zaměstnanci**

Ve vývoji zaměstnanosti podle postavení v zaměstnání se projevuje v Moravskoslezském kraji proměnlivý trend. Od roku 2010 stoupá a klesá podíl zaměstnanců, zaměstnavatelů i pracujících na vlastní účet. V roce 2016 tvořili největší podíl zaměstnaných osob zaměstnanci (vč. členů produkčních družstev), a to 86,3 %. Meziročně se tento podíl snížil o 0,8 procentního bodu. Dlouhodobě se (přes meziroční výkyvy) projevuje růst podílu podnikatelů. Počet zaměstnavatelů dlouhodobě stagnuje.

**Zaměstnanost
v primárním sektoru se
po letech snížila**

Podíl zaměstnaných osob v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví) v kraji v hodnoceném období kolísal mezi 40 a 43 %. V roce 2016 činil 42,1 %. Zaměstnanost v terciárním sektoru – tržních i netržních službách – za posledních pět let střídavě stoupala a klesala, přičemž v roce 2016 činila 56,3 % (nárůst proti roku 2015 o 0,8 procentního bodu). Podíl primárního sektoru (zemědělství a lesnictví) na celkové zaměstnanosti mírně stoupal po celé sledované období, s výjimkou roku 2016, kdy dosáhl hodnoty 1,6 %.

**Počet osob s více
zaměstnáními vzrostl**

Počet osob s druhým (či dalším) zaměstnáním po předchozím období poklesu začíná růst. V roce 2016 mělo v kraji více zaměstnání 11,6 tisíc osob. Na celkovém počtu zaměstnaných se tyto osoby podílely 2,0 %.

**Míra ekonomické
aktivity roste**

Míra ekonomické aktivity v roce 2016 dosáhla v Moravskoslezském kraji 59,3 % (v ČR 59,9 %). Meziročně se zvýšila o 1,4 procentního bodu. V retrospektivě ukazuje vývoj tohoto ukazatele na narůstající tendenci. Zatímco u mužů míra ekonomické aktivity dosáhla 66,9 %, u žen 52,1 %. Jak v případě mužů (o 0,9 procentního bodu), tak u žen (o 1,8 procentního bodu) meziročně stoupla.

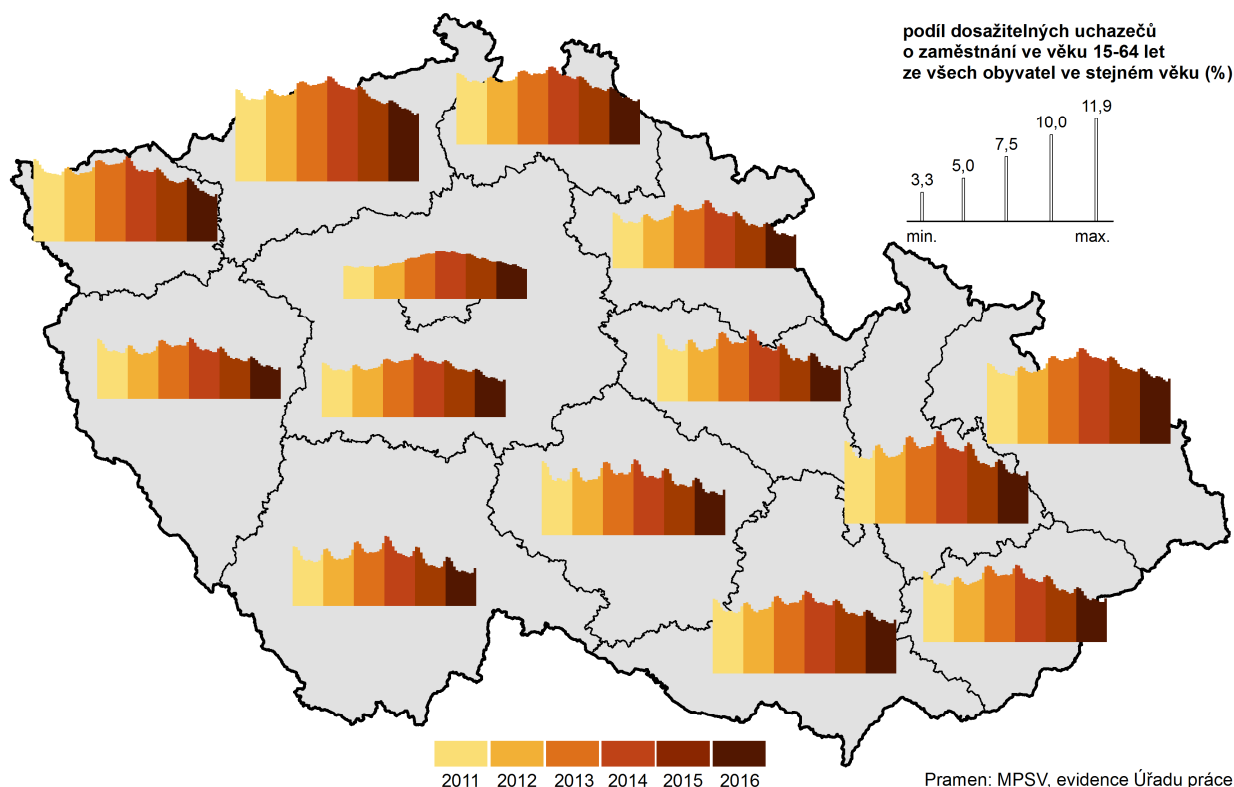
**Ekonomicky neaktivní
obyvatelstvo v kraji
tvoří 40,7 % populace
ve věku 15 let a více let**

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvoří v Moravskoslezském kraji 40,7 % z populace starší 15 let. Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo je z 64,0 % tvořeno osobami ve věku 60 a více let, další početnější věkovou skupinou jsou osoby ve věku 15 až 29 let (11,9 %).

**Obecná míra
nezaměstnanosti od
roku 2010 klesla
o 2,1 procentního bodu**

Počet nezaměstnaných (podle výsledků VŠPS) činil 42,3 tisíc osob. Proti roku 2015 to znamená pokles o 6,5 tis. osob. Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti dosáhla v roce 2016 hodnoty 6,9 %, z toho u mužů 5,4 % a u žen 8,8 %. Ve srovnání s republikovým průměrem byla tato hodnota o 3,5 procentního bodu vyšší. Ve srovnání s rokem 2010 došlo k poklesu o 3,3 procentního bodu. Nejvíce se během sledovaného období k sobě blížily obě hodnoty obecné míry nezaměstnanosti mužů a žen v roce 2015, kdy rozdíl představoval 2,1 procentního bodu, přičemž v roce 2016 to bylo 3,4 procentního bodu.

Podíl nezaměstnaných osob v krajích v letech 2011 až 2016 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

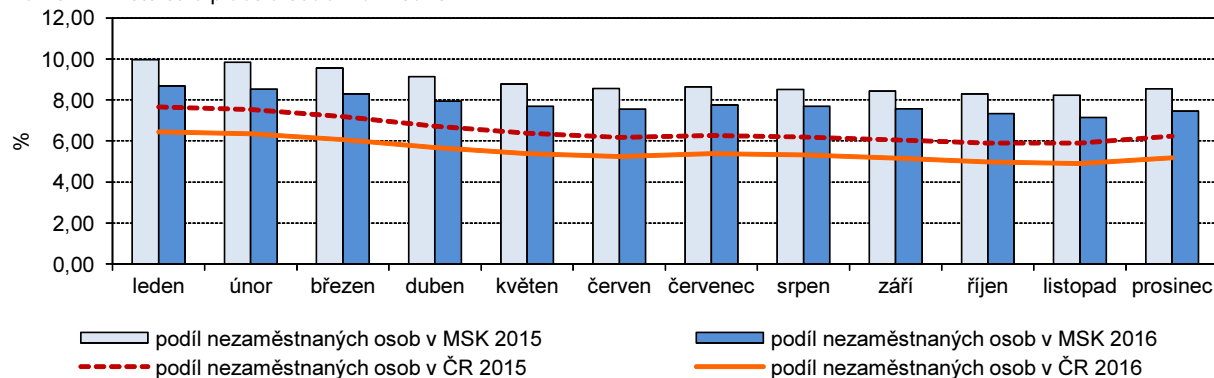

Počet uchazečů o zaměstnání (podle MPSV) od roku 2013 vytrvale klesá

Podle údajů z Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) bylo k 31. 12. 2016 na úřadech práce Moravskoslezského kraje evidováno 64 036 uchazečů o zaměstnání. Proti roku 2015 se tento počet snížil o 8 537 osob (o 11,8 %). Dosažitelní, tzn. osoby ve věku 15–64 let, které mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání, tvořili 93,8 % všech uchazečů (60 067 osob). Pokles zaznamenal i počet uchazečů o zaměstnání z řad absolventů škol a mladistvých o 20,8 % (o 690 osob). Ženy tvořily z celkového počtu uchazečů 47,9 %. Také jejich počet meziročně klesl o 12,6 % (o 4 403 osob). Nejvíce uchazečů bylo ve věku 45 až 54 let, průměrný věk uchazeče činil 42,7 let. Podle dosaženého vzdělání jsou nejohroženější skupinou osoby se středoškolským vzděláním (vč. vyučených) bez maturity, osoby s nižší kvalifikací a nekvalifikovaní. Nárok na podporu v nezaměstnanosti v roce 2016 pobíralo 13 621 uchazečů, což představuje cca jednu pětinu uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce.

Graf 2.3 Podíl nezaměstnaných osob v Moravskoslezském kraji v jednotlivých měsících

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

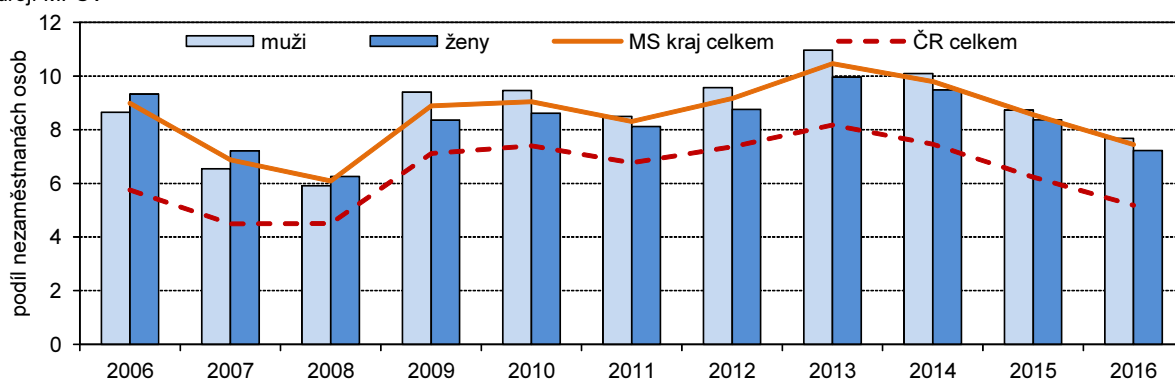
Nezaměstnanost klesla a je nejnižší od roku 2008

Podíl nezaměstnaných osob dosáhl v roce 2016 v Moravskoslezském kraji výše 7,45 %. V meziročním srovnání to znamená pokles o 1,11 procentního bodu. Výše podílu představuje v rámci ČR druhou nejvyšší hodnotu hned po Ústeckém kraji (7,80 %). Ve vztahu k republikovému průměru (5,20 %) je vyšší o 2,30 procentního bodu.

Problém nezaměstnanosti je možno přiblížit i v podrobnějším správním členění kraje. V okresním členění je nejvyšší úroveň nezaměstnanosti dlouhodobě v okrese Karviná a Bruntál. Na konci roku 2016 zde podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu činil 10,33 % (nejvyšší v ČR) resp. 9,49 %. Nejnižší úroveň nezaměstnanosti byla v okresech Nový Jičín a Frýdek-Místek (4,40 %, resp. 4,62 %). Snížení podílu nezaměstnaných je patrné i z genderového pohledu na nezaměstnanost. Podíl nezaměstnaných mužů se ve srovnání let 2016 a 2010 snížil o 1,80 procentního bodu, u žen o 1,40 procentního bodu. V kraji činil podíl nezaměstnaných mužů 7,67 % a žen 7,22 %, ve všech šesti okresech v regionu je podíl u mužů vyšší než u žen.

Graf 2.4 Podíl nezaměstnaných osob v Moravskoslezském kraji a ČR (stav ke konci roku)*

Zdroj: MPSV

* podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

Dlouhodobě nezaměstnaní představují v kraji téměř polovinu z celkového počtu nezaměstnaných

Celkem 29 639 nezaměstnaných bylo koncem roku 2016 v evidenci úřadu práce déle než jeden rok. Tito uchazeči představovali v Moravskoslezském kraji 46,3 % všech nezaměstnaných evidovaných úřadem práce. Ve srovnání s rokem 2015 se podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15 – 64 let snížil o 0,7 procentního bodu a činil 3,7 %. V republikovém srovnání zaujímá Moravskoslezský kraj dlouhodobě 13. místo mezi kraji České republiky, když překračuje republikový údaj o 1,6 procentního bodu. S dlouhodobou nezaměstnaností se nejvíce potýká v Moravskoslezském kraji okres Karviná (5,7 %), naopak nejnižší byla dosažena v okrese Nový Jičín (1,5 %).

Ve všech okresech kraje došlo k poklesu počtu uchazečů o zaměstnání

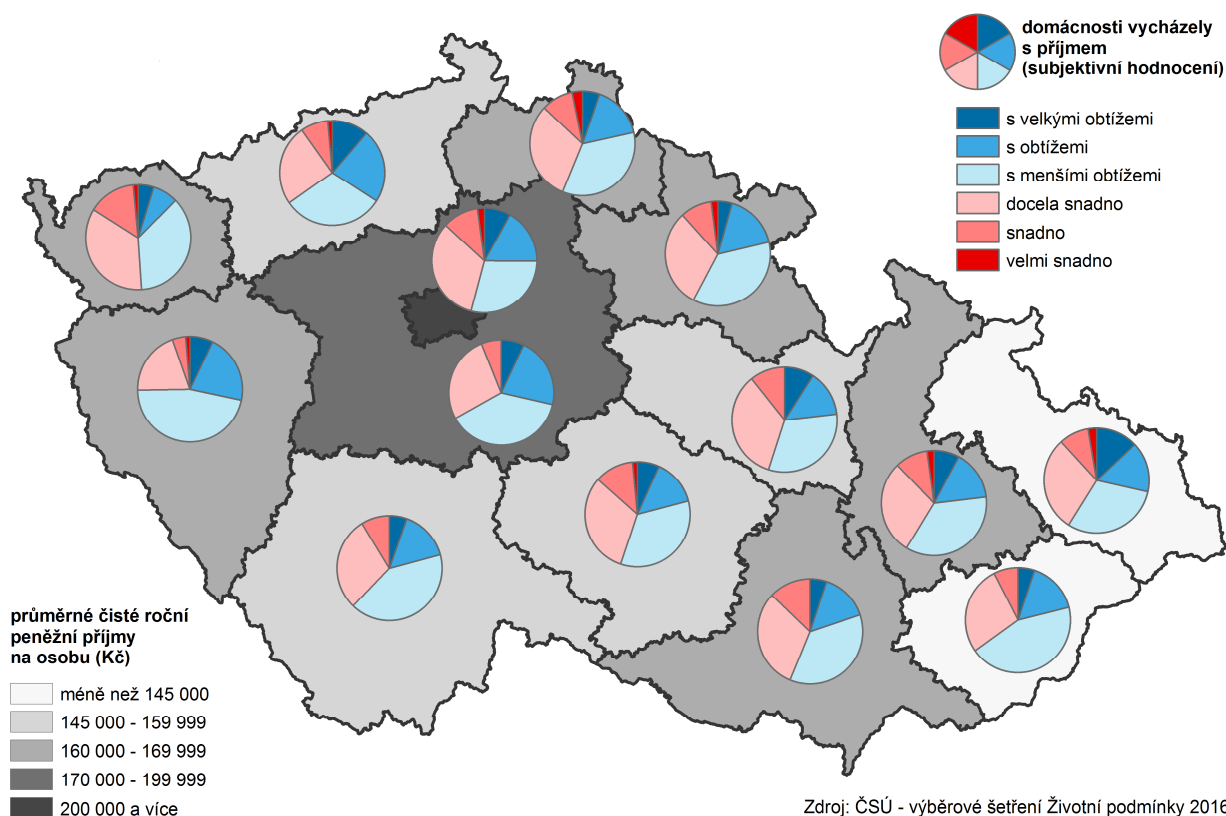
Ve všech šesti okresech Moravskoslezského kraje došlo k poklesu uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání s rokem 2010 jich nejvíce ubylo v okresech Nový Jičín (o 48,1 %) a Opava (o 35,2 %).

K 31. 12. 2016 bylo evidováno v Moravskoslezském kraji v nabídce úřadů práce 10 911 volných míst. V meziročním porovnání to znamená zvýšení nabídky o 587 volných míst, tj. o 5,7 %. V celorepublikovém srovnání zaujímá okres Ostrava-město třetí místo hned za okresem Praha a Pardubice s počtem volných pracovních míst, a to 4 389. Mezi prvními dvaceti okresy v republice je ještě okres Nový Jičín s počtem 1 804 volných pracovních míst. Počet uchazečů na jedno volné pracovní místo činil v Moravskoslezském kraji 5,9 osob, proti roku 2010 je to o 20 osob méně. Ze všech okresů v celé ČR je tento ukazatel nejhorší v okrese Karviná, kde připadá na 1 pracovní místo 15,9 uchazeče. Nejlépe je na tom ze všech okresů Moravskoslezského kraje okres Nový Jičín s počtem 2,7 uchazeče na 1 pracovní místo.

Aktivní politika zaměstnanosti v Moravskoslezském kraji

Úřad práce ČR přiděluje finanční prostředky na jednotlivé krajské pobočky na základě kombinace 51 ukazatelů charakterizujících trh práce. Nejvíce prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti je směřováno do regionů s nejhůrší bilancí těchto ukazatelů. Mezi nástroje a opatření aktivní politiky zaměstnanosti patří posílení a aktivní vyhledávání spolupráce se všemi subjekty vstupujícími a ovlivňujícími trh práce (zaměstnavatelé, veřejná správa, školy a instituce dalšího vzdělávání, nestátní neziskové organizace atd.). Cílem těchto prostředků je realizovat komplexní programy zaměstnanosti a aktivně působit na trh práce. V roce 2016 bylo v rámci aktivní politiky zaměstnanosti vytvořeno v Moravskoslezském kraji celkem 3 132 míst veřejně prospěšných prací, dále 3 330 společensky účelných pracovních míst a za účelem rekvalifikace 3 838 míst. Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti dosáhla v roce 2016 výše 6 170 Kč.

Příjmy domácností v krajích v roce 2015

Čistý disponibilní důchod domácností v Moravskoslezském kraji roste

Čistý disponibilní důchod domácností nám do velké míry naznačuje úroveň materiálního bohatství trvale bydlících v regionu. Je to částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, na úspory finančních aktiv a na akumulaci hmotných i nehmotných aktiv. Ukazuje, jak se saldo prvotních důchodů umísťuje znovurozdělením: běžnými daněmi, sociálními příspěvky a dávkami a ostatními běžnými transfery. V Moravskoslezském kraji v roce 2015 činil čistý disponibilní důchod domácnosti na 1 obyvatele 191,5 tis. Kč (zvýšení o 3,2 % proti roku 2014). Touto výší zaujímal Moravskoslezský kraj s ostatními kraji České republiky předposlední místo.

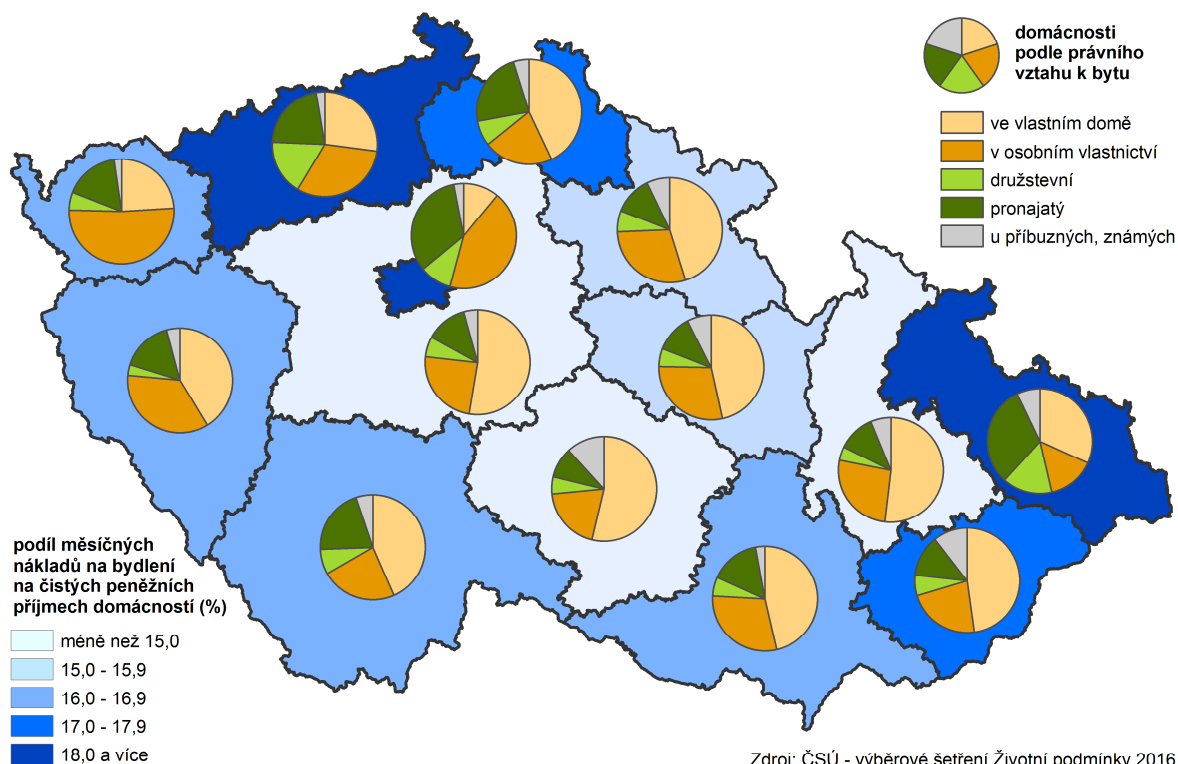
Průměrná nominální hrubá měsíční mzda i reálná mzda roste

Údaje o průměrných mzdách jsou výsledkem výběrového šetření mezd Ministerstva práce a sociálních věcí (šetření o průměrném výdělku) a Ministerstva financí ČR (šetření o platu). Toto šetření se odlišuje od ostatních mzdových zjišťování, neboť jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací. Průměrná hrubá měsíční mzda v Moravskoslezském kraji podle výsledků výběrového šetření dosáhla v roce 2016 částky 26 555 Kč (29 155 Kč u mužů a 23 289 Kč u žen). Celkově mzda proti předchozímu roku vzrostla o 4,2 % (u mužů vzrostla o 3,5 % a u žen o 5,2 %). Faktorem ovlivňujícím

reálnou výši mzdy je i zvyšující se cenová úroveň (inflace) vyjádřená indexem spotřebitelských cen. Koncem roku 2016 se inflace vyšplhala na 100,7 %. Celková průměrná reálná mzda tak meziročně vzrostla o 3,5 %.

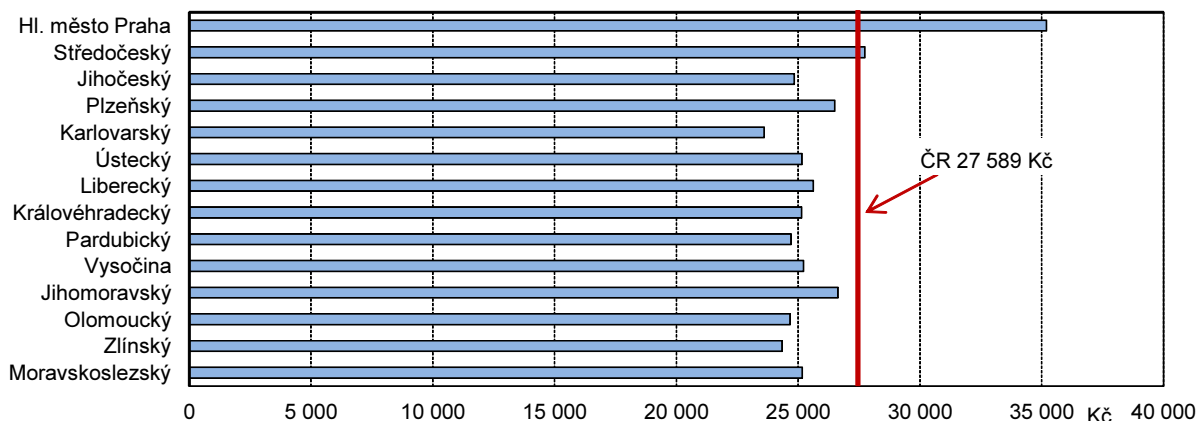
Náklady domácností na bydlení v krajích v roce 2015

I medián mezd roste

Ve výběrovém šetření mezd není používána pouze průměrná mzda (aritmetický průměr), ale také medián. Ukazuje mzdu zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení (právě stejný počet mezd je vyšších i nižších než medián) a vypovídá tak mnohem lépe o skutečné mzdové úrovni. Medián mezd v Moravskoslezském kraji v roce 2016 dosáhl hodnoty 24 163 Kč a tvořil tak 91,0 % průměrné mzdy v kraji. V případě mužů dosáhl výše 26 308 Kč, u žen o 18,6 % méně, tj. o 4 883 Kč. Medián byl mezi kraji ČR 6. nejvyšší. Největší rozdíl nacházíme v kraji Hl. město Praha (region s nadprůměrným podílem osob s vysokými příjmy). Proti roku 2015 zde medián vzrostl o 1 532 Kč (o 5,3 %).

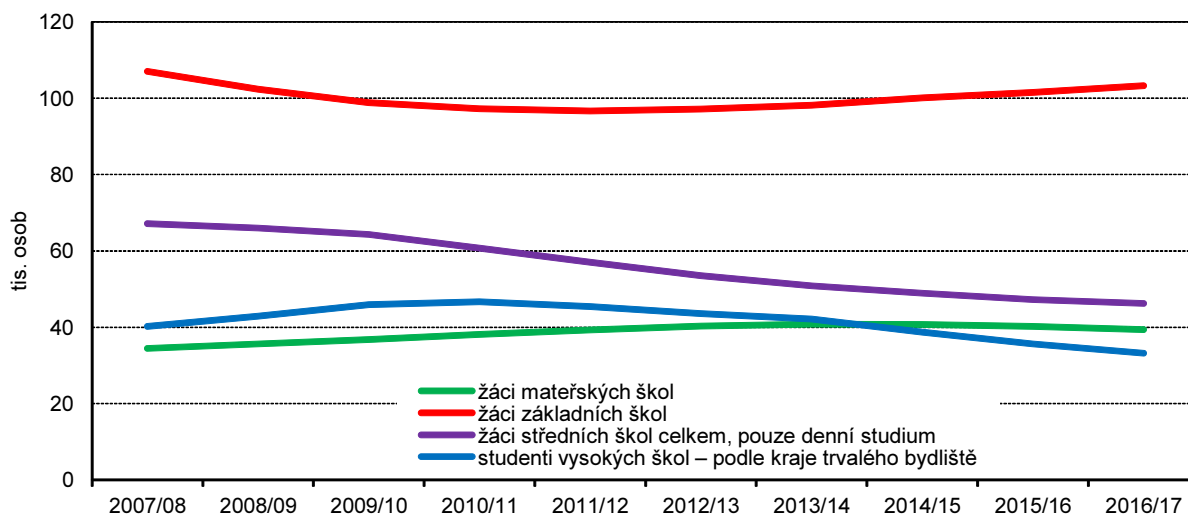
Graf 2.5 Průměrné hrubé měsíční mzdy v krajích ČR v 1. až 4. čtvrtletí 2016

Počet žáků základních škol roste, středoškoláků ubývá

Obsazenost škol nižších stupňů je do značné míry ovlivněna vývojem porodnosti. Počet dětí navštěvujících mateřskou školu v kraji od školního roku 2006/2007 trvale rostl do roku 2013/2014. V dalších letech došlo k mírnému poklesu, a to na 39 419 ve školním roce 2016/2017. Naopak nárůst počtu žáků v základních školách se zrychluje. Jestliže do školního roku 2010/2011 žáků v základních školách ubývalo, v roce 2016/2017 vzrostl jejich počet o 1 742 na 103 260. Nízká porodnost v 90. letech minulého století se odráží v poklesu počtu žáků středních škol, a to jak gymnázií, středních odborných škol, tak i učilišť. V úhrnu klesl počet žáků denního studia středních škol v kraji od roku 2010/2011 o 14,5 tis. na 46 636 v posledním sledovaném školním roce.

Graf 2.6 Žáci a studenti podle typu školy v Moravskoslezském kraji

Počet studentů vysokých škol nadále klesá

Počet studentů vysokých škol začal po stagnaci od akademického roku 2011/2012 klesat. V akademickém roce 2016/2017 studovalo vysokou školu 33,2 tis. osob s trvalým bydlištěm v Moravskoslezském kraji, tj. o 2 466 osob méně oproti předchozímu akademickému roku.

Pobytová zařízení sociálních služeb v kraji

Zákon o sociálních službách definuje 20 druhů zařízení poskytujících sociální služby. Mezi ně se řadí i domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením. Domovy pro seniory jsou určeny zpravidla pro osoby ve věku 65 a více let mající sníženou soběstačnost především z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Domovy se zvláštním režimem jsou určeny pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu chronického duševního onemocnění – stařecká, Alzheimerova a ostatní typy demencí – vyžadující komplexní péči.

V roce 2016 bylo v Moravskoslezském kraji 69 domovů pro seniory, 40 domovů se zvláštním režimem a 31 domovů pro osoby se zdravotním postižením. V těchto zařízeních poskytujících sociální služby bylo k dispozici celkem 7 761 míst. Z tohoto počtu bylo 4 789 míst v domovech pro seniory, 1 738 v domovech se zvláštním režimem a 1 234 v domovech pro osoby se zdravotním postižením.

Zvýšení počtu lůžek v domovech se zvláštním režimem

Lůžková kapacita se v domovech se zvláštním režimem od roku 2010 zvýšila o 550 míst. Naproti tomu počet míst v domovech pro seniory za posledních šest let stagnoval a v domovech pro osoby se zdravotním postižením klesl o 245 míst.

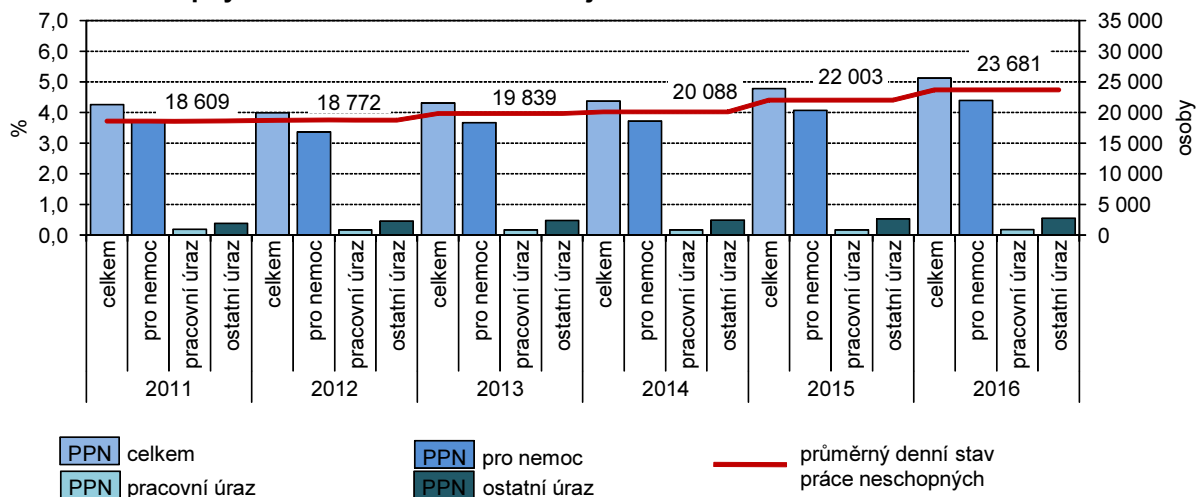
Pracovní neschopnost jinak

Od roku 2012 jsou údaje „Statistiky dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz“ získávány zpracováním dat z administrativního zdroje Informačního systému České správy sociálního zabezpečení (IS ČSSZ). Statistika zachycuje veškerá onemocnění a úrazy, které zapříčinily alespoň jednodenní pracovní neschopnost u nemocensky pojištěných osob. Administrativní data IS ČSSZ jsou vykazována za všechny zaměstnance právnických i fyzických osob a samostatně za osoby samostatně výdělečně činné. Tato změna metodiky sběru dat neumožňuje plnohodnotné porovnávání dat od roku 2011 s daty od

roku 2012. Zaměstnancům, kteří byli uznáni dočasně pracovní neschopnými v době od 1. 1. 2014, zaměstnavatelé vyplácejí náhradu mzdy za období prvních 14 dnů trvání pracovní neschopnosti a od 15. kalendářního dne nemocenské vyplácí mzdu OSSZ. V letech 2011–2013 poskytoval zaměstnavatel po dobu prvních 21 dní dočasné pracovní neschopnosti náhradu mzdy a OSSZ vyplácely nemocenské až od 22. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti. Průměrné procento pracovní neschopnosti udává, kolik ze 100 pojištěnců je průměrně každý den v pracovní neschopnosti pro nemoc či úraz.

Graf 2.7 Průměrné procento pracovní neschopnosti (PPN) a průměrný denní stav práce neschopných v Moravskoslezském kraji

S nárůstem počtu nemocensky pojištěných osob se zvýšil počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti

V roce 2016 bylo v kraji evidováno 461,9 tis. nemocensky pojištěných osob, tj. o 1,9 tis. osob více než v roce předchozím. Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti se v Moravskoslezském kraji meziročně zvýšil z 165,4 tisíc v roce 2015 na 173,3 tis. v roce 2016 (zvýšení o 4,7 %). V celkovém počtu bylo zahrnuto 152,5 tisíc případů pracovní neschopnosti pro nemoc, 4,5 tisíc případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz a 16,3 tisíc případů ostatních úrazů.

Průměrná délka trvání pracovní neschopnosti se zvýšila

Průměrná délka trvání jednoho případu pracovní neschopnosti v roce 2016 činila 50,0 dne a byla nad republikovým průměrem. Oproti roku 2015 se počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti připadající na 1 nově hlášený případ v kraji zvýšil o 1,4 dne.

Průměrné procento pracovní neschopnosti rostlo

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v Moravskoslezském kraji vzrostlo z 4,784 % v roce 2015 na 5,127 % o rok později. Mezi šesti okresy kraje bylo v roce 2016 zjištěno nejvyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v okrese Karviná (5,871 %), nejnižší naopak v okrese Bruntál (4,457 %).

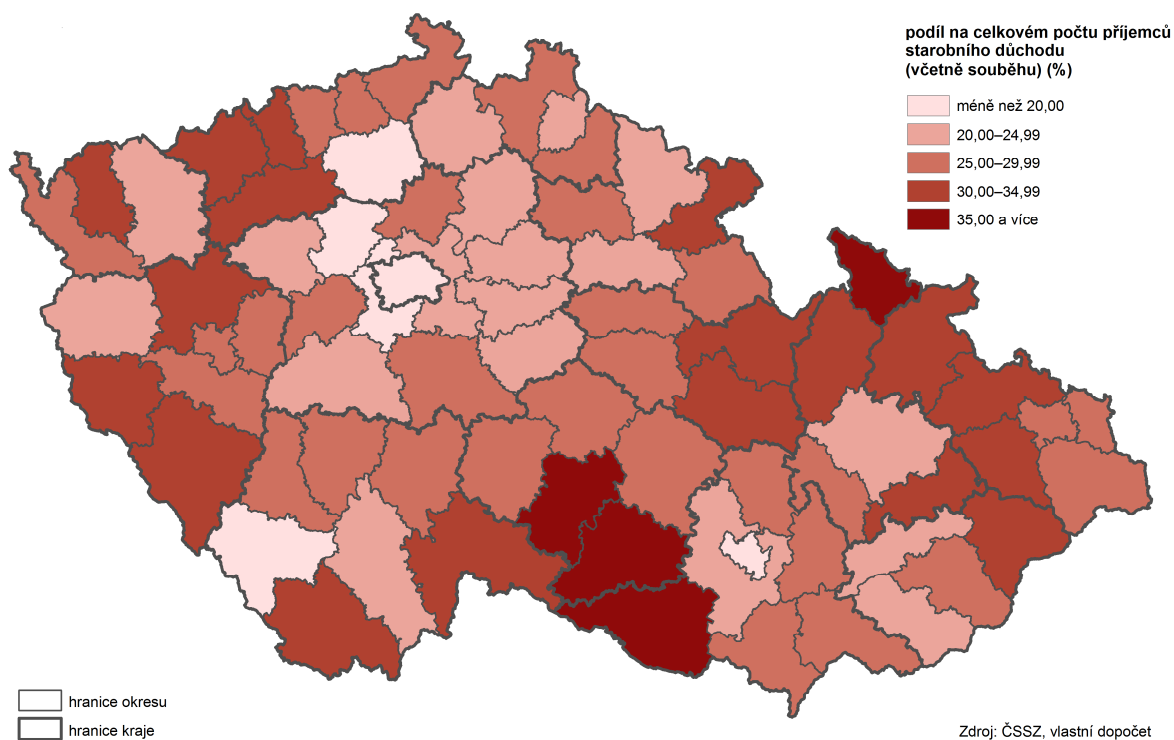
V roce 2016 pobíralo starobní důchod sólo o 2 950 osob více

V Moravskoslezském kraji pobíralo v roce 2016 celkem 207 865 osob starobní důchod sólo (bez souběhu). Mezi příjemci starobního důchodu celkem bylo 110 442 mužů a 169 054 žen. U žen průměrná výše starobního důchodu sólo byla o 3 182 Kč nižší než důchod mužů.

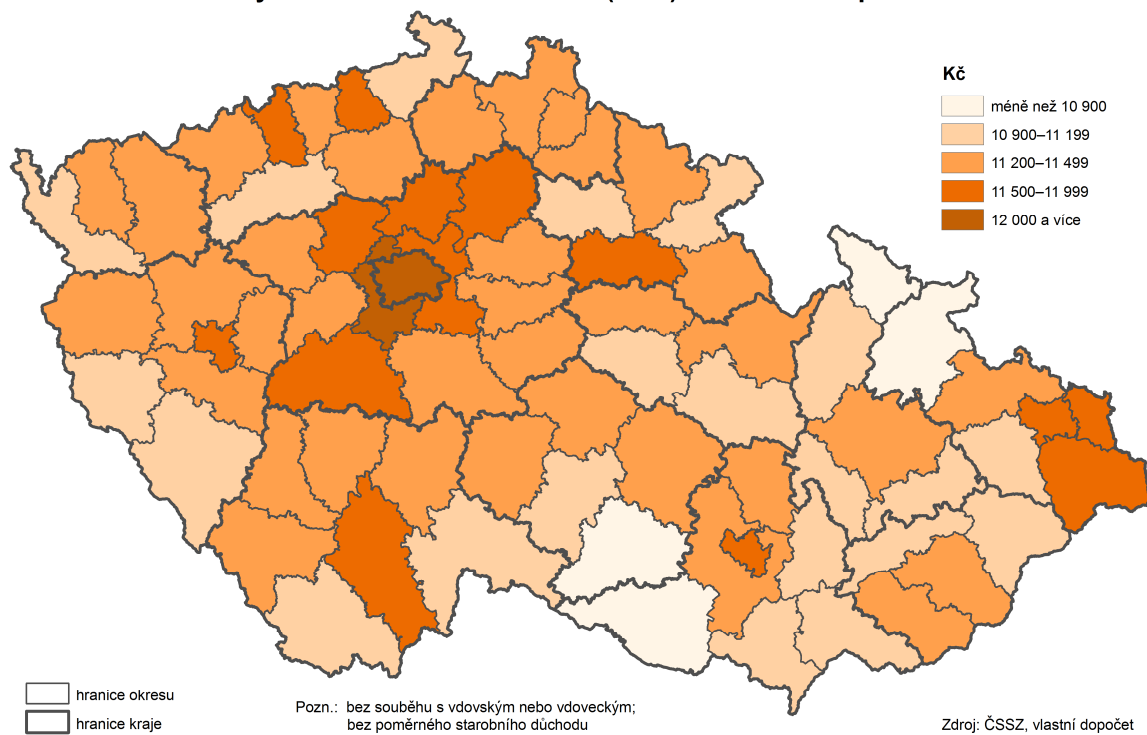
Do předčasného důchodu odchází stále více osob

V roce 2016 pobíralo předčasný důchod celkem 82 546 osob. Muži odcházejí méně často než ženy, ale trend u obou pohlaví od roku 2010 stoupá. Důvodem odchodu do předčasného důchodu je zejména ztráta zaměstnání v pokročilém věku a neochota firem zaměstnávat starší ročníky. Počet příjemců předčasně vyplácených starobních důchodů se meziročně zvýšil o 3,1 procentního bodu a činil 29,5 % z počtu příjemců starobního důchodu celkem. Podíly předčasně vyplácených důchodů se v kraji pohybovaly mezi 25,9 % v okrese Ostrava-město a 34,5 % v okrese Nový Jičín a shodně i v okrese Bruntál.

Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2016

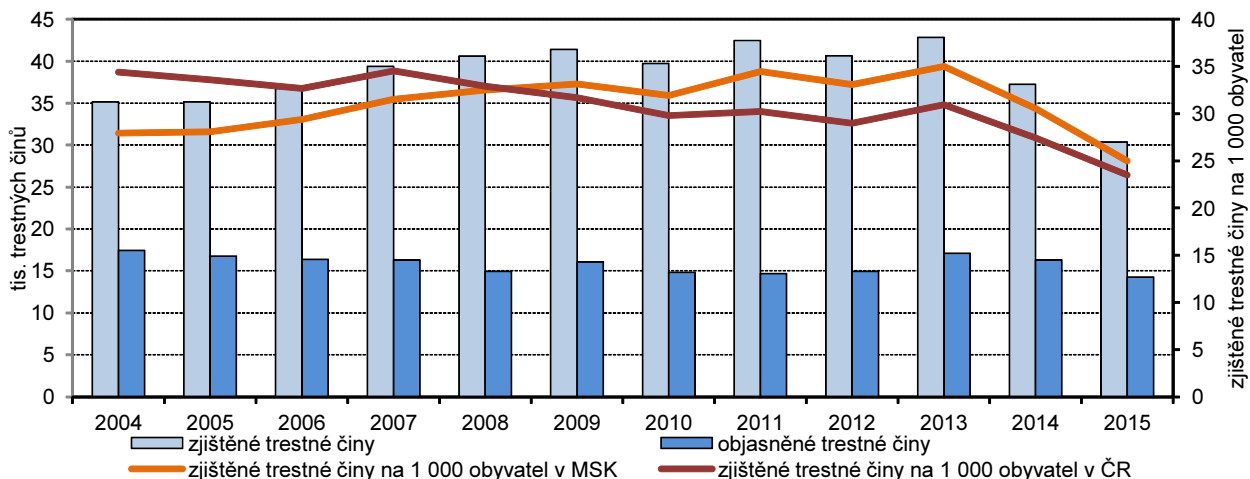
Průměrný měsíční starobní důchod (sólo) v okresech v prosinci 2016

Počet zjištěných trestných činů meziročně klesl

V posledním sledovaném roce dosáhl počet zjištěných trestných činů 26,5 tisíc, což bylo snížení proti předešlému roku o téměř 13 % (o 3,8 tisíc trestných činů méně). Na 1 000 obyvatel připadlo v kraji 21,9 zjištěných trestných činů. Nejvyšších hodnot tohoto relativního ukazatele dosahuje Hl. město Praha a dále pak kraj Ústecký a Liberecký. V rámci kraje vykazuje nejvyšší hodnotu zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel okres Ostrava-město (35,2 trestných činů) a dále okres Karviná (21,0 trestných činů). Ve zbývajících čtyřech okresech se pohybuje hodnota ukazatele v intervalu 13,6–17,9 trestných činů na 1 000 obyvatel.

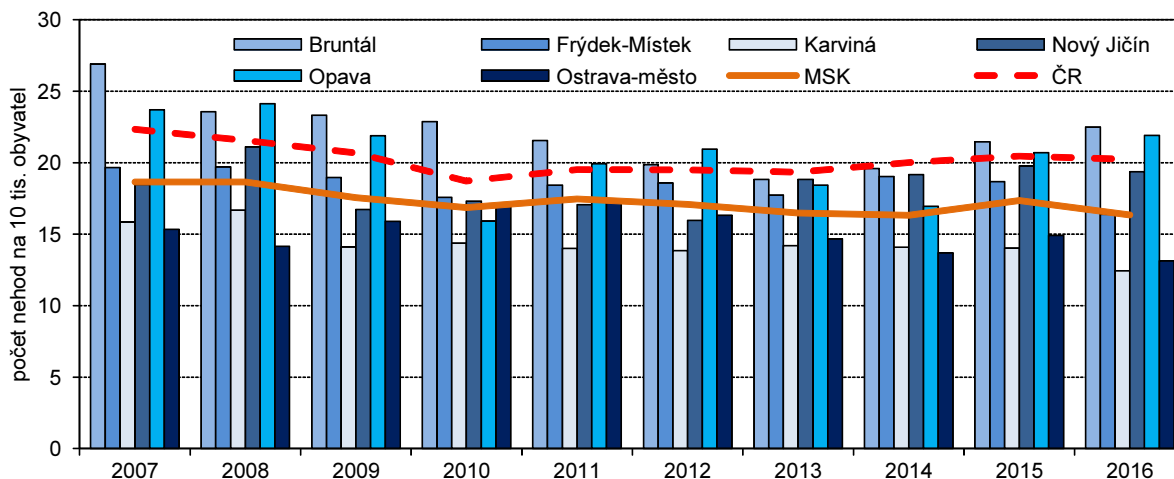
Graf 2.8 Celková kriminalita v Moravskoslezském kraji

Počet usmrcených osob při dopravních nehodách klesl

V Moravskoslezském kraji v roce 2016 došlo k 9 072 nehodám, při kterých bylo 45 osob usmrceno, 227 osob zraněno těžce a 2 161 osob zraněno lehce. Celkové škody se vyšplhaly na 434,3 mil. Kč. V rámci České republiky, v relativním přepočtu na 1 000 obyvatel, zaujímá Moravskoslezský kraj deváté místo (7,5 nehod na 1 000 obyvatel). V rámci kraje je nejvyšší nehodovost v přepočtu na obyvatele v okresech Bruntál (9,3 ‰) a Ostrava-město (9,0 ‰). Nejnižší nehodovost byla v okrese Karviná (5,2 ‰).

Graf 2.9 Dopravní nehody, při nichž došlo ke zranění nebo usmrcení

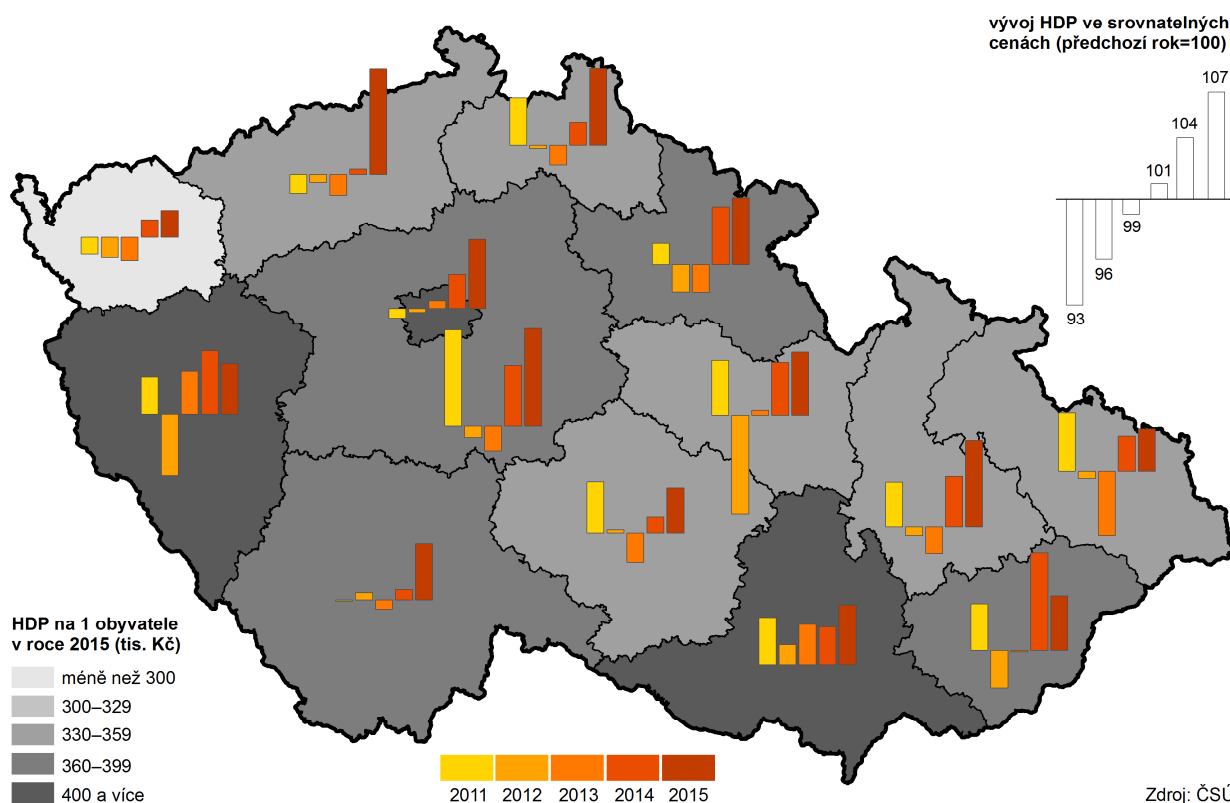
3. Ekonomický vývoj

Hrubý domácí produkt Moravskoslezského kraje v roce 2015 meziročně vzrostl, podíl na celé ČR však poklesl

V přepočtu na 1 obyvatele dosáhl hrubý domácí produkt v kraji hodnoty 357,9 tis. Kč, což bylo 82,9 % průměru ČR (432,0 tisíc Kč/obyv.). Tato hodnota je vyšší o 4,0 % než v předešlém roce, avšak došlo k poklesu průměru na ČR. Vzhledem k tomu, že téměř čtvrtina HDP byla vytvořena v Hl. městě Praze (24,4 %) dochází k významnému ovlivnění průměrné hodnoty HDP na 1 obyvatele za celou ČR.

Podstatným srovnáním je HDP vztažený na jednoho zaměstnaného vč. samozaměstnaných s pracovištěm v kraji. V roce 2015 dosáhl v Moravskoslezském kraji úrovně 804,8 tisíc Kč, tj. 91,5 % průměru ČR.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2011 až 2015

Hrubá přidaná hodnota se rovněž zvýšila

Pro zjištění podílu jednotlivých odvětví na tvorbě HDP se využívá ukazatel hrubé přidané hodnoty (HPH), který představuje HDP bez daní a dotací na produkty. HPH kraje se v roce 2015 proti předchozímu roku zvýšila o 3,1 % a činila 391,1 mld. Kč. Meziročně došlo ke stagnaci primárního sektoru, ke snížení podílu sekundárního sektoru (v průběhu pěti let dochází k jeho pravidelnému střídání zvyšování a snižování) a ke zvýšení podílu terciárního sektoru.

Tvorba hrubého fixního kapitálu klesá

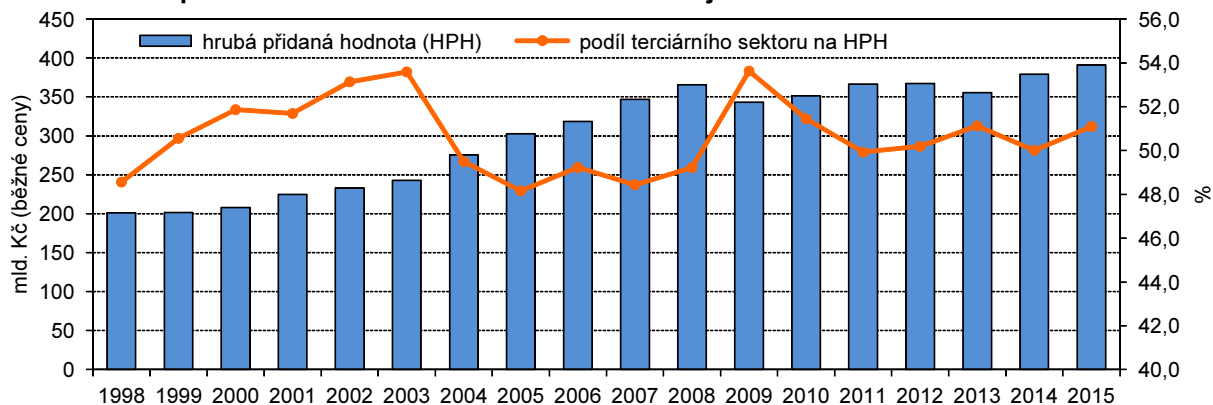
Investiční aktivita vyjádřená tvorbou hrubého fixního kapitálu (THFK) v kraji v posledních letech klesá. Podle zjištěných údajů bylo v roce 2014 investováno 95,1 mld. Kč. Na celkové republikové tvorbě hrubého fixního kapitálu se kraj podílel 8,8 %. Po přepočtu na 1 obyvatele kraje (77 992 Kč) tvořila hodnota tohoto ukazatele 75,7 % republikového průměru. V porovnání s ostatními kraji byla čtvrtá nejnižší.

Roste počet pracovišť vědy a výzkumu

V Moravskoslezském kraji přibývá pracovišť výzkumu a vývoje (VaV). Statistickým dotazníkem bylo v roce 2015 osloveno 268 pracovišť se sídlem v kraji. Z uvedeného bylo 234 pracovišť zařazeno do sektoru podnikatelského, 6 pracovišť do sektoru vládního, 26 pracovišť patřilo vysokoškolskému sektoru a 2 pracoviště byla soukromá nezisková. V roce 2015 činily výdaje na VaV 5 194 mil. Kč a na celkových výdajích na VaV v ČR se podílely 5,9 %.

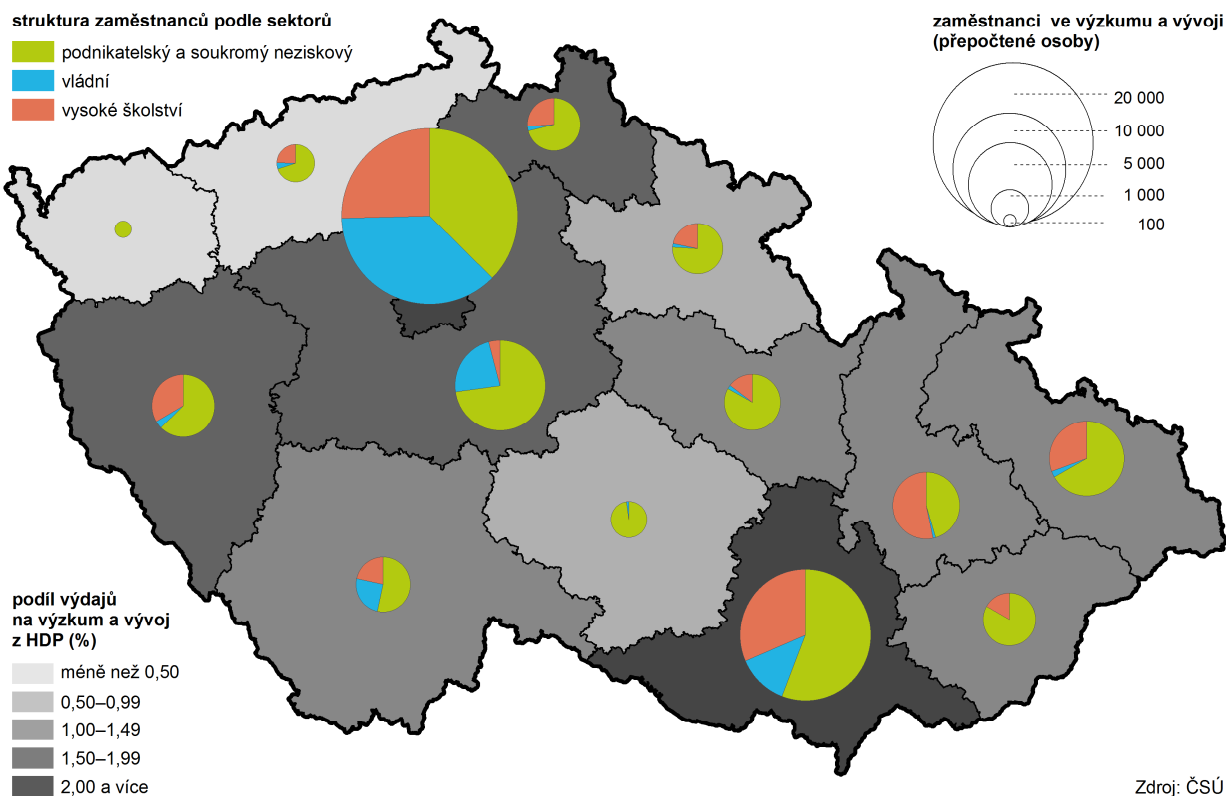
Graf 3.1 Hrubá přidaná hodnota v Moravskoslezském kraji

Počet zaměstnanců věnujících se VaV se postupně zvyšuje

Počet zaměstnanců, kteří se zabývají VaV za poslední tři sledované roky roste. V Moravskoslezském kraji bylo ke konci roku 2015 evidováno 4 267 zaměstnanců (přečtené počty). Pětinu zaměstnanců VaV tvořily ženy (20,9 %). Více jak dvě třetiny zaměstnanců VaV (66,5 %) pracovala v podnikatelském sektoru. Na vysokých školách bylo zaměstnáno 30,5 % z celkového počtu zaměstnanců VaV. Mezi výzkumné pracovníky bylo zařazeno 2 444 zaměstnanců.

Výzkum a vývoj v krajích v roce 2015

Výdaje na vědu a výzkum rostou

Výdaje na výzkum a vývoj celkem v roce 2015 v Moravskoslezském kraji činily 5 194 mil. Kč. V porovnání s rokem předchozím se zvýšily o 0,8 %. Mzdové výdaje z toho činily více než 45 % a téměř čtvrtina výdajů na VaV byla financována z veřejných zdrojů ČR.

Přístup k internetu má 73 % domácností Moravskoslezského kraje

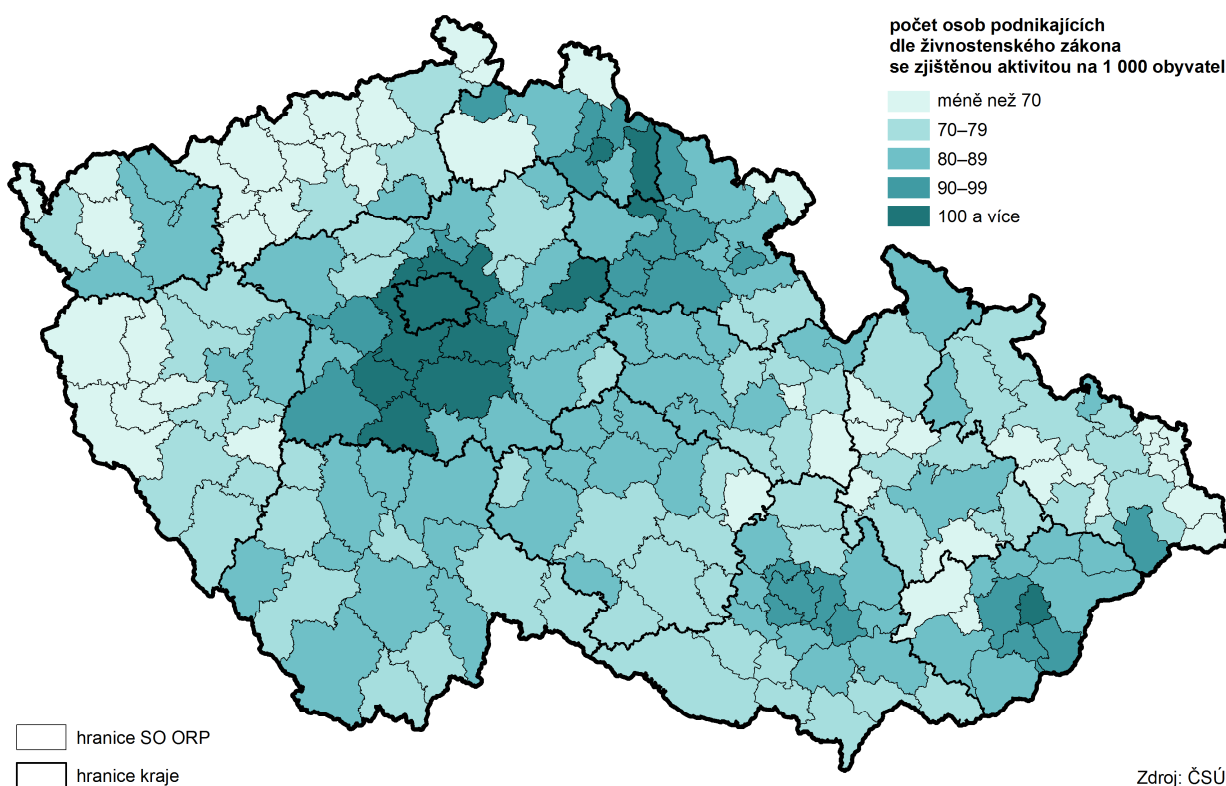
Vybavenost domácností výpočetní technikou je možné hodnotit pomocí výsledků z výběrového šetření o využívání informačních a komunikačních technologií. Podle tohoto šetření roste v Moravskoslezském kraji vybavenost domácností osobním počítačem. V roce 2015 mělo osobní počítač téměř 73 % domácností, což představovalo nárůst oproti roku 2010 o 16,2 procentního bodu.

Vybavenost domácností počítačem se v ostatních krajích ČR pohybuje v rozmezí 64,6 % (Ústecký kraj) až 79,7 % (Hl. město Praha). Připojení k internetu uvedlo 72,0 % domácností Moravskoslezského kraje, což je o 1,8 procentního bodu méně, než je v celé ČR. Lze konstatovat, že se internet stává běžnou součástí života, což dokládá i fakt, že přes internet v roce 2015 nakupovaly téměř dvě pětiny obyvatel starších 16 let.

Počet registrovaných ekonomických subjektů v Moravskoslezském kraji mírně vzrostl

V Registru ekonomických subjektů (RES) bylo na konci roku 2016 evidováno téměř 252 tisíc subjektů se sídlem v Moravskoslezském kraji. RES zahrnuje všechny právnické a fyzické osoby s postavením podnikatele a organizační složky státu, které jsou účetní jednotkou. Pro statistické účely ČSÚ zjišťuje ekonomickou aktivitu jednotlivých subjektů. K 31. 12. 2016 byla aktivní pouze polovina z evidovaných subjektů (49,0 %). Na 1 000 obyvatel připadalo v Moravskoslezském kraji 145,7 soukromých podnikatelů, což představuje snížení proti roku 2010 o 2,6 %.

Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2016

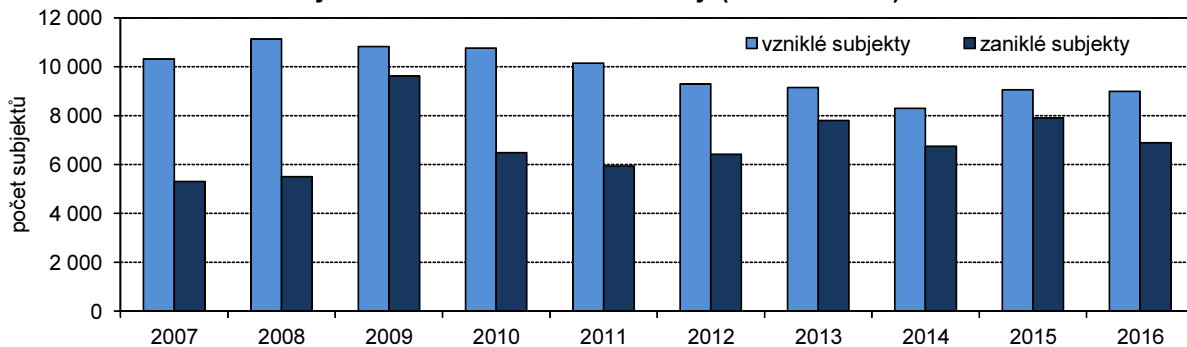

Počet nově registrovaných subjektů proti předchozímu roku klesl

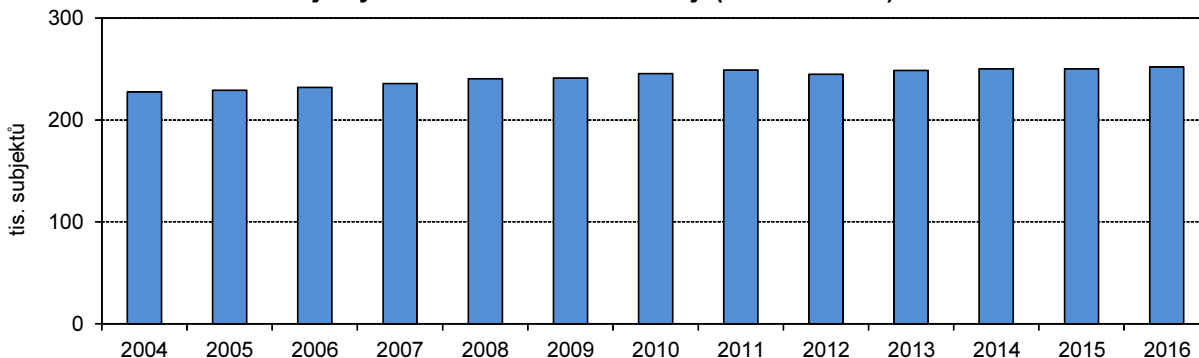
Ke konci roku 2016 bylo v Moravskoslezském kraji nově zaregistrováno 8 988 ekonomických subjektů, tj. o 65 subjektů méně než v předešlém roce. Proti roku 2010 to bylo snížení o 1 769 subjektů. Nejvyšší počet nově vzniklých subjektů na 1 000 obyvatel byl zaznamenán v roce 2016 v okrese Bruntál (4,8), i když zde došlo ke snížení proti roku 2010 o 9,5 %.

Graf 3.2 Vznik a zánik subjektů v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

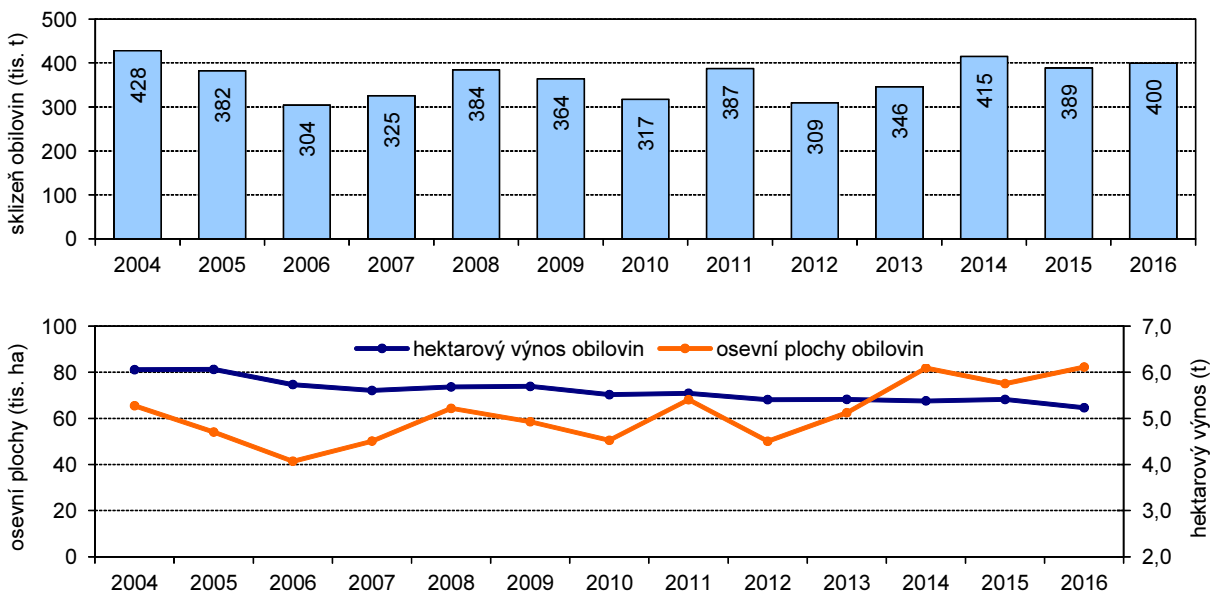
Graf 3.3 Ekonomické subjekty v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12.)

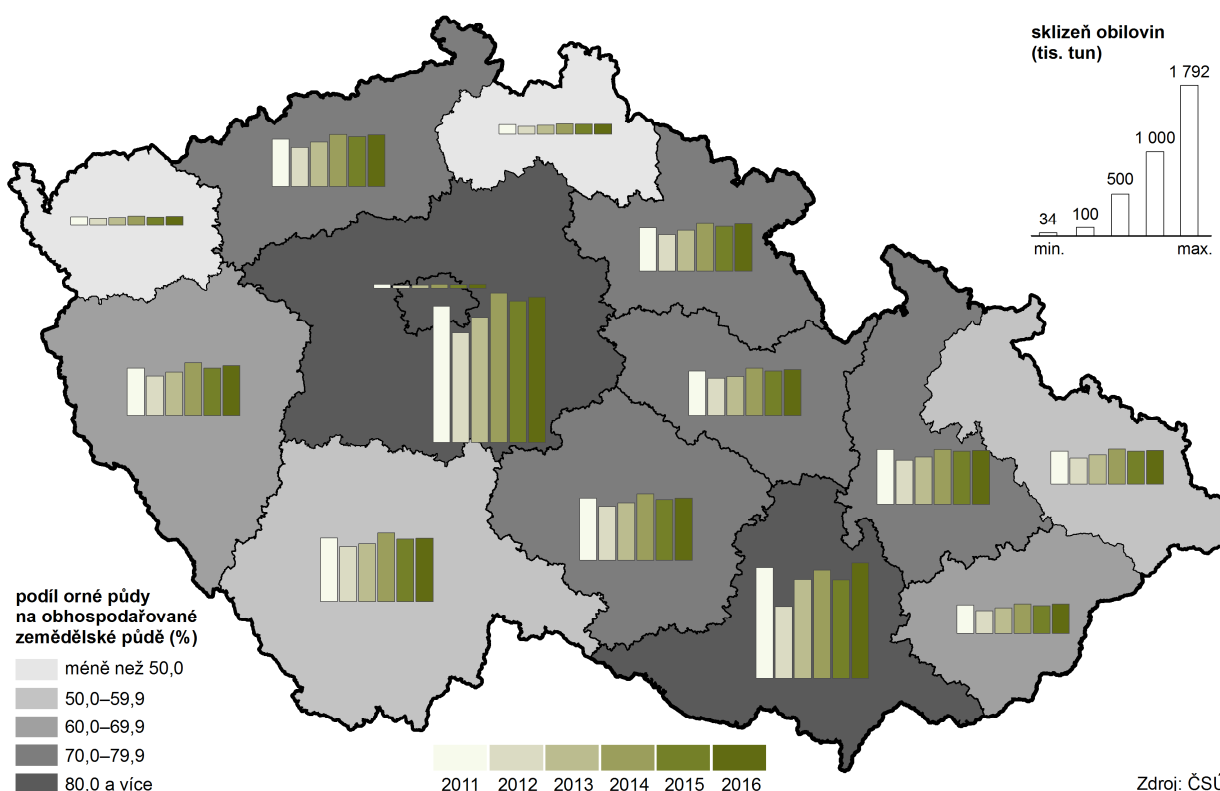
Sklizeň obilovin a brambor se zvýšila

Po loňském poklesu sklizně obilovin i brambor (jako nejtýpějších komodit), došlo letos k jejich zvýšení, a to sklizně obilovin o 2,8 % a brambor o 35,1 %. Oproti roku 2015 mírně vzrostly stavy skotu. Patrný je pokles počtu chovaných prasat (o 16,9 %) včetně jatečných (o 13,6 %). Proti roku 2015 klesla o třetinu produkce drůbeže a jatečné drůbeže o více jak polovinu. Mírně klesla i výroba mléka (o 1,4 %). Výrazně se zvýšila produkce konzumních vajec (o 79,1 %), avšak touto výší nedosáhla ani poloviční snášky roku 2012.

Graf 3.4 Sklizeň, osevní plochy a hektarový výnos obilovin v Moravskoslezském kraji

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2011 až 2016

Zalesňování v kraji bylo v roce 2016 nejvyšší za posledních pět let

Skladbu lesních porostů ovlivňuje struktura těžby dřeva a následně zalesňování. V letech 2011 až 2016 bylo v průměru každý rok zalesněno 1 684 ha pozemků, nejvíce v roce 2016 – téměř 2 tisíce hektarů. Jehličnany byly vysazeny na 722 hektarech, z toho smrk tvořil 42,8 % této plochy a borovice 25,1 %. Zalesnění listnatými dřevinami bylo provedeno na 1 237 hektarech, z toho buk tvořil více jak 67 % tohoto celku a dub 14 %.

Moravskoslezský kraj je největší producent jehličnatého dřeva v ČR

Moravskoslezský kraj je největším producentem dřeva jehličnatých stromů. Vytěžený objem 2 666,2 tisíc m³ dřeva (bez kůry) představuje více než 17 % celkové produkce ČR.

V roce 2016 se v kraji vytěžilo 2 755,4 tisíc m³ dřeva (bez kůry), z toho jehličnany představovaly téměř 97 %. Rovněž v tomto roce bylo zpracováno 203,8 tisíc m³ dřeva (bez kůry) z nahodilé těžby z důvodu živelných příčin a 1 664,0 tisíc m³ dřeva (bez kůry) kvůli hmyzovým kalámitám.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy rostly

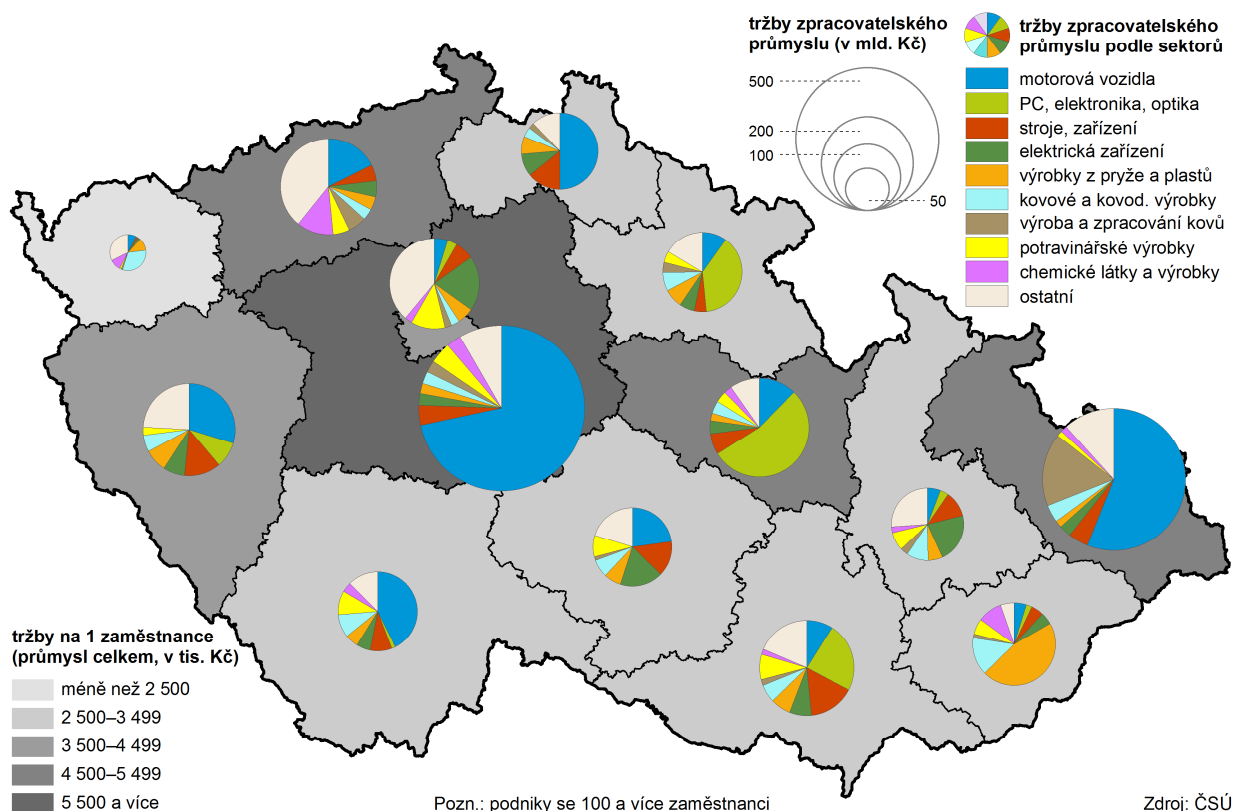
V Moravskoslezském kraji v roce 2016 sídlilo celkem 235 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci (druhý nejvyšší počet mezi kraji, první je kraj Jihomoravský). Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy dosáhly v těchto podnicích 531,8 mld. Kč (druhý nejvyšší objem mezi kraji) a tvořily 15,5 % republikového celku. Proti roku 2015 vzrostly o 4,9 %. Rostla i tržba z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy na 1 zaměstnance, meziroční nárůst o 2,3 %.

Vzrostl počet zaměstnanců i jejich mzdy

Velké průmyslové podniky zaměstnávaly 109,8 tisíc zaměstnanců, počet zaměstnanců se meziročně zvýšil o 2,7 tisíc osob (o 2,5 %). Produktivita vyjádřená jako přepočtené tržby na jednoho zaměstnance meziročně vzrostla, neboť tempo růstu objemu tržeb bylo vyšší než nárůst počtu zaměstnanců. Průměrná měsíční mzda v průmyslových podnicích dosáhla částky 28 593 Kč. Proti roku 2015 bylo sice zaznamenáno zvýšení mzdy, ale stejně jako v posledních třech letech byla průměrná mzda nižší oproti republikovému průměru (rozdíl 1 418 Kč).

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2016

Počty zaměstnanců ve stavebních podnicích mírně klesly

V Moravskoslezském kraji v roce 2016 sídlilo celkem 53 stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci, pracovalo v nich 6,0 tisíc osob. Počet zaměstnanců se proti roku 2015 snížil o 44 osob, tj. o 0,7 %. Průměrná měsíční mzda v těchto podnicích Moravskoslezského kraje dosáhla částky 25 472 Kč, proti roku 2015 vzrostla o 403 Kč, tj. o 1,6 % a proti průměru ČR byla o 7 484 Kč (o 22,7 %) nižší.

ZSV i stavební práce dle dodavatelských smluv proti předešlému roku klesly

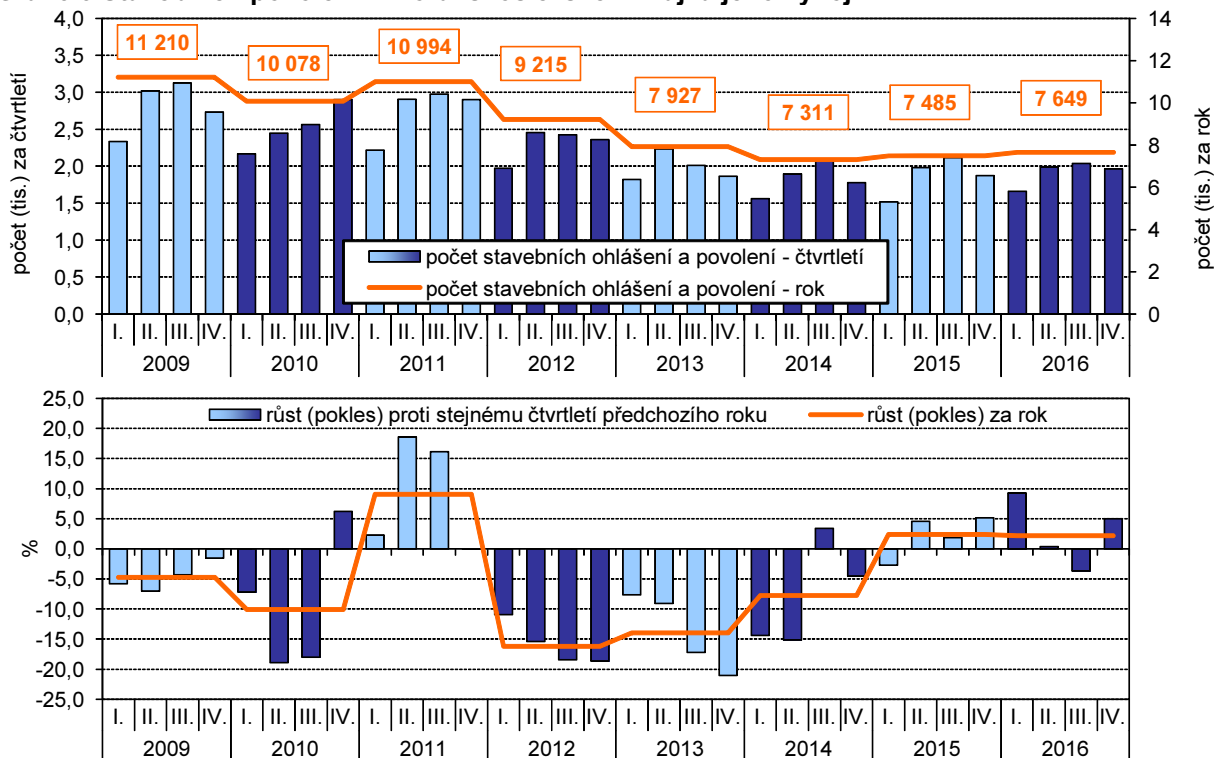
Základní stavební výroba (ZSV), kterou realizovaly podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji činila ve výši 8,3 mld. Kč v roce 2016 představovala 5,7 % objemu ZSV v ČR. Proti roku 2015 to bylo snížení o 1,6 mld. Kč (o 15,9 %). Na území kraje pak byly realizovány podniky s 20 a více zaměstnanci stavební práce dle dodavatelských smluv podle místa stavby ve výši 20,9 mld. Kč (meziroční pokles o 5,4 mld. Kč., tj. o 20,4 %).

V kraji bylo vydáno necelých 10 % stavebních povolení z celkového počtu v ČR

V roce 2016 bylo stavebními úřady v Moravskoslezském kraji vydáno 7 649 stavebních povolení s celkovou orientační hodnotou staveb 23 024 mil. Kč. Počet vydaných stavebních povolení se meziročně zvýšil o 2,2 %. Od roku 1994 vydaná stavební povolení klesala až do předešlého roku s výjimkou let 2008 až 2009. Předpokládaná hodnota stavebních povolení rovněž zaznamenala meziroční nárůst o 7,3 %.

Nejvíce stavebních povolení v kraji směřovalo na stavbu bytových budov (3 202), přičemž více povolení bylo na změnu již dokončených staveb (1 681). Bylo povoleno více změn dokončených nebytových prostor (1 163) než nových staveb nebytových budov (469). Na ochranu životního prostředí bylo vydáno 998 povolení a na ostatní stavby 1 817. Průměrná orientační hodnota na jedno vydané stavební povolení dosáhla 3 mil. Kč.

Graf 3.5 Stavebních povolení v Moravskoslezském kraji a jeho vývoj

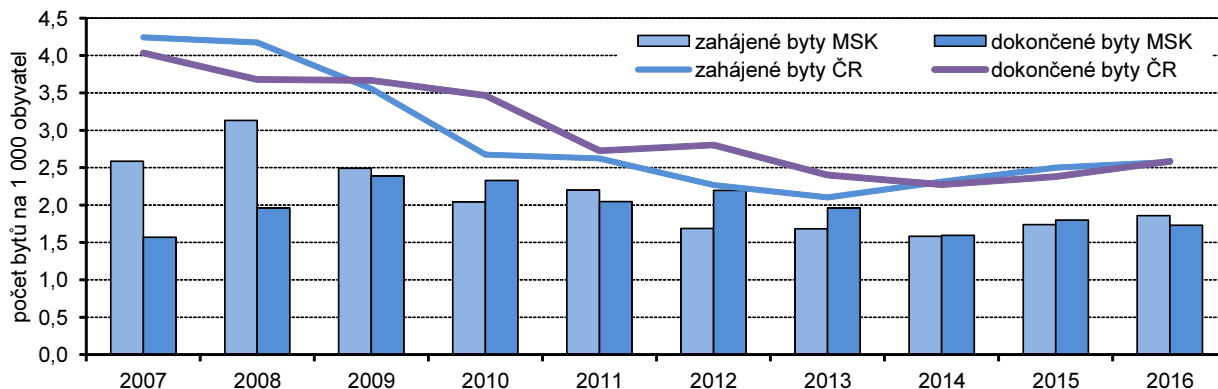

V roce 2016 bylo v kraji zahájeno nejvíce bytů za posledních 5 let

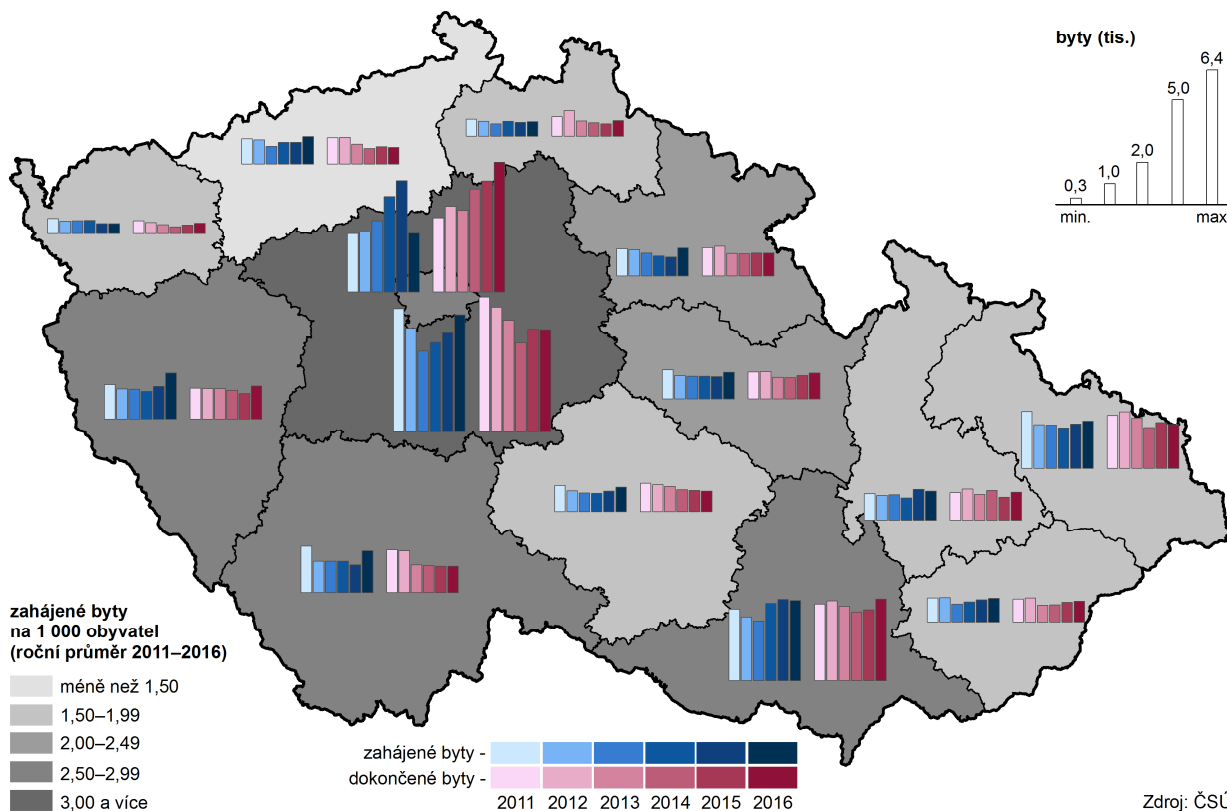
V roce 2016 se začalo stavět 2 251 nových bytů v Moravskoslezském kraji, což je o 6,3 % více než v předešlém roce. Tímto počtem zahájených bytů se zařadil Moravskoslezský kraj na čtvrté místo v republice – první místo zaujal kraj Středočeský, následuje kraj Jihomoravský a Hl. m. Praha. Z celkového počtu zahájených bytů v ČR bylo v kraji zahájeno 8,3 %. V rodinných domech bylo zahájeno 1 593 bytů, což bylo o 150 více, než v roce 2015, nárůst činil 10,4 %. V bytových domech bylo v roce 2016 zahájeno jen 36 bytů (proti předchozímu roku snížení o 24 bytů, tj. o 40,0 %). Snížila se i zahájená výstavba bytů v nástavbách, přístavbách a vestavbách k bytovým domům (o 54 bytů, tj. o 21,3 %). Zatímco v roce 2015 byly zahájeny jen 3 byty v domovech – penziencech a domovech pro seniory, v roce 2016 byla zahájena výstavba 68 bytů v těchto zařízeních v kraji.

Více než čtvrtina všech zahájených bytů v kraji byla evidována v okrese Frýdek-Místek (celkem 585 bytů), z toho v rodinných domech bylo zahájeno 507 bytů a v bytových domech žádný. Nejméně zahájených bytů bylo evidováno v okrese Bruntál (celkem 206 bytů).

Graf 3.6 Počet zahájených a dokončených bytů v Moravskoslezském kraji

Bytová výstavba v krajích ČR v letech 2011 až 2016

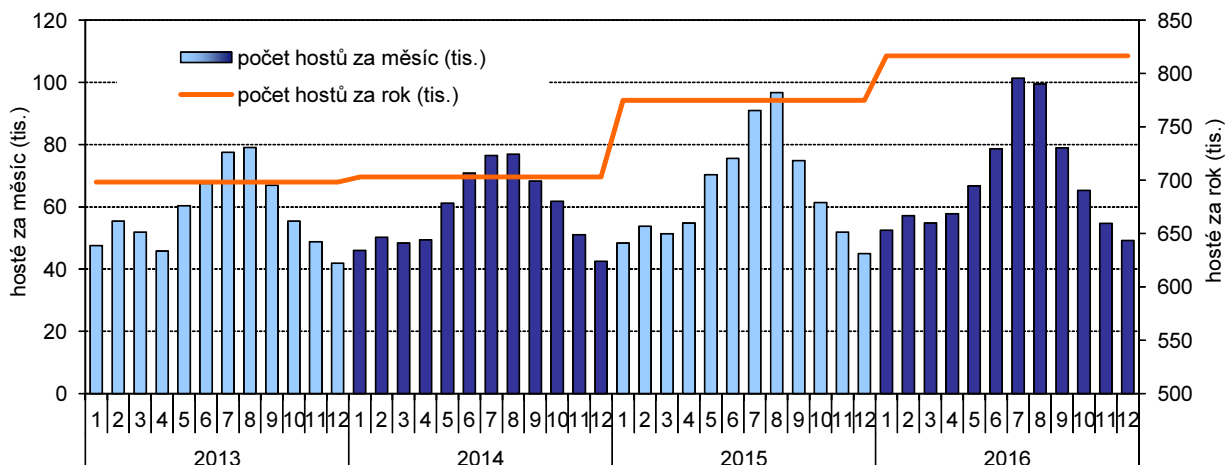
Počet dokončených bytů v roce 2016 poklesl

Celkový počet dokončených bytů v roce 2016 na území Moravskoslezského kraje činil 2 096 bytů. Meziročně jich bylo dokončeno o 91 méně, což odpovídá poklesu o 4,2 %. V kraji bylo dokončeno 7,7 % bytů z celkového počtu v ČR. Nejvíce, 70 % bytů, bylo dokončeno v rodinných domech. Pokles o více než třetinu, byl zaznamenán u dokončených bytů v bytových domech, kterých bylo dostavěno 95. Dokončené byty v nástavbách, přístavbách a vestavbách k rodinným domům zaznamenaly mírný nárůst proti předchozímu roku o 5,2 %, naopak dokončené byty v nástavbách, přístavbách a vestavbách k bytovým domům zaznamenaly pokles o 7,9 %.

Téměř třetina dokončených bytů byla evidována v okrese Frýdek-Místek, a to hlavně v rodinných domech (464 dokončených bytů).

Po přepočtu na 1 000 obyvatel bylo v kraji dokončeno pouze 1,73 bytů. Mezi okresy kraje tato hodnota kolísala od 1,23 v okrese Ostrava-město po 2,73 v okrese Frýdek-Místek.

Graf 3.7 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Moravskoslezském kraji

**Počet hostů
i přenocování
v hromadných
ubytovacích zařízeních
dále roste**

V roce 2016 se ubytovalo v hromadných ubytovacích zařízeních kraje 816,7 tisíc hostů. Od roku 2012, kdy došlo k revizi dat na základě projektu Ministerstva pro místní rozvoj "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu", se jednalo o nejvyšší počet. Z celkového počtu hostů v ubytovacích zařízeních v ČR jich nejvíce navštívilo Hl. m. Prahu (38,8 %), podíl ubytovaných v Moravskoslezském kraji činil 4,4 % z celkového počtu hostů v ČR.

V 572 zařízeních v regionu strávili hosté 2 351 tisíc nocí. Celkem 179,0 tisíc hostů z ciziny (nerezidentů) se ubytovalo na 439 tisíc nocí. Průměrný počet přenocování u nich byl 2,5 noci. Většina ubytování se týkala domácích hostů (rezidentů), kterých bylo 637,6 tisíc. Ti strávili v regionu 1 911 tisíc nocí. Průměrná doba přenocování u nich činila více než 4 noci. Čisté využití lůžek v hotelech a podobných ubytovacích zařízeních v regionu dosáhlo 32,7 %, využití pokojů 31,0 %.

Nejvíce zahraničních hostů v roce 2016 přijelo do Moravskoslezského kraje ze Slovenska. Druhou nejpočetnější skupinou zahraničních turistů byli stejně jako v předchozím roce Poláci a na třetím místě to byli návštěvníci z Německa.

4. Životní prostředí

Přes 17 % území kraje se nachází v chráněných územích

Z celkové rozlohy Moravskoslezského kraje 5 430 km² připadá 17,5 % na zvláště chráněná území (ZCHÚ). Jejich celkovou rozlohou 948 km² (k 31. 12. 2016) náleží kraji sedmá příčka v porovnání s ostatními regiony. Mezi velkoplošná zvláště chráněná území patří CHKO Beskydy, CHKO Jeseníky a CHKO Poodří, které dohromady zaujímají 918 km². Na konci roku 2016 se v kraji nacházelo 162 maloplošných zvláště chráněných území (MZCHÚ) o celkové rozloze 83 km². Konkrétně se jedná o 7 národních přírodních památek, 11 národních přírodních rezervací, 68 přírodních památek a 76 přírodních rezervací. Rozsah chráněných ploch zůstává vcelku stabilní, k určitému nárůstu proti roku 2010 došlo pouze v rámci MZCHÚ o 5 území, což územně představuje přírůstek necelých 9 km².

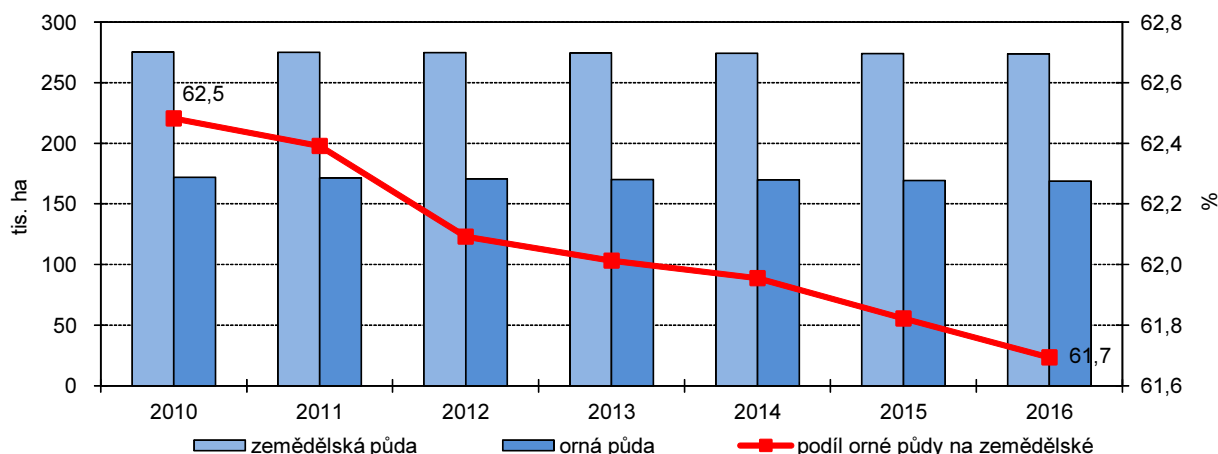
NATURA 2000 z velké části kopíruje ZCHÚ

Soustava chráněných území vytvořená na základě jednotných principů na území států EU – NATURA 2000 – ze značné části překrývá ZCHÚ. V rámci této soustavy jsou v kraji evidovány 4 ptačí oblasti, z nichž některé zasahovaly na území kraje jen částečně, s celkovou rozlohou 734 km². Jmenovitě se jednalo o Poodří; Heřmanský stav – Odra – Poolší; Beskydy; Jeseníky. V kraji se rovněž nachází na ploše 723 km² 50 evropsky významných lokalit. Jelikož se ptačí oblasti a evropsky významné lokality mohou částečně překrývat, byl celkový podíl soustavy Natura 2000 na rozloze cca 18 %.

Orné půdy ubývá, zvyšují se plochy lesů a trvalých travních porostů

Ve využití půdy dále pokračuje proces snižování podílu zemědělské půdy, takže se podíl zemědělské (50,4 %) a nezemědělské půdy (49,6 %) v kraji téměř srovnal. Ve struktuře zemědělské půdy připadají více než tři pětiny na ornou půdu, téměř jedna třetina na trvalé travní porosty a necelých 7 % na zahrady, ovocné sady a vinice. I zde probíhají postupné změny – nadále se zvyšuje podíl ploch trvalých travních porostů (z 30,9 % v roce 2010 na 31,6 % v roce 2016) téměř výhradně na úkor podílu orné půdy (pokles z 62,5 % v roce 2010 na 61,7 % v roce 2016). Přestože se zvětšovala plocha nezemědělské půdy, její struktura se od roku 2010 prakticky neměnila. Přírůstky lesní půdy činily ve zmiňovaném období kolem 130 ha ročně. Mírně vzrostly vodní plochy, naopak zastavěných ploch ubylo. Největší nárůst tak zaznamenaly ostatní plochy, jež se od roku 2010 zvětšily o cca 1 250 ha, a to zejména v souvislosti s výstavbou komunikací.

Graf 4.1 Výměra zemědělské a orné půdy v Moravskoslezském kraji

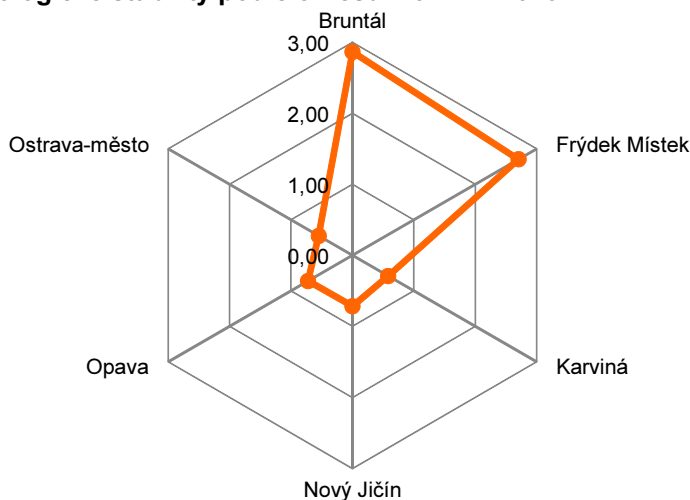

Změny v užívání půdy posilují ekologickou stabilitu krajiny

Celkově lze změny v užívání půdy hodnotit ve směru mírného posilování ekologicky stabilnější krajiny. Rozdílná je ale samozřejmě situace v jednotlivých částech kraje. To dokumentuje porovnání jednotlivých okresů podle koeficientu ekologické stability (KES). Ten poměruje plochy tzv. stabilních a nestabilních krajinných prvků. Bruntálsko a Frýdecko-Místecko jsou (s hodnotou KES blízkou ke 3,00) hodnoceny jako přírodní a přírodě blízká krajina s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny. Naproti tomu ostatní okresy mají KES pod hodnotou 1,00, což znamená území

intenzivně využívané (zejména zemědělskou velkovýrobou) s oslabením autoregulačních pochodů v ekosystémech. Celý kraj s hodnotou KES 1,34 lze hodnotit jako vcelku vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami.

Graf 4.2 Koeficient ekologické stability podle okresů k 31. 12. 2016

Jakost vody se v posledních letech výrazně nemění

Jakost povrchových vod se z dlouhodobého hlediska významně zlepšila, nicméně je nadále ovlivňována především přetrvávající průmyslovou a důlní činností. Ze souhrnného hodnocení základních ukazatelů sledovaných podle ČSN 75 7221 lze zjistit, že v kraji přetrvává znečištění většiny toků kraje klasifikovaných nejčastěji III. třídou jakosti. Silně znečištěná voda (IV. třída jakosti) byla v období 2014–2015 zaznamenána na dolním toku Hvozdnice, v Morávce na území ostravské aglomerace a na části toku Olše. Na krátkém úseku dolní Jičínky dosáhla jakost vody nejhorší V. třídy, tedy velmi silně znečištěné vody. Problémem je v tomto případě především vysoká koncentrace fosforu.

Zhruba tisíc obyvatel kraje není napojeno na veřejný vodovod

Moravskoslezský kraj vyniká v dostupnosti připojení k veřejnému vodovodu, jak ostatně dokládají následující hodnoty – přes 1 210 tisíc obyvatel kraje, tj. 99,9 % z celkového počtu, bylo v roce 2016 zásobováno vodou z vodovodu. Je to po Hl. městě Praze a Karlovarském kraji třetí nejvyšší podíl, čemuž napomáhá centralizovaný charakter osídlení a technické a ekonomické možnosti budování této infrastruktury. V porovnání s rokem 2010 došlo k nárůstu tohoto ukazatele o 1,5 procentního bodu.

Téměř 70 % fakturované pitné vody spotřebují domácnosti

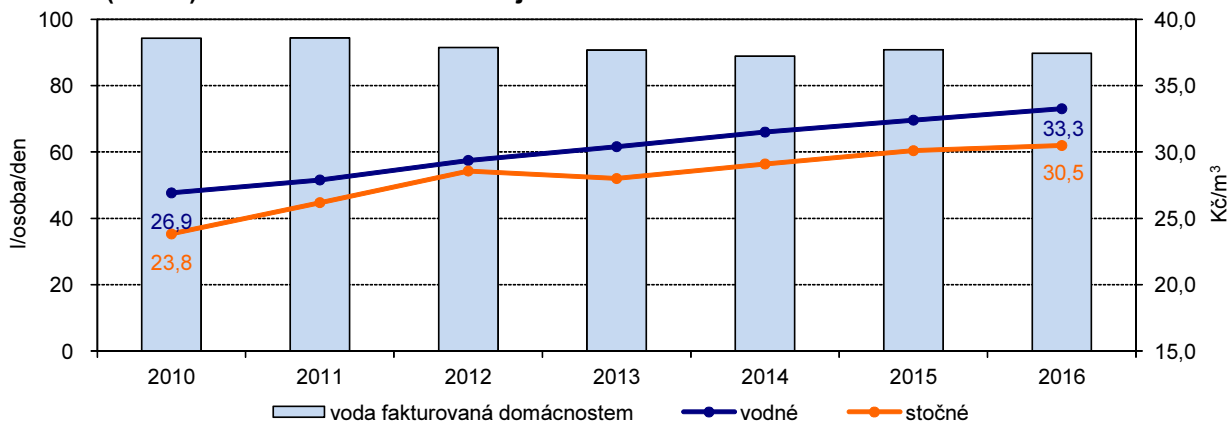
V roce 2016 bylo vyrobeno 76,7 mil. m³ pitné vody, tj. o 9,0 % méně proti roku 2010. Necelá pětina z tohoto množství vody je vyrobena z podzemních vod, což je spolu s Prahou nejméně mezi kraji. Množství fakturované pitné vody v roce 2016 dosáhlo v kraji téměř 57,5 mil. m³. Největším spotřebitelem zůstávají domácnosti, kterým bylo fakturováno necelých 40 mil. m³ vody. Podíl domácností na celkové spotřebě tak činí 69,1 % a proti roku 2010 se zvýšil o 0,9 procentního bodu.

Spotřeba vody na osobu klesá, ceny vodného a stočného dále rostou

Výše cen vodného a stočného za m³ vody v hodnoceném období až na jednu výjimku neustále stoupá. Ceny vodného (33,3 Kč/m³ bez DPH) a stočného (30,5 Kč/m³ bez DPH) patří mezi nejnižší v zemi a zůstávají pod celorepublikovým průměrem. Spotřeba vody fakturovaná domácnostem v Moravskoslezském kraji v roce 2016 činila 89,8 l na osobu a den a meziročně se tak o 1 l snížila. V dlouhodobějším horizontu se spotřeba vody snižuje (proti roku 2010 o 4,5 l/osoba/den), což lze přičíst na vrub zvyšování cen vodného a stočného či cíleného využívání efektivnějších a úspornějších spotřebičů. V celostátním srovnání krajů je však stále takovéto množství vody spotřebované jedincem čtvrté nejvyšší za Prahou, Jihomoravským a Ústeckým krajem.

Graf 4.3 Specifické množství vody fakturované domácnostem (l/osoba/den), vodné a stočné (Kč/m³) v Moravskoslezském kraji

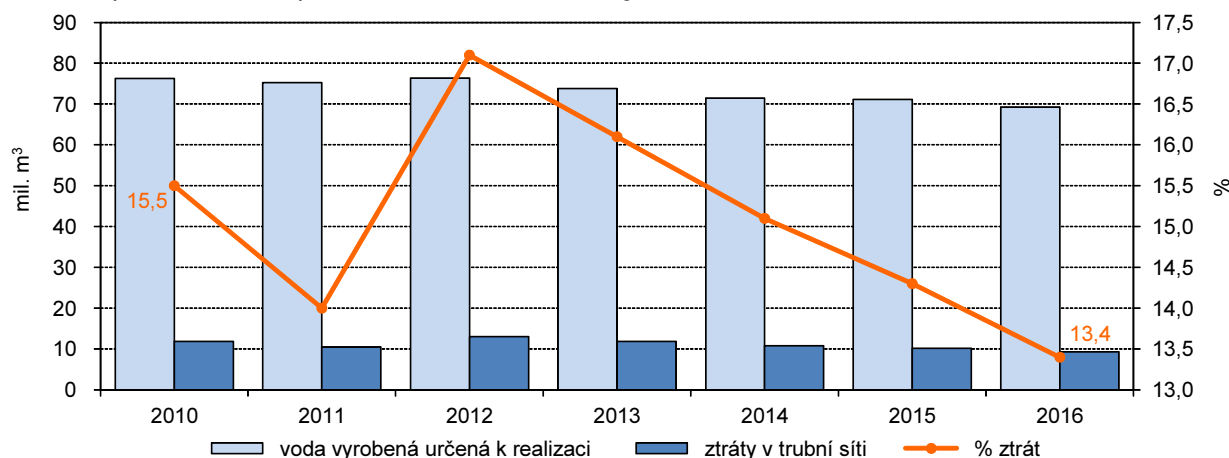

¹⁾ vodné a stočné je uváděno v cenách bez DPH

Ztráty pitné vody ve vodovodní síti se snižují

K postupnému zlepšení dochází v posledních letech v efektivnosti využití vyrobené vody. Snad díky zlepšující se kvalitě a technickému stavu vodovodní sítě, která v kraji dosahuje délky 7 756 km, poklesly ztráty pitné vody ve vodovodní síti na 13,4 % v roce 2016, a patří tak v ČR k nejnižším.

Graf 4.4 Výroba vody určené k realizaci (mil. Kč/m³) a její ztráty v trubní síti (mil. Kč/m³ a %) v Moravskoslezském kraji

Podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci roste, blíží se republikovému průměru

Přes milion obyvatel v Moravskoslezském kraji bydlí v domech napojených na veřejnou kanalizaci. V porovnání s počtem obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů je to o téměř 200 tis. osob méně. V relativním vyjádření je na kanalizaci napojeno 83,8 % obyvatel. Přestože se v porovnání s rokem 2010 tento podíl zvýšil o 3,0 procentního bodu, zůstává kraj místem s relativně nižší úrovní této vybavenosti, když v mezikrajském porovnání mu přísluší 8. nejvyšší pozice.

Přibližně 97 % odpadních vod je čištěno

Za celý rok 2016 bylo do kanalizace vypuštěno v Moravskoslezském kraji 52,0 mil. m³ odpadních vod. V tomto čísle jsou však zahrnuty i zpoplatněné srážkové vody, takže bez této položky představoval objem vypouštěných vod 47,5 mil. m³. Z nich rozhodující část – cca 70 % – připadá na vody splaškové. Pouze 2,7 % vypouštěných odpadních vod do kanalizace (bez srážkových vod) v roce 2016 není čištěno. Přitom průmyslové a ostatní vody jsou čištěny téměř v plném rozsahu (nečištěno je jen 1,1 % vod). Naproti tomu splaškové vody jsou čištěny z 96,7 %. Vezmeme-li v úvahu vody balastní (srážkové), pak celkový objem čištěných vod představoval více než 96,7 mil. m³.

Počet obyvatel napojených na ČOV roste, přesto je v rámci ČR mírně podprůměrný

Na kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod (ČOV) je napojeno 78,1 % obyvatel kraje (o 4,0 procentního bodu více než v roce 2010). Přesto zůstává připojení na kanalizaci zakončenou ČOV, i přes dlouhodobý nárůst podílu připojených obyvatel, v kontextu ČR mírně podprůměrné. Z celkového počtu 160 ČOV bylo na jednu ČOV v roce 2016 připojeno průměrně 5 914 osob, což je nejvíce z krajů ČR, s výjimkou Hl. m. Prahy. Proti roku 2010 se počet ČOV zvýšil o 15 a celková denní kapacita o 3,3 tis. m³. Ta v roce 2016 činila 523 tis. m³ za den a při čištění bylo za celý rok vyprodukováno přes 21 tis. t kalů (v sušině). Téměř polovina těchto kalů je zneškodněna kompostováním.

Účinnost ČOV se zvyšuje

Podle technologie čištění plně převládají mechanicko-biologické, když ryze mechanických je pouze 5 zařízení. Již více než 57 % čistíren má terciární stupeň čištění, tzn. je uzpůsobena pro další odstraňování dusíku nebo fosforu, případně dusíku a fosforu současně. Z hlediska účinnosti čištění na odtoku z ČOV se snižuje zejména znečištění ve formě biologické spotřeby kyslíku (BSK₅) a nerozpuštěných látek, kde se účinnost pohybuje kolem 98 %. Téměř 95% účinnost je pak u chemické spotřeby kyslíku (CHSK_C). U celkového fosforu i celkového dusíku zůstává z vod na přítoku zhruba 17 % znečišťujících látek i na odtoku.

Území kraje pokrývají z více než jedné třetiny lesy

Významným krajinným prvkem Moravskoslezského kraje jsou lesy. V roce 2016 činila celková porostní plocha lesů v Moravskoslezském kraji téměř 188 tis. ha, tj. cca 35 % z jeho celkové rozlohy. Průměrná lesnatost je v šesti okresech Moravskoslezského kraje velmi odlišná. Především díky pohořím Moravskoslezské Beskydy a Jeseníky je nejvyšší podíl lesů na celkové výměře okresu na Frýdecko-Místecku, kde dosahuje téměř 50 %, a na Bruntálsku s téměř 45 %. Naopak nejnižší lesnatost je v okresech Karviná a Ostrava-město s 13,6 %, resp. 15,3 %. Nejpočetněji zastoupenou věkovou skupinu v lesích Moravskoslezského kraje v roce 2016 představovaly nejmladší porosty ve věku do 20 let, přičemž průměrný věk listnatých dřevin byl 58 let a jehličnanů 63 let. Hospodářské lesy s primární produkční funkcí zaujímaly 83,3 %, lesy zvláštního určení 15,9 % a lesy ochranné 0,8 % z celkové porostní plochy. Jehličnaté lesy se v roce 2016 rozprostíraly na cca 65 % porostních ploch.

Postupné přibližování se přirozené skladbě lesa

Přesto, že přirozená skladba lesů v kraji počítá s většinovým zastoupením listnatých stromů a minimálním podílem smrčín, tvořily v roce 2016 smrky 55,3 % porostních ploch. Dalšími nejrozšířenějšími jehličnatými dřevinami jsou modřiny a borovice. Z listnáčů byly s 15% podílem nejvíce zastoupeny buky, za nimiž následují duby a javory. Od roku 2000 je však možné pozorovat trend postupného přibližování se přirozenému stavu, neboť nově zakládané porosty tvoří z větší části listnaté stromy, naopak nejvíce těženy jsou jehličnany (přes 90 % z celkově vykáčeného lesního porostu).

Zalesňování listnatými stromy převažuje

Rozsah zalesňovaného území v roce 2016 (1 959 ha) je v celém hodnoceném období druhý největší. Proti předchozímu roku činí nárůst 435 ha. Trendu snižování podílu jehličnatých stromů na úkor listnatých odpovídá druhu dřevin, jimiž je zalesňováno. Ve všech letech jsou plochy zalesněné listnáči vyšší než plochy připadající na jehličnany (v přibližném poměru 60:40). Z jehličnatých stromů převládá zalesňování smrkem. Z listnatých dřevin tvoří přes 2/3 zalesňovaných ploch buk a přibližně 14 % připadá na dub.

Těžba dřeva se v roce 2016 výrazně zvýšila

Těžba dřeva v roce 2016 dosáhla v kraji necelých 2,8 mil. m³ (bez kůry) a byla tak jednoznačně nejvyšší za celé hodnocené období (o 1 mil. m³ proti roku 2010, resp. 2015). V letech 2011 až 2013 byla těžba dřeva v kraji výrazně nižší, a to cca 1,4 mil. m³ (bez kůry). Tyto výkyvy v těžbě jsou ovlivněny těžbou nahodilou, což jen dokládá, že hospodářské využití lesa a jeho ekonomický přínos významně závisí na průběhu počasí a povětrnostních podmínkách daného roku. Od roku 2010 jsou objemy zpracované nahodilé těžby jedny z největších mezi všemi kraji v republice, v roce 2016 tvoří dokonce 88,6 % z celkové těžby. Zatímco dříve se jednalo zejména o těžbu živelní, situace se od roku 2012 změnila a větší část připadla na těžbu hmyzovou.

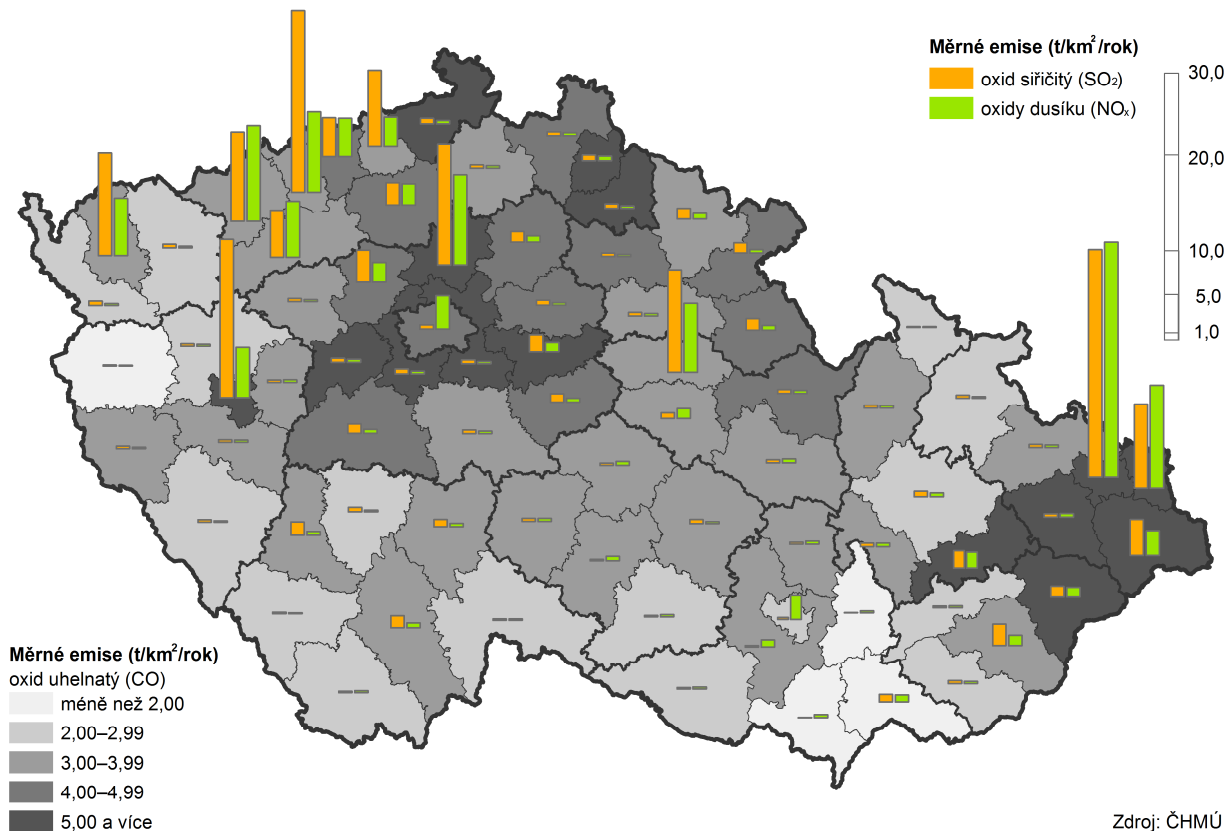
Kvalitu ovzduší v kraji ovlivňuje řada faktorů

Kvalita ovzduší v Moravskoslezském kraji je ve vysoké míře ovlivněna souhrou několika faktorů, kterými jsou koncentrace velkého množství průmyslu a lokálních topenišť jak na české, tak na polské straně, hustá automobilová doprava, přeshraniční přesun znečištění, typ osídlení, morfologie terénu v Ostravské pánvi a současně její uzavřenost z jižní a západní strany, a v neposlední řadě také aktuální rozptylové podmínky. Nejzávažněji se tyto vlivy projevují ve střední a severovýchodní části kraje (Ostravsko, Karvinsko a Třinecko).

Emise hlavních znečišťujících látek pomalu klesají

Měrné emise znečišťujících látek do ovzduší v Moravskoslezském kraji v období 2010–2015 i přes mírně rozkolísaný vývoj celkově poklesly. Srovnáme-li zatím poslední známá data z roku 2015 s rokem 2014, pak můžeme hovořit o zlepšení stavu ovzduší, neboť u tří ze čtyř základních sledovaných polutantů (s výjimkou emisí CO) došlo k poklesu. I přes tyto pozitivní zprávy však zůstává Moravskoslezský kraj v rámci ČR jedním z nejvíce postižených. To lze doložit vzájemným srovnáním krajských hodnot měrných emisí základních znečišťujících látek, které jsou v Moravskoslezském kraji v případě měrných emisí oxidu uhelnatého největší, u tuhých látek a oxidu siřičitého druhé největší a v případě oxidů dusíku třetí největší. Hlavními zdroji znečištění jsou (s různou mírou podílu na celku) stacionární zdroje znečištění REZZO 1–3, nicméně v souvislosti s realizací opatření na snížení emisí v průmyslu se postupně zvyšuje podíl dopravy (mobilních zdrojů REZZO 4).

Měrné emise vybraných látek (REZZO 1-3) v okresech v roce 2015

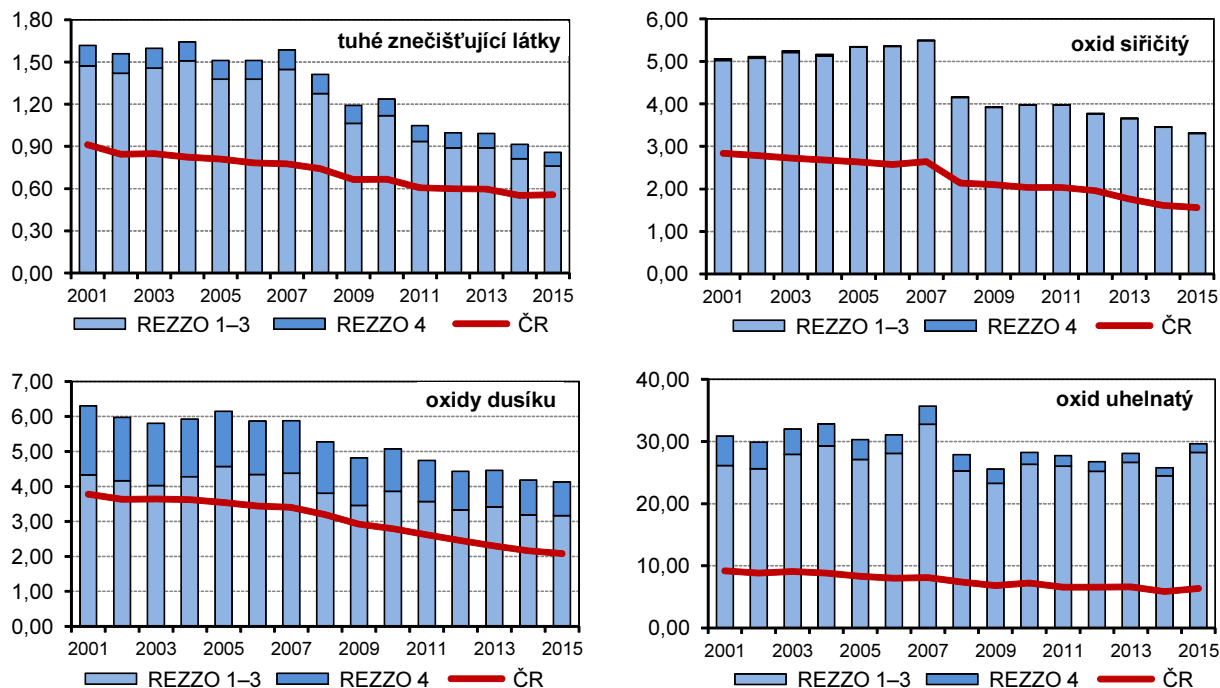
Imisní situace se meziročně mírně zlepšila

Imisní situace se při porovnání průměrných imisí ve shodných lokalitách proti roku 2014 mírně zlepšila, v průměru poklesly imisní koncentrace téměř u všech škodlivin. K výraznějšímu meziročnímu navýšení došlo jen v případě imisních koncentrací arsenu (+16,7 %), avšak k překračování imisního limitu pro tuto látku nedošlo.

Nejhorší stav ovzduší je v aglomeraci Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek

Do přehledu nejvíce znečištěných souvislých oblastí v celé ČR lze zahrnout zejména aglomeraci Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek. V roce 2015 byl v této oblasti překročen alespoň jeden imisní limit na 100 % území v důsledku výskytu nadlimitních koncentrací suspendovaných částic PM₁₀ a PM_{2,5}, benzo(a)pyrenu a přízemního ozonu. Původci znečištění ovzduší v oblasti aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek jsou vysoká koncentrace průmyslové výroby, velká hustota zástavby s lokálním vytápěním pevnými palivy a zahuštěná dopravní infrastruktura na obou stranách česko-polské hranice.

Graf 4.5 Měrné emise hlavních znečišťujících látek v Moravskoslezském kraji v t/km²

Produkce podnikového odpadu je ve srovnání s dalšími kraji nadprůměrná

Nejen s vysokou industrializací kraje, ale i s odstraňováním starých ekologických zátěží a odtěžováním a zpracováním starých hald z hutní a ocelárenské výroby, je úzce spojena i vysoká produkce podnikových odpadů. Hodnotou necelých 2,8 mil. t se řadíme v celkové produkci odpadů v roce 2015 (údaje roku 2016 nejsou dosud k dispozici) mezi kraje na 3. místo za Hl. m. Prahu a Jihomoravský kraj. Po přepočtu na jednoho obyvatele tak připadalo zhruba 2,3 tuny odpadu, což je po Praze, Jihomoravském a Jihočeském kraji čtvrtá nejvyšší hodnota.

Největším producentem podnikového odpadu zůstává zpracovatelský průmysl

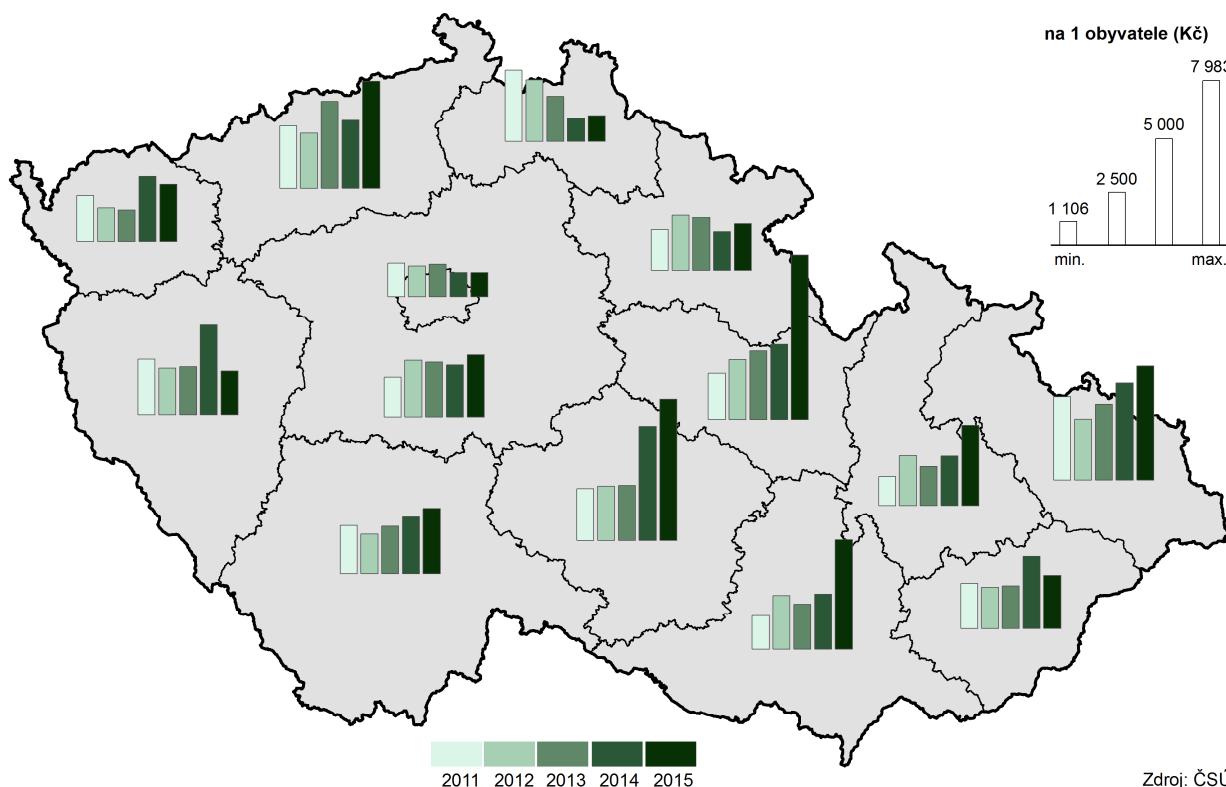
Z pohledu hlavních producentů podnikových odpadů podle odvětví je situace v hodnoceném období stabilní, nicméně dochází ke změnám v jejich podílu na celkovém vyprodukovaném množství. Největším producentem odpadů tak zůstává zpracovatelský průmysl (zejména výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství), jehož podíl činil v roce 2015 přes 44 % (meziroční pokles podílu o 0,8 procentního bodu). Dalším podstatným zdrojem produkce odpadů je stavebnictví s podílem necelých 24 % a také energetika s více než 13% zastoupením na produkci odpadů.

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele meziročně poklesla

Hodnocení vývojového trendu produkce komunálního odpadu je poměrně obtížné. Pokles produkce odpadů je střídán nárůstem a naopak. Konkrétně v roce 2015 bylo vyprodukováno 380 tis. t odpadu (o 4,2 % méně než v roce 2014), což v přepočtu na jednoho obyvatele činí 313 kg za rok (proti roku 2014 pokles o 4 kg). V porovnání s ostatními regiony je to sedmá nejvyšší hodnota, nicméně nižší než celorepublikový průměr (317 kg na osobu a rok). Z hlediska struktury komunálního odpadu je nejvýznamnější položkou běžný svoz (přes 60 %), podíl odděleně sbíraných složek se v průběhu hodnoceného období příliš nemění – v roce 2015 tvořily přes 15 % komunálního odpadu v Moravskoslezském kraji, což je asi 48 kg odpadu na obyvatele.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2011 až 2015

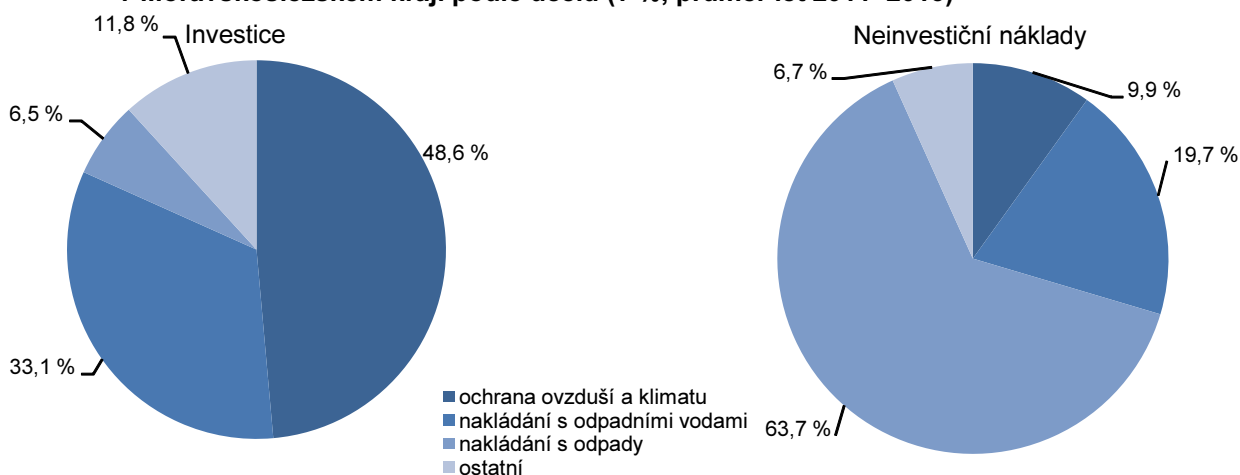

Zdroj: ČSÚ

Objem neinvestičních nákladů a investic na ochranu ŽP byl v roce 2015 téměř stejný

Celkové vklady do ochrany životního prostředí (hodnoceno podle sídla investora) dosáhly v roce 2015 částky 13,4 mld. Kč, to je meziročně o 6,0 % více. Na rozdíl od předchozích let, kdy větší díl výdajů byl směřován do oblasti neinvestiční, je objem neinvestičních nákladů a investic do životního prostředí v roce 2015 téměř ve stejné výši.

Graf 4.6 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí subjektů se sídlem v Moravskoslezském kraji podle účelu (v %, průměr let 2011–2015)

Struktura investic a neinvestičních výdajů na ochranu životního prostředí podle účelu se diametrálně liší

V členění podle účelu jsou za kraje k dispozici pouze data podle sídla investora. Z výše uvedeného grafu znázorňujícího pětiletý průměr je patrné, že struktura vynaložených finančních prostředků se zásadně liší u investic a neinvestičních nákladů. Největší část investic je určena jednak na nakládání s odpadními vodami, jednak na ochranu ovzduší a klimatu (dohromady cca 80 %), zatímco rozhodující objem neinvestičních nákladů (téměř dvě třetiny) je vynaložen na nakládání s odpady.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (‰)															
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
2015	-0,0	1,9	1,2	-0,5	-0,8	-1,8	-1,1	0,3	-0,5	-0,3	0,3	0,6	-0,8	-0,8	-1,4
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
2015	1,5	4,8	7,6	1,4	3,4	-3,1	-0,3	1,5	0,2	-0,2	-1,2	1,3	-0,8	-0,2	-2,2
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
Živě narození mimo manželství (%)															
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
2015	47,8	41,2	45,7	48,3	49,4	62,6	62,3	53,7	49,7	47,2	42,2	43,1	48,2	40,6	52,2
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
Index stáří k 31. 12. (%)															
2011	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
2015	119,0	123,8	100,5	120,4	125,3	121,9	111,7	115,8	129,3	120,6	124,2	122,0	123,9	128,6	121,5
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté období															
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,1	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
2014	75,5	77,5	75,7	75,8	76,0	74,1	73,6	75,1	76,2	76,1	76,2	76,0	74,9	75,1	74,1
2015	75,8	77,7	76,2	75,6	76,2	74,4	73,9	75,7	76,6	76,3	76,7	76,3	75,3	75,4	74,2
2016	76,0	78,0	76,5	76,0	76,3	74,4	74,0	76,1	77,0	76,4	77,2	76,5	75,5	75,5	74,4
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté období															
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,0	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
2014	81,4	82,5	81,3	81,2	81,3	80,3	79,3	81,5	81,8	81,6	82,4	82,0	81,9	81,5	80,6
2015	81,6	82,6	81,4	81,5	81,4	80,3	79,6	81,4	81,9	82,1	82,3	82,2	82,0	81,8	80,9
2016	81,7	82,7	81,6	81,6	81,4	80,7	79,5	81,8	82,2	82,4	82,4	82,6	81,6	82,2	81,2
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,4	2,4	4,4	6,3	3,8	3,8	2,4	2,2	1,5	3,2	1,6	1,4	1,9
2014	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0
2015	4,4	13,5	4,6	2,6	4,7	6,4	4,0	4,1	2,5	2,3	1,6	3,4	1,6	1,5	2,0
2016	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
2015	56,4	60,2	59,0	56,2	58,7	56,8	52,8	55,4	55,4	57,3	54,7	57,1	53,7	56,2	53,2
2016	57,6	61,4	59,2	57,5	58,6	57,8	55,2	56,4	56,5	58,2	56,2	58,0	55,8	55,9	55,2
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2011	6,77	3,59	5,63	5,81	5,75	7,98	9,80	7,35	5,68	6,51	7,16	7,62	8,34	7,00	8,31
2012	7,37	4,16	6,13	6,37	5,94	8,50	10,46	7,75	6,55	7,03	7,63	8,15	8,93	7,82	9,17
2013	8,17	5,14	6,90	7,10	6,45	9,33	11,47	8,46	7,31	7,45	8,05	8,94	9,79	8,34	10,47
2014	7,46	5,03	6,36	6,20	5,70	8,21	10,67	7,72	6,36	6,22	7,35	8,25	8,82	7,36	9,80
2015	6,24	4,20	5,41	5,07	4,62	7,06	8,91	6,36	4,96	5,14	6,22	7,01	7,01	5,98	8,56
2016	5,19	3,35	4,31	4,28	3,56	5,45	7,79	5,17	3,76	4,04	5,17	6,11	5,94	4,92	7,45
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2011	2,5	0,9	1,9	1,7	1,9	3,3	4,3	2,8	1,6	2,2	2,6	2,9	3,3	2,7	3,7
2012	2,7	1,1	2,1	1,8	1,9	3,3	4,6	2,9	1,9	2,2	2,6	3,0	3,5	2,7	3,8
2013	3,3	1,8	2,6	2,3	2,4	4,0	5,5	3,5	2,5	2,7	3,1	3,7	4,1	3,3	4,9
2014	3,4	2,0	2,7	2,2	2,2	4,1	5,6	3,4	2,5	2,4	3,1	3,7	4,1	3,0	5,1
2015	2,7	1,7	2,2	1,6	1,7	3,4	4,6	2,7	1,8	1,7	2,4	3,0	3,1	2,3	4,4
2016	2,1	1,3	1,6	1,2	1,2	2,5	3,7	2,0	1,2	1,1	1,8	2,5	2,3	1,7	3,7
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2011	196,7	261,8	214,6	187,3	196,4	176,0	175,5	182,2	188,3	182,7	188,2	190,7	177,7	181,8	178,3
2012	198,5	259,8	218,1	187,9	201,0	174,1	173,2	183,3	192,1	188,1	188,8	195,1	180,2	184,6	179,2
2013	198,4	260,8	213,7	186,4	203,2	177,0	173,3	183,7	192,6	186,9	190,5	198,7	177,5	184,1	178,0
2014	205,0	267,5	220,3	194,4	206,4	183,7	175,8	190,4	200,3	195,8	196,6	205,5	184,8	191,5	185,6
2015	211,6	273,2	224,5	198,0	216,6	192,0	183,0	196,6	208,8	200,6	203,3	212,9	191,7	201,6	191,5
2016
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2011	21 782	27 162	22 447	20 303	21 554	19 183	20 533	21 017	20 266	20 527	20 378	21 127	20 717	20 153	21 383
2012	21 997	27 182	22 576	20 455	21 752	19 327	20 999	21 672	20 958	20 598	20 644	21 447	20 594	20 036	21 838
2013	22 266	27 410	22 874	20 898	21 999	20 274	21 385	21 993	21 134	20 740	21 194	21 840	20 836	20 576	21 958
2014	22 844	27 750	23 579	21 675	23 175	20 690	21 686	22 772	21 750	21 413	21 757	22 392	21 651	21 094	22 377
2015	23 726	28 677	24 582	22 697	24 135	21 747	22 644	23 946	22 521	22 283	22 600	23 328	21 918	21 770	23 116
2016	24 934	30 209	25 522	24 027	25 389	22 691	23 994	24 841	23 873	23 693	24 032	24 701	23 165	23 363	24 163
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2011	10 567	11 304	10 643	10 459	10 520	10 349	10 476	10 489	10 444	10 337	10 285	10 443	10 253	10 333	10 642
2012	10 793	11 560	10 882	10 680	10 740	10 554	10 697	10 708	10 667	10 557	10 504	10 662	10 465	10 555	10 868
2013	10 985	11 767	11 087	10 872	10 933	10 725	10 881	10 900	10 854	10 745	10 695	10 845	10 644	10 748	11 058
2014	11 090	11 878	11 207	10 985	11 038	10 817	10 979	11 005	10 955	10 853	10 804	10 950	10 744	10 852	11 157
2015	11 363	12 172	11 499	11 260	11 308	11 064	11 240	11 269	11 221	11 123	11 079	11 218	11 009	11 122	11 428
2016	11 475	12 286	11 616	11 375	11 424	11 156	11 341	11 381	11 337	11 241	11 199	11 328	11 119	11 245	11 537
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2011	21,6	11,7	18,9	22,2	24,9	24,0	24,5	20,5	21,7	25,6	27,1	20,3	23,8	22,4	25,2
2012	22,5	12,2	19,7	23,3	25,8	24,9	25,4	21,4	22,8	26,6	28,3	21,2	24,9	23,5	26,2
2013	23,3	12,6	20,4	24,2	26,7	25,8	26,2	22,3	23,8	27,6	29,3	22,0	25,9	24,5	27,2
2014	24,1	13,0	21,0	25,2	27,4	26,5	27,0	23,1	24,8	28,7	30,3	22,7	26,9	25,4	28,2
2015	24,8	13,2	21,5	25,9	27,9	27,2	27,5	23,8	25,5	29,5	31,1	23,3	27,8	26,1	28,9
2016	25,3	13,5	21,9	26,7	28,3	27,6	27,9	24,4	26,2	30,2	31,8	23,9	28,4	26,7	29,5

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15-64 let

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15-64 let, jmenovatel data ČSÚ k 31. 12.

³⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

⁴⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2011	384,3	810,8	346,4	320,4	354,5	273,8	302,3	294,5	331,2	321,0	316,5	362,0	297,0	324,5	329,4
2012	386,3	807,6	349,5	327,5	347,0	272,4	303,1	300,0	333,4	306,4	324,0	372,1	300,8	324,6	332,8
2013	389,9	812,5	348,7	333,1	363,3	272,5	302,4	302,1	335,3	313,7	327,5	387,6	301,2	330,8	324,6
2014	409,9	834,6	376,8	344,5	388,4	282,1	309,9	317,7	359,2	333,1	341,3	404,5	318,6	365,3	344,3
2015	432,0	881,4	399,7	361,7	404,6	291,3	334,2	335,2	378,3	349,0	353,6	425,0	339,6	381,2	357,9
2016
Vývoj HDP - předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2011	102,0	99,4	106,5	99,9	102,5	98,9	98,7	103,2	101,4	103,7	103,5	103,2	103,0	103,1	104,0
2012	99,2	99,7	99,2	100,5	95,9	98,7	99,5	99,8	98,2	93,4	100,2	101,4	99,4	97,5	99,5
2013	99,5	100,5	98,3	99,4	102,9	98,4	98,6	98,7	98,1	100,4	98,1	102,7	98,3	99,9	95,7
2014	102,7	102,3	104,1	100,7	104,3	101,2	100,4	101,6	103,9	103,5	101,1	102,6	103,5	106,5	102,4
2015	104,5	104,6	106,6	103,7	103,4	101,8	107,0	105,2	104,5	104,2	103,1	104,0	105,8	103,7	102,8
2016
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2011	33,8	38,9	29,2	30,5	17,7	27,7	21,6	36,0	38,7	36,5	42,0	33,6	32,4	29,0	
2012	34,7	40,7	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,1	38,2	37,3	33,7	34,3	30,3	
2013	36,4	42,1	31,5	32,8	18,0	30,8	23,7	38,9	42,8	40,3	42,7	35,5	36,5	31,1	
2014	39,1	44,2	32,7	36,8	22,1	33,8	25,0	43,3	49,3	43,7	41,1	38,8	38,6	35,1	
2015 ¹⁾	36,3	41,3	29,3	33,3	20,0	33,1	23,0	40,9	44,3	38,3	41,5	36,6	35,5	31,6	
2016
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2011	775,2	80,1	86,4	43,6	53,0	20,3	52,9	40,2	40,4	43,2	47,1	70,0	41,2	46,3	110,4
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
2015	806,9	77,5	95,3	47,3	59,7	19,2	52,6	43,4	45,3	46,3	48,1	68,9	44,2	52,0	107,0
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
2015	25,4	42,4	19,4	36,5	22,1	22,7	19,0	20,8	22,4	24,0	23,8	30,6	21,0	15,7	21,6
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2011	2,7	2,8	5,0	3,2	2,5	2,1	1,5	2,2	2,4	2,5	2,6	3,1	2,0	1,8	2,0
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
2015	2,4	4,1	3,7	2,0	2,1	1,4	1,0	1,4	1,9	2,1	2,0	2,8	1,7	1,6	1,8
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních³⁾ na 1 000 obyvatel															
2011	3 643	10 459	1 414	4 178	2 328	14 402	1 193	4 907	5 577	1 839	1 839	1 877	2 320	2 598	1 467
2012	4 118	11 613	1 645	4 956	2 681	15 792	1 404	5 854	6 089	2 008	2 285	2 242	2 476	2 959	1 641
2013	4 120	11 773	1 593	5 010	2 565	15 226	1 431	5 823	5 813	2 008	2 312	2 429	2 552	3 027	1 591
2014	4 081	11 790	1 502	5 074	2 552	15 015	1 440	5 092	5 565	1 981	2 256	2 539	2 512	3 160	1 595
2015	4 467	12 608	1 677	5 718	2 983	15 468	1 596	5 859	6 571	2 286	2 358	2 619	2 801	3 438	1 835
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940

¹⁾ semidefinitivní údaje

²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji (sekce CZ-NACE B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl, D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu)

³⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti; údaje před rokem 2012 nejsou srovnatelné

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²)															
2011	2,0	1,0	2,0	0,8	0,9	2,6	11,5	0,4	1,1	2,7	0,3	0,4	0,7	1,1	4,0
2012	2,0	0,8	1,9	0,8	0,9	2,8	10,6	0,5	1,1	2,6	0,4	0,3	0,7	1,2	3,8
2013	1,8	1,0	1,9	0,8	0,9	2,9	7,8	0,5	1,0	2,7	0,3	0,3	0,7	1,2	3,7
2014	1,6	0,5	1,8	0,7	0,9	2,9	6,9	0,4	0,9	2,6	0,3	0,3	0,7	1,1	3,5
2015	1,6	0,5	1,8	0,6	0,9	2,9	6,3	0,5	0,9	2,6	0,3	0,2	0,7	1,1	3,3
2016
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²)															
2011	2,6	15,1	2,7	1,1	1,2	2,6	9,8	1,1	1,4	3,2	1,4	1,9	1,7	1,6	4,7
2012	2,5	13,8	2,6	1,0	1,2	2,5	8,5	1,0	1,3	3,1	1,3	1,8	1,6	1,6	4,4
2013	2,3	13,4	2,4	1,0	1,2	2,2	7,4	1,0	1,4	3,0	1,3	1,7	1,6	1,5	4,5
2014	2,2	12,7	2,3	0,9	1,0	2,0	6,4	1,0	1,3	3,1	1,3	1,7	1,5	1,5	4,2
2015	2,1	11,8	2,3	0,9	1,0	2,1	5,9	1,0	1,3	2,8	1,2	1,6	1,5	1,5	4,1
2016
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2011	1 898	4 646	1 478	1 554	1 727	579	1 937	1 058	717	768	769	1 902	967	1 575	2 529
2012	1 897	4 827	1 478	1 899	1 627	538	1 766	1 116	681	827	733	1 934	1 117	959	2 499
2013	1 915	5 029	1 565	1 611	1 694	661	1 529	1 148	730	847	798	1 923	1 163	1 472	2 269
2014	1 923	5 023	1 344	1 765	2 253	517	1 615	1 017	770	1 352	1 013	1 901	1 018	1 217	2 145
2015	2 205	4 909	1 420	2 420	2 012	629	1 757	1 014	1 071	1 402	1 341	3 098	1 559	1 701	2 285
2016
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2011	320	307	517	310	240	311	320	287	277	273	311	279	300	291	293
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013	307	303	372	315	231	289	327	265	275	299	318	288	308	297	317
2014	310	301	355	325	252	307	318	271	272	303	329	295	312	308	325
2015	317	301	374	346	283	297	321	266	295	315	335	297	330	299	313
2016
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2011	14,4	15,6	9,5	18,5	20,5	11,5	13,1	16,8	19,2	15,6	16,6	12,9	14,0	18,3	14,6
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013	13,9	16,8	10,9	14,0	17,8	13,1	10,7	14,6	17,1	14,1	16,9	10,9	12,0	17,4	14,9
2014	14,3	16,5	11,7	13,6	17,7	13,1	12,2	13,8	17,0	14,2	16,9	11,8	13,3	18,9	14,9
2015	14,5	16,8	12,0	14,3	17,1	13,8	13,2	12,4	15,7	15,1	16,0	12,6	13,3	18,7	15,5
2016
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
2015	87,9	106,0	83,5	85,4	87,6	83,4	89,1	86,5	79,9	77,8	79,3	92,4	82,2	75,6	90,8
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2011	2 364	1 598	1 965	2 330	2 678	2 255	3 009	3 445	1 959	2 283	2 518	1 607	1 423	2 207	4 056
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013	2 576	1 549	2 687	2 303	2 322	1 558	4 198	2 173	2 536	3 363	2 687	2 174	1 902	2 080	3 676
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718
2015	3 804	1 160	3 038	3 176	2 106	2 784	5 168	1 258	2 230	7 983	6 887	5 286	3 879	2 591	5 526
2016

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Moravskoslezského kraje v letech 2000–2016

	Měříci jednotka	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
OBYVATELSTVO									
Obyvatelstvo ¹⁾	osoby	1 273 537	1 258 251	1 255 910	1 253 257	1 250 769	1 249 290	1 249 897	1 250 255
v tom ve věku: 0–14 let		218 424	205 424	199 135	193 811	188 240	183 386	180 903	178 735
15–64 let		897 987	894 831	897 268	897 394	895 746	894 360	893 112	890 578
65 a více let		157 126	157 996	159 507	162 052	166 783	171 544	175 882	180 942
Průměrný věk ¹⁾	roky	37,8	38,5	38,8	39,1	39,4	39,7	39,9	40,2
Sňatky		6 359	5 923	5 642	5 888	5 900	6 068	6 694	6 198
Rozvody		3 987	4 152	4 330	4 393	3 987	4 014	3 874	3 964
Živě narození	osoby	11 239	11 398	11 517	11 783	12 177	12 381	13 373	13 402
Zemřelí	osoby	12 830	13 066	13 347	13 005	12 991	12 657	12 668	12 974
Přistěhovalí	osoby	3 261	5 517	6 508	5 850	4 983	5 201	7 350	6 591
Vystěhovalí	osoby	5 062	7 101	7 019	7 281	6 657	6 404	7 448	6 661
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-1 591	-1 668	-1 830	-1 222	-814	-276	705	428
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-1 801	-1 584	-511	-1 431	-1 674	-1 203	-98	-70
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-3 392	-3 252	-2 341	-2 653	-2 488	-1 479	607	358
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	111,8	122,8	124,6	132,8	143,6	149,6	159,4	174,5
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	619,4	618,9	615,0	611,7	622,0	610,0	604,6	614,0
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	437,8	436,2	443,8	449,9	442,1	454,1	464,1	457,4
Míra ekonomické aktivity	%	58,6	58,7	58,1	57,6	58,5	57,3	56,6	57,3
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce ¹⁾	osoby	94 609	101 214	106 304	105 486	96 528	85 422	65 816	57 455
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾	%	10,18	8,99	6,88	6,09
Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾	Kč	6 388	6 928	7 155	7 344	7 806	8 260	8 822	9 694
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	3,3	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,7	3,8
Děti, žáci a studenti k 30. 9. mateřských škol		35 700	35 199	34 764	34 468	33 629	33 897	34 486	35 599
základních škol		146 150	136 457	131 061	124 812	118 178	111 887	107 018	102 372
středních škol a konzervatoří (denní studium)		.	.	67 594	68 389	68 722	68 960	67 629	66 411
vysokých škol ³⁾		.	23 208	25 949	27 987	29 854	32 388	34 678	37 192
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel		32,7	29,8	29,6	27,9	28,1	29,4	31,5	32,5
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	227 614	254 431	264 877	303 794	334 202	350 131	382 825	402 777
předchozí rok=100 (srovnatel. ceny)	%	101,4	101,8	102,8	104,4	108,2	105,2	103,4	101,1
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	2 174	2 321	2 751	2 658
Registrované ekonomické subjekty ¹⁾		202 599	215 190	223 771	227 427	229 242	231 783	235 648	240 486
Zemědělská produkce	mil. Kč	.	.	5 597	6 711	6 292	5 896	6 510	6 385
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	120 521	122 210	117 724	118 233	116 312	114 439	120 665	125 793
Stavební práce "S" (dle dodavatel-ských smluv) podle místa stavby ⁵⁾	mil. Kč	16 177	22 278	22 595	28 035	26 193	27 049	33 397	36 844
Dokončené byty		1 801	2 297	2 078	2 004	1 924	1 632	1 958	2 453
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	osoby	637 488	667 652	656 808	597 291	596 130	609 436	642 916	640 128
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda ¹⁾	ha	285 531	284 923	284 714	284 442	277 658	277 183	276 622	276 137
z toho orná půda		180 317	179 143	178 728	178 386	175 376	174 326	173 741	173 119
Nezemědělská půda ¹⁾	ha	269 883	268 612	268 806	269 064	265 046	265 515	266 078	266 508
z toho: lesní pozemky		196 524	196 038	196 139	196 257	192 678	192 725	192 923	193 047
zastavěné plochy a nádvoří		12 555	12 503	12 445	12 392	12 111	12 071	11 989	11 996
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	113,8	108,0	108,7	106,0	103,5	101,9	101,8	98,1
Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.	kg	.	174	255	261	298	288	272	302
Pořízené investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	.	1 074	1 274	1 652	1 667	1 866	2 275	1 925

¹⁾ stav k 31. 12.

²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

³⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji k 31. 12.

⁴⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji; průměrný evidenční počet zaměstnanců

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Měřicí jednotka	
OBYVATELSTVO									
1 247 373	1 243 220 ⁶⁾	230 613	1 226 602	1 221 832	1 217 676	1 213 311	1 209 879	osoby	Obyvatelstvo ¹⁾
177 937	178 467 ⁶⁾	178 888	178 845	178 789	179 545	180 263	181 261		v tom ve věku: 0–14 let
883 792	875 959 ⁶⁾	857 430	846 615	835 577	824 734	813 948	802 969		15–64 let
185 644	188 794 ⁶⁾	194 295	201 142	207 466	213 397	219 100	225 649		65 a více let
40,4	40,6 ⁶⁾	40,9	41,2	41,5	41,8	42,0	42,2	roky	Průměrný věk ¹⁾
5 594	5 519	5 141	5 199	4 985	5 289	5 541	5 768		Sňatky
3 488	3 596	3 420	3 159	3 279	3 153	3 050	2 925		Rozvody
13 238	13 099	11 807	11 787	11 603	11 999	11 866	12 052	osoby	Živě narození
13 245	13 293	13 384	13 148	13 284	13 117	13 550	13 133	osoby	Zemřelí
4 833	4 458	4 057	4 369	4 417	4 805	5 125	5 578	osoby	Přistěhovalí
7 708	8 417	6 572	7 019	7 506	7 843	7 806	7 929	osoby	Vystěhovalí
-7	-194	-1 577	-1 361	-1 681	-1 118	-1 684	-1 081	osoby	Přirozený přírůstek/úbytek
-2 875	-3 959	-2 515	-2 650	-3 089	-3 038	-2 681	-2 351	osoby	Přírůstek/úbytek stěhováním
-2 882	-4 153	-4 092	-4 011	-4 770	-4 156	-4 365	-3 432	osoby	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
177,8	176,4	178,3	179,2	178,0	185,6	191,5	.	tis. Kč	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
617,2	605,0	596,2	600,1	603,8	601,0	599,6	611,7	tis. osob	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
454,3	462,2	457,4	449,0	440,8	439,1	435,5	420,4	tis. osob	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
57,6	56,7	56,6	57,2	57,8	57,8	57,9	59,3	%	Míra ekonomické aktivity
80 581	82 776	75 019	81 099	89 976	83 877	72 573	64 036	osoby	Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce ¹⁾
8,89	9,05	8,31	9,17	10,47	9,80	8,56	7,45	%	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾
10 084	10 218	10 642	10 868	11 058	11 157	11 428	11 537	Kč	Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾
3,8	3,9	4,0	4,0	4,1	4,1	4,3	.	osoby	Lékaři na 1 000 obyvatel
36 808	38 136	39 333	40 298	40 845	40 755	40 267	39 419	osoby	Děti, žáci a studenti k 30. 9.
98 835	97 232	96 651	97 120	98 137	100 074	101 518	103 260		materšských škol
64 759	61 113	57 438	53 950	51 274	49 326	47 625	46 636		základních škol
39 600	39 331	37 716	36 038	34 771	31 249	28 161	25 439		středních škol a konzervatoří (denní studium)
33,1	31,9	34,5	33,1	35,0	30,5	25,0	21,9		vysokých škol ³⁾
378 993	387 858	405 979	408 739	397 261	419 985	434 971	.	mil. Kč	Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel
92,4	103,7	104,0	99,5	95,7	102,4	102,8	.	%	EKONOMICKÝ VÝVOJ
3 045	3 100	4 924	4 584	4 500	5 155	5 194	.	mil. Kč	Hrubý domácí produkt předchozí rok=100 (srovnatel. ceny)
241 103	245 290	248 824	244 750 ⁷⁾	248 500	250 028	250 213	251 898	mil. Kč	Výdaje na výzkum a vývoj celkem
5 301	5 404	6 106	6 391	6 569	7 374 ⁸⁾	6 586	.	mil. Kč	Registrované ekonomické subjekty ¹⁾
110 635	108 575	110 350	111 496	106 296	104 737	107 026	109 755	fyz. os.	Zemědělská produkce
32 055	31 035	30 787	26 152	23 232	23 491	26 251	20 888	mil. Kč	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
2 984	2 898	2 523	2 698	2 404	1 943	2 187	2 096		Stavební práce "S" (dle dodavatel-ských smluv) podle místa stavby ⁵⁾
585 694	527 380	572 306 ⁹⁾	698 746	698 211	703 009	775 047	816 653	osoby	Dokončené byty
275 774	275 260	274 957	274 802	274 457	274 087	273 848	273 646	ha	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
172 539	171 988	171 549	170 630	170 199	169 811	169 298	168 822		ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)
266 909	267 422	267 748	267 909	268 250	268 628	268 916	269 403	ha	Zemědělská půda ¹⁾
193 245	193 379	193 522	193 679	193 773	193 926	194 021	194 137		z toho orná půda
12 001	11 904	11 826	11 797	11 793	11 800	11 781	11 734		Nezemědělská půda ¹⁾
98,3	94,3	94,4	91,5	90,7	88,9	90,8	89,8	litr/den	z toho: lesní pozemky
325	335	293	318	317	325	313	.	kg	zastavěné plochy a nádvoří
2 160	2 288	4 056	2 911	3 676	4 718	5 526	.	Kč	né domácnostem na 1 obyvatele
									Produktce komunál. odpadu na 1 obyv.
									Pořízené investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁶⁾ údaje od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu

⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky

⁸⁾ semidefinitivní výsledky

⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Obyvatelstvo k 31. 12.	osoby	⁴⁾ 1 243 220	1 226 602	1 221 832	1 217 676	1 213 311	1 209 879
muži		⁴⁾ 609 068	601 049	599 243	597 349	594 412	593 064
ženy		⁴⁾ 635 671	627 202	624 680	622 373	618 899	616 815
cizinci (bez azylantů)		22 570	23 117	23 702	23 924	24 493	25 547
Sňatky	počet	5 519	5 199	4 985	5 289	5 541	5 768
Rozvody	počet	3 596	3 159	3 279	3 153	3 050	2 925
Rozvody na 100 sňatků	počet	65,2	60,8	65,8	59,6	55,0	50,7
Živé narození	osoby	13 099	11 787	11 603	11 999	11 866	12 052
z toho mimo manželství	%	44,2	47,7	49,8	50,4	52,2	52,8
Úhrnná plodnost ¹⁾	počet	1,474	1,406	1,414	1,492	1,504	1,565
Potraty	počet	4 531	4 223	4 293	3 963	3 922	3 846
z toho umělá přerušeni těhotenství		2 993	2 646	2 696	2 414	2 389	2 159
Potraty na 100 narozených	počet	34,5	35,7	36,8	32,9	32,9	31,8
Zemřelí	osoby	13 293	13 148	13 284	13 117	13 550	13 133
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		6 876	6 456	6 305	6 134	6 345	5 892
novotvary		3 327	3 306	3 280	3 272	3 172	3 083
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-194	-1 361	-1 681	-1 118	-1 684	-1 081
Přistěhovalí	osoby	4 458	4 369	4 417	4 805	5 125	5 578
z toho z ciziny		1 359	1 377	1 442	1 820	1 925	2 060
Vystěhovalí	osoby	8 417	7 019	7 506	7 843	7 806	7 929
z toho do ciziny		2 368	1 148	1 468	1 409	1 403	1 399
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-3 959	-2 650	-3 089	-3 038	-2 681	-2 351
z toho s cizinou		-1 009	229	-26	411	522	661
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-4 153	-4 011	-4 770	-4 156	-4 365	-3 432
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	10,5	9,6	9,5	9,8	9,8	9,9
zemřelí	‰	10,7	10,7	10,9	10,8	11,2	10,8
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-0,2	-1,1	-1,4	-0,9	-1,4	-0,9
přistěhovalí	‰	3,6	3,6	3,6	3,9	4,2	4,6
vystěhovalí	‰	6,8	5,7	6,1	6,4	6,4	6,5
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	-3,2	-2,2	-2,5	-2,5	-2,2	-1,9
celkový přírůstek/úbytek	‰	-3,3	-3,3	-3,9	-3,4	-3,6	-2,8
Mrtvorozenost	‰	1,8	2,8	4,1	3,9	3,9	3,6
Kojenecká úmrtnost	‰	2,7	2,2	3,3	1,8	2,7	3,4
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,5	1,2	1,6	1,1	1,9	1,5
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku:							
0–14 let	osoby	⁴⁾ 178 467	178 845	178 789	179 545	180 263	181 261
%	%	⁴⁾ 14,4	14,6	14,6	14,7	14,9	15,0
15–64 let	osoby	⁴⁾ 875 959	846 615	835 577	824 734	813 948	802 969
%	%	⁴⁾ 70,5	69,0	68,4	67,7	67,1	66,4
65 a více let	osoby	⁴⁾ 188 794	201 142	207 466	213 397	219 100	225 649
%	%	⁴⁾ 15,2	16,4	17,0	17,5	18,1	18,7
Průměrný věk k 31. 12.	roky	⁴⁾ 40,7	41,2	41,5	41,8	42,0	42,2
muži		⁴⁾ 39,0	39,6	39,9	40,2	40,4	40,6
ženy		⁴⁾ 42,2	42,7	43,0	43,3	43,5	43,8
Index stáří ²⁾	%	⁴⁾ 105,4	112,5	116,0	118,9	121,5	124,5
Index ekonomického zatížení ³⁾	%	⁴⁾ 42,5	44,9	46,2	47,6	49,1	50,7
Naděje dožití při narození (dvouleté období)	roky						
muži		72,6	73,3	73,8	74,1	74,2	74,4
ženy		79,7	79,7	80,0	80,6	80,9	81,2
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté období)	roky						
muži		14,4	14,8	15,1	15,2	15,3	15,5
ženy		18,3	18,3	18,5	18,9	19,1	19,3

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

³⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁴⁾ stav k 1. 1. 2011

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2012	2013	2014	2015	2016
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	1 067,2	1 049,1	1 044,6	1 040,1	1 035,2	1 032,1
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	18,9	18,3	17,4	17,1	17,1	16,3
střední bez maturity	%	37,1	37,0	36,5	36,3	35,8	35,7
střední s maturitou	%	31,6	31,7	31,5	32,6	31,8	31,7
vysokoškolské ¹⁾	%	12,4	12,9	14,6	14,0	15,3	16,2
Pracovní síla (ekonomicky aktivní obyvatelstvo)	tis. osob	605,0	600,1	603,8	601,0	599,6	611,7
zaměstnaní v NH		543,5	543,0	544,1	549,1	550,9	569,4
z toho ženy		233,1	238,3	238,9	241,3	242,9	251,9
nezaměstnaní		61,4	57,1	59,7	51,9	48,8	42,3
z toho ženy		28,5	28,7	33,0	27,3	24,8	24,3
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	462,2	449,0	440,8	439,1	435,5	420,4
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	1,9	2,1	2,1	2,0	2,2	1,6
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	42,6	42,5	40,4	41,4	42,3	42,1
terciární (služby)	%	55,4	55,4	57,6	56,5	55,5	56,3
v zaměstnání:							
zaměstnanci ²⁾	%	86,3	85,8	85,0	86,2	87,1	86,3
zaměstnavatelé	%	3,5	2,5	2,9	3,5	3,6	2,9
pracující na vlastní účet	%	9,8	11,1	11,7	11,1	10,3	10,6
Míra ekonomické aktivity	%	56,7	57,2	57,8	57,8	57,9	59,3
muži		66,2	65,4	65,4	65,8	66,0	66,9
ženy		47,7	49,4	50,6	50,2	50,3	52,1
Míra zaměstnanosti	%	50,9	51,8	52,1	52,8	53,2	55,2
muži		59,9	59,8	60,2	61,0	61,2	63,3
ženy		42,5	44,1	44,5	45,1	45,6	47,5
Obecná míra nezaměstnanosti	%	10,2	9,5	9,9	8,6	8,1	6,9
muži		9,6	8,5	8,0	7,4	7,2	5,4
ženy		10,9	10,8	12,1	10,2	9,3	8,8
NEZAMĚSTNANOST k 31. 12. (MPSV, evidence úřadů práce)							
Uchazeči o zaměstnání	osoby	82 776	81 099	89 976	83 877	72 573	64 036
ženy		39 333	38 432	42 376	40 245	35 079	30 676
absolventi škol a mladiství		5 224	4 940	5 814	3 909	3 325	2 635
osoby se zdravotním postižením		10 467	9 014	8 853	8 759	8 858	8 665
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		21 621	13 757	15 515	14 671	13 571	13 621
dosažitelní		79 257	78 178	87 626	80 901	69 890	60 067
v tom podle věku:							
do 19 let		3 466	3 372	3 236	2 719	2 323	2 101
20–24 let		10 098	10 247	11 167	8 861	6 868	5 329
25–34 let		17 751	16 852	19 358	17 425	14 535	12 468
35–44 let		17 803	17 800	20 399	19 613	16 683	14 372
45–54 let		20 395	19 480	20 494	19 820	17 421	15 402
55 a více let		13 263	13 348	15 322	15 439	14 743	14 364
průměrný věk	roky	40,2	39,7	39,9	41,2	42,0	42,7
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání		23 676	24 442	26 858	25 407	22 887	21 157
střední bez maturity		38 048	36 481	40 382	37 420	31 396	27 146
střední s maturitou		17 202	15 897	17 813	16 506	13 973	12 002
vyšší odborné vč. nástavbového		343	363	466	416	395	326
vysokoškolské		3 507	3 916	4 457	4 128	3 922	3 405
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		11 348	5 752	8 841	8 183	7 248	6 325
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		19 477	19 552	28 008	26 269	22 959	19 922
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6–8)		23 393	17 288	25 700	21 515	17 614	14 733
nekvalifikovaní (třída 9)		25 445	19 945	26 306	26 303	23 782	22 192

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2010	2012	2013	2014	2015	2016
z toho podle délky evidence:							
osoby	osoby						
do 3 měsíců		23 751	20 453	19 447	17 209	16 906	15 800
3–6 měsíců		13 725	13 777	14 055	11 605	10 010	9 251
6–12 měsíců		13 822	14 289	15 720	12 786	10 069	9 346
od 1 roku do 2 let		15 212	12 296	17 001	14 721	9 795	8 159
více než 2 roky		16 266	20 284	23 753	27 556	25 793	21 480
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	5 452	5 908	6 137	5 708	5 982	6 170
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	%	9,05	9,17	10,47	9,80	8,56	7,45
muži		9,47	9,57	10,96	10,10	8,74	7,67
ženy		8,62	8,76	9,97	9,49	8,37	7,22
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob (%) ⁴⁾	%	3,6	3,8	4,9	5,1	4,4	3,7
Volná pracovní místa	počet	3 191	3 335	2 280	5 399	10 324	10 911
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	25,9	24,3	39,5	15,5	7,0	5,9
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
Celkem	mil. Kč	219 594	220 074	217 907	226 407	232 690	.
na 1 obyvatele	Kč	176 418	179 177	178 040	185 622	191 481	.
průměr ČR = 100	%	89,8	90,3	89,8	90,5	90,5	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁵⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	24 554	24 340	24 397	24 667	25 475	26 555
muži		27 407	26 950	27 118	27 281	28 157	29 155
ženy		20 721	20 909	20 964	21 420	22 145	23 289
Medián mezd	Kč	21 883	21 838	21 958	22 377	23 116	24 163
muži		24 026	23 706	24 091	24 528	25 361	26 308
ženy		19 083	19 326	19 206	19 685	20 311	21 425
ŠKOLSTVÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		38 136	40 298	40 845	40 755	40 267	39 419
základních škol		97 232	97 120	98 137	100 074	101 518	103 260
středních škol a konzervatoří (denní studium)		61 113	53 950	51 274	49 326	47 625	46 636
vyšších odborných škol (denní studium)		1 728	1 847	1 818	1 774	1 637	1 569
Studenti vysokých škol (občané ČR) k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		46 654	43 572	42 165	38 720	35 644	33 178
s místem výuky v kraji		39 331	36 038	34 771	31 249	28 161	25 439
z toho v prezenčním studiu	%	66,3	69,5	69,8	69,7	68,7	67,5
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	počet	9 188	9 732	8 980	8 683	7 842	7 295
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	4 859	4 944	4 977	5 052	5 189	.
z toho v nestátních zařízeních		4 246	4 324	4 354	4 432	4 538	.
na 1 000 obyvatel		3,9	4,0	4,1	4,1	4,3	.
Nemocnice							
lůžka	počet	6 528	6 013	5 838	5 830	5 840	.
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	246,9	248,2	246,9	250,6	245,3	.
průměrná ošetrovací doba	dny	6,8	6,3	6,2	6,2	6,1	.
využití lůžek	dny	257,5	260,8	263,6	267,5	257,6	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	4,284	3,989	4,315	4,378	4,784	5,127
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kal. dny	48,9	51,6	50,0	52,6	48,6	50,0
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)⁶⁾							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	tis.	2 084	1 742	1 768	1 801	1 781	1 729
z toho přídavek na dítě		948	852	828	808	772	727
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	5 346	4 695	4 987	5 150	5 197	5 231
z toho přídavek na dítě		577	511	499	487	465	436
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	4 295	3 823	4 075	4 222	4 276	4 318
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory	počet	4 815	4 770	4 788	4 775	4 672	4 789
Lůžka v domovech se zvláštním režimem	počet	1 188	1 233	1 345	1 509	1 543	1 738
Lůžka pro osoby se zdravotním postižením	počet	1 479	1 363	1 292	1 210	1 164	1 234

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2010	2012	2013	2014	2015	2016
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (MPSV, ČSSZ; stav v prosinci)							
Příjemci starobního důchodu celkem ⁷⁾	počet	265 129	273 825	273 763	274 751	276 899	279 496
z toho ženy		163 960	167 802	167 148	167 358	168 294	169 054
Příjemci starobního důchodu sólo (bez souběhu)	počet	194 187	201 875	201 893	202 832	204 915	207 865
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{7) 8)}	počet	59 880	71 768	74 436	77 387	80 059	82 546
z toho ženy		36 885	43 218	44 571	46 249	47 744	49 124
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	22,6	26,2	27,2	28,2	28,9	29,5
muži		22,7	26,9	28,0	29,0	29,8	30,3
ženy		22,5	25,8	26,7	27,6	28,4	29,1
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ⁹⁾	Kč	10 218	10 868	11 058	11 157	11 428	11 537
muži		11 769	12 493	12 693	12 797	13 089	13 193
ženy		8 847	9 407	9 578	9 664	9 911	10 011
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ⁹⁾ na mzdovém mediánu	%	46,7	49,8	50,4	49,9	49,4	47,7
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem z toho dávky:	tis. Kč	2 479 381	2 154 528	2 294 037	2 521 967	2 732 859	3 035 451
nemocenské		1 827 908	1 483 306	1 587 111	1 813 607	1 991 190	2 245 642
peněžitá pomoc v mateřství		607 345	594 365	610 363	609 426	622 995	653 331
ošetřovné		43 696	75 920	95 677	97 762	116 784	134 898
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Zjištěné trestné činy	počet	39 721	40 623	42 853	37 233	30 364	26 528
na 1 000 obyvatel		31,9	33,1	35,0	30,5	25,0	21,9
Objasněné trestné činy	počet	14 814	14 936	17 111	16 302	14 270	13 396
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	71	68	68	51	53	45

¹⁾ zahrnuje vyšší odborné vzdělání

²⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výděлку) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1–9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁶⁾ data do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

⁷⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

⁸⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – ekonomický vývoj

	Měřící jednotka	2010	2012	2013	2014	2015	2016
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	387 858	408 739	397 261	419 985	434 971	.
předchozí rok=100 (srovnatelné ceny)	%	103,7	99,5	95,7	102,4	102,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	311 598	332 781	324 580	344 328	357 939	.
průměr ČR = 100	%	82,9	86,1	83,2	84,0	82,9	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	733 216	764 927	743 314	778 276	804 760	.
průměr ČR = 100	%	93,8	95,4	92,2	92,2	91,5	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	351 484	367 321	355 598	379 420	391 088	.
v tom sektory: primární	%	1,1	1,6	1,7	1,8	1,8	.
sekundární	%	47,4	48,2	47,2	48,2	47,1	.
terciární	%	51,4	50,2	51,1	50,0	51,1	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	99 363	104 619	98 942	95 128	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	79 826	85 177	80 840	77 992	.	.
průměr ČR = 100	%	78,8	85,1	82,7	75,7	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ¹⁾	osoby	528 982	534 350	534 446	539 635	540 498	.
z toho zaměstnanci		468 874	479 016	469 887	479 580	483 422	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	30 301	32 151	31 876	32 456	33 669	.
v tom: přímé náklady		21 763	23 018	22 871	23 327	24 187	.
sociální požitky		357	338	334	330	337	.
sociální náklady a výdaje		7 979	8 586	8 449	8 559	8 896	.
personální náklady a výdaje		282	291	297	341	362	.
daně a dotace		-80	-83	-75	-100	-113	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	3 100	4 584	4 500	5 155	5 194	.
z toho: mzdové		1 334	1 820	1 866	2 409	2 352	.
financované z veřejných zdrojů ČR		921	1 218	1 096	1 189	1 284	.
Zaměstnaní ve výzkumu a vývoji celkem	přep. os.	3 412	4 754	3 708	4 261	4 267	.
z toho výzkumní pracovníci		1 811	2 621	1 947	2 135	2 444	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Domácnosti mající: osobní počítač	%	56,7	63,9	66,9	69,4	72,9	.
přístup k internetu	%	53,1	62,5	65,9	68,4	72,0	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ³⁾							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	245 290	244 750	248 500	250 028	250 213	251 898
fyzické osoby		197 069	194 177	198 462	⁹⁾ 200 614	198 542	197 835
živnostníci		185 892	182 854	172 991	176 470	175 606	176 222
subjekty se zjištěnou aktivitou		126 653	133 529	129 575	126 325	125 520	123 513
fyzické osoby		97 982	103 310	97 629	⁹⁾ 96 404	95 165	94 396
živnostníci		88 779	91 639	80 376	82 252	81 837	81 842
Vzniklé subjekty	počet	10 757	9 292	9 151	8 294	9 053	8 988
fyzické osoby		7 797	6 715	6 458	⁹⁾ 5 968	6 085	5 879
živnostníci		7 145	6 482	5 710	5 488	5 123	5 297
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce	mil. Kč	5 404	6 391	6 569	7 374	¹⁰⁾ 6 586	.
z toho: rostlinná produkce		2 842	3 768	3 841	4 070	¹⁰⁾ 3 697	.
živočišná produkce		2 211	2 199	2 325	2 559	¹⁰⁾ 2 192	.
Obhospodařovaná zemědělská půda k 31. 5.	ha	210 604	211 667	210 817	211 305	209 080	208 365
z toho orná		127 938	125 180	122 901	123 443	123 136	123 304
Sklizeň: obilovin	t	317 161	309 294	345 617	414 751	388 902	399 786
brambor	t	23 511	25 418	20 128	22 896	18 405	24 871
Stavy hospodářských zvířat k 1. 4.							
skot	počet	77 124	76 383	75 765	77 294	79 384	80 918
prasata	počet	76 470	51 880	52 386	56 360	43 967	36 522
drůbež	počet	1 689 636	1 047 744	1 108 341	1 284 655	1 277 632	871 170
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	8 485	8 274	7 942	8 604	9 083	9 143
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	12 595	9 100	9 584	10 332	8 360	7 224
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	16 250	11 471	12 520	12 145	11 277	4 838
Výroba mléka	tis. l	164 585	158 801	164 217	167 246	171 041	168 728
Snáška konzumních vajec	tis. ks	33 866	46 509	16 180	10 228	12 345	22 105

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2010	2012	2013	2014	2015	2016
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	2 022	1 565	1 652	1 567	1 524	1 959
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 776 008	1 354 007	1 434 365	1 673 939	1 771 730	2 755 379
z toho nahodilá živelní		1 029 391	246 082	195 528	492 548	295 114	203 788
PRŮMYSL⁴⁾							
Průměrný počet podniků	počet	232	233	231	226	234	235
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy	mil. Kč	389 973	470 662	444 392	471 415	507 027	531 750
na 1 zaměstnance	tis. Kč	3 592	4 221	4 181	4 501	4 737	4 845
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	108 575	111 496	106 296	104 737	107 026	109 755
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	25 438	27 532	27 240	27 766	28 413	28 593
ENERGETIKA (ERÚ)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	6 793,2	5 830,9	6 427,2	6 400,4	6 787,0	6 759,4
podíl na ČR	%	7,9	6,7	7,4	7,4	8,1	8,1
Spotřeba elektřiny ⁵⁾	GWh	9 412,6	9 034,0	8 988,9	7 630,6	7 649,4	7 996,6
podíl na ČR	%	13,3	12,8	12,8	13,6	13,5	13,9
Spotřeba elektřiny ⁵⁾ v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 021,5	986,5	1 043,2	1 017,8	1 042,9	1 090,7
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁶⁾	počet	73	67	64	58	52	53
Základní stavební výroba ⁶⁾	mil. Kč	11 523	10 642	9 096	8 847	9 846	8 277
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 309	1 295	1 236	1 318	1 619	1 371
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁶⁾	fyz. os.	8 803	8 220	7 357	6 711	6 080	6 036
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁶⁾	Kč	24 791	24 564	24 254	24 036	25 069	25 472
Stavební práce dle dodavatelských smluv podle místa stavby ⁷⁾	mil. Kč	31 035	26 152	23 232	23 491	26 251	20 888
z toho pro veřejné zadavatele		14 735	9 770	9 596	9 731	11 256	6 193
VYDANÁ STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	40 645	30 009	26 668	23 143	21 448	23 024
z toho: budov (bytových a nebytových)		22 830	20 138	15 924	14 132	14 705	15 582
na ochranu životního prostředí		6 876	4 356	4 950	2 977	2 792	1 829
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	4 033	3 257	3 364	3 166	2 865	3 010
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	2 541	2 074	2 062	1 931	2 117	2 251
z toho v nových rodinných domech		1 750	1 460	1 328	1 218	1 443	1 593
Dokončené byty	počet	2 898	2 698	2 404	1 943	2 187	2 096
z toho v nových rodinných domech		1 899	1 831	1 618	1 405	1 400	1 466
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	34 444	35 017	35 679	35 442	35 725	35 650
v novém bytovém domě	Kč	47 736	41 263	43 085	34 736	30 832	34 943
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily včetně dodávkových k 31. 12.	počet	452 840	468 433	469 171	475 956	498 186	512 181
CESTOVNÍ RUCH⁸⁾							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ) k 31. 12.	počet	405	628	618	569	576	572
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	23 785	31 830	30 867	29 456	29 923	29 999
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	osoby	527 380	698 746	698 211	703 009	775 047	816 653
z toho ze zahraničí		101 332	153 028	157 223	160 275	180 045	179 041
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	4,3	3,9	3,8	3,8	3,9	3,9
z toho hostů ze zahraničí		3,6	3,4	3,6	3,4	3,6	3,5

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA 2010 (Evropský systém účtů 2010)

²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2013 je vypočten z dat roku 2012, 2013 a 2014)

³⁾ vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje před rokem 2013 plně srovnatelné

⁴⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

⁵⁾ od roku 2014 spotřeba elektřiny v hodnotě netto, do roku 2013 v hodnotě brutto

⁶⁾ podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

⁷⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci

⁸⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti; údaje před rokem 2012 nejsou srovnatelné

⁹⁾ od roku 2014 včetně zahraničních fyzických osob

¹⁰⁾ semidefinitivní výsledky

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Moravskoslezský kraj – vývoj životního prostředí

	Měřící jednotka	2010	2012	2013	2014	2015	2016
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	275 260	274 802	274 457	274 087	273 848	273 646
z toho: orná půda		171 988	170 630	170 199	169 811	169 298	168 822
zahrady a ovocné sady		18 272	18 281	18 278	18 248	18 286	18 320
trvalé travní porosty		85 000	85 890	85 980	86 028	86 263	86 504
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	267 422	267 909	268 250	268 628	268 916	269 403
z toho: lesní pozemky		193 379	193 679	193 773	193 926	194 021	194 137
zastavěné plochy a nádvoří		11 904	11 797	11 793	11 800	11 781	11 734
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	94,3	91,5	90,7	88,9	90,8	89,8
Čistírný odpadních vod (ČOV)	počet	145	151	155	156	155	160
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	80,8	82,3	82,6	83,2	83,3	83,8
z toho s koncovou ČOV		74,1	75,8	76,7	77,5	77,9	78,1
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	90,6	96,9	97,6	97,7	96,8	97,3
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	519 827	518 126	529 202	529 003	518 374	523 152
Produkce kalů z ČOV	t sušiny	20 922	18 238	18 868	20 825	20 185	21 588
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4)	t/km ²	1,24	1,00	0,99	0,92	0,86	.
stacionární zdroje (REZZO 1–3)		1,12	0,89	0,89	0,81	0,76	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,12	0,11	0,10	0,10	0,10	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	3,98	3,77	3,66	3,46	3,31	.
stacionární zdroje (REZZO 1–3)		3,98	3,77	3,66	3,45	3,31	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	5,08	4,43	4,47	4,18	4,12	.
stacionární zdroje (REZZO 1–3)		3,86	3,33	3,41	3,19	3,17	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,21	1,10	1,06	0,99	0,95	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	28,27	26,75	28,08	25,78	29,61	.
stacionární zdroje (REZZO 1–3)		26,36	25,23	26,68	24,48	28,28	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,91	1,52	1,40	1,30	1,34	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu celkem ¹⁾	t	2 646 374	3 069 579	2 776 959	2 615 899	2 776 323	.
z toho: zpracovatelský průmysl	t	1 160 822	1 251 064	1 344 764	1 182 783	1 232 862	.
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	t	231 974	282 826	201 432	161 571	201 662	.
stavebnictví	t	666 118	842 404	594 172	593 808	663 125	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	2 126	2 499	2 269	2 145	2 285	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	335	318	317	325	313	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	15,8	13,4	14,9	14,9	15,5	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	54	43	47	49	48	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 288	2 911	3 676	4 718	5 526	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	2 682 562	3 248 330	4 382 195	5 691 147	6 652 374	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	22,4	31,1	38,8	56,7	69,4	.
nakládání s odpadními vodami	%	48,8	43,5	37,6	31,1	19,8	.
nakládání s odpady	%	6,0	7,3	6,1	5,3	4,5	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	5 342 496	6 647 914	6 901 617	6 917 597	6 718 484	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	9,7	10,8	9,7	9,2	10,3	.
nakládání s odpadními vodami	%	21,7	20,4	20,2	18,7	19,2	.
nakládání s odpady	%	63,1	62,9	62,7	64,7	62,9	.

¹⁾ podle sídla podniku

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Moravskoslezského kraje v roce 2010 a 2016

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy					
			Bruntál	Frydek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
Obyvatelstvo k 31. 12.	2010 ¹⁾	1 243 220	97 369	212 100	270 412	152 524	177 236	333 579
	2016	1 209 879	93 080	213 628	251 370	151 737	176 600	323 464
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2010	1,8	0,8	1,4	2,2	1,0	0,9	2,9
	2016	2,1	1,0	1,7	2,5	1,3	1,0	3,4
v tom ve věku (%):								
0–14 let	2010 ¹⁾	14,4	14,6	14,6	13,8	15,0	14,7	14,1
	2016	15,0	14,5	15,4	14,2	15,6	15,5	14,9
15–64 let	2010 ¹⁾	70,5	71,6	70,3	70,7	70,6	70,3	70,1
	2016	66,4	66,2	66,4	66,8	66,3	66,3	66,1
65 a více let	2010 ¹⁾	15,2	13,8	15,1	15,5	14,4	15,0	15,8
	2016	18,7	19,3	18,2	19,0	18,1	18,2	19,0
Průměrný věk k 31. 12.	2010 ¹⁾	40,6	40,3	40,5	40,8	40,0	40,5	41,0
	2016	42,2	42,5	41,9	42,8	41,6	42,0	42,4
Index stáří ²⁾	2010 ¹⁾	105,4	94,4	102,5	112,3	95,0	101,2	112,5
	2016	124,5	132,8	118,4	134,0	115,5	117,3	127,8
Index ekonomického zatížení ³⁾	2010 ¹⁾	41,9	39,8	42,2	41,5	41,7	42,2	42,7
	2016	50,7	51,0	50,7	49,7	50,8	50,8	51,2
Přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel:								
celkem	2010	-3,3	-2,7	2,9	-10,0	-0,3	0,6	-5,5
	2016	-2,8	-6,8	1,7	-8,5	-0,2	-0,8	-2,6
přirozenou měnou	2010	-0,2	-0,1	0,5	-0,8	1,1	-0,8	-0,3
	2016	-0,9	-2,2	-0,0	-2,4	0,6	0,1	-1,2
stěhováním	2010	-3,2	-2,6	2,5	-9,2	-1,4	1,3	-5,2
	2016	-1,9	-4,6	1,7	-6,1	-0,7	-0,9	-1,5
Naděje dožití při narození (v období 2012–2016)								
muži			73,7	74,7	73,4	74,8	74,7	73,9
ženy			80,2	81,2	79,9	81,2	81,2	80,4
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce celkem k 31. 12.	2010	82 776	9 092	10 710	20 940	9 235	11 067	21 732
	2016	64 036	6 331	7 090	18 153	4 793	7 173	20 496
z toho (%):								
ženy	2010	47,5	47,7	47,3	49,9	44,9	45,2	47,5
	2016	47,9	48,3	47,2	47,6	47,8	45,3	49,2
absolventi škol a mladiství	2010	6,3	6,5	7,3	6,1	5,0	7,9	5,6
	2016	4,1	4,0	4,9	3,3	4,2	5,2	4,2
osoby se zdravotním postižením	2010	12,6	16,3	15,2	11,1	14,7	11,6	11,0
	2016	13,5	16,5	18,6	11,2	17,3	14,0	11,9
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2010	26,1	30,8	33,2	19,0	30,1	31,4	23,1
	2016	21,3	25,1	32,1	15,7	34,1	28,8	15,6
dosažitelní	2010	95,7	95,4	94,3	96,6	97,2	96,0	95,0
	2016	93,8	93,1	92,3	96,4	92,5	92,3	93,1
ve věku 55 a více let	2010	16,0	16,0	17,0	14,9	17,8	15,4	16,1
	2016	22,4	23,3	25,1	21,8	27,7	22,3	20,6
evidovaní 12 a více měsíců	2010	38,0	37,2	28,7	44,6	35,5	32,5	40,6
	2016	46,3	43,3	31,3	52,5	32,4	37,2	53,3
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁴⁾	2010	9,05	12,45	6,77	10,58	8,34	8,52	8,84
	2016	7,45	9,49	4,62	10,33	4,40	5,64	8,89
v tom: muži	2010	9,47	13,02	7,08	10,47	9,12	9,33	9,34
	2016	7,67	9,68	4,79	10,61	4,53	6,15	8,99
ženy	2010	8,62	11,86	6,46	10,70	7,54	7,71	8,34
	2016	7,22	9,28	4,43	10,04	4,25	5,12	8,80
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁵⁾	2010	3,6	4,9	2,1	4,9	3,0	2,9	3,8
	2016	3,7	4,4	1,6	5,7	1,5	2,3	5,1
Lékaři na 1 000 obyvatel	2010	3,9	3,2	3,7	3,1	3,2	3,3	5,5
	2015	4,3	3,3	4,1	3,4	3,4	3,6	6,1
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2010	4,284	3,667	4,568	4,451	4,294	4,011	4,282
	2016	5,127	4,457	5,587	5,871	5,066	4,898	4,883
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁶⁾	2010	10 218	9 666	10 154	10 589	9 848	9 969	10 393
	2016	11 537	10 889	11 552	11 882	11 182	11 317	11 733

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Moravskoslezského kraje v roce 2010 a 2016

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy					
			Bruntál	Frydek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%) ⁷⁾	2010	22,6	26,9	21,6	21,4	27,2	23,1	20,7
	2016	29,5	34,5	28,5	29,2	34,5	31,1	25,9
v tom: muži	2010	22,7	29,1	22,7	17,2	30,6	26,0	21,0
	2016	30,3	37,0	29,8	27,1	37,3	33,9	26,1
ženy	2010	22,5	25,6	20,9	24,3	25,2	21,5	20,5
	2016	29,1	32,9	27,6	30,7	32,7	29,3	25,7
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	2010	31,9	22,8	21,0	29,8	20,8	18,2	55,5
	2016	21,9	17,9	16,1	21,0	15,3	13,6	35,2
Dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2010	6,3	5,3	6,6	5,0	6,5	5,2	8,1
	2016	7,5	9,3	7,2	5,2	7,5	7,5	9,0
Soukromí podnikatelé (živnostníci) celkem na 1 000 obyvatel k 31. 12.	2010	149,5	153,0	146,9	126,2	154,4	164,8	158,7
	2016	145,7	154,3	149,2	120,6	150,5	161,9	149,1
z toho:								
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2010	71,9	79,9	74,5	54,5	74,4	81,6	75,7
	2016	67,6	74,6	72,2	51,5	69,0	76,0	70,0
subjekty vzniklé v roce	2010	5,7	5,3	6,0	5,4	5,8	6,0	5,8
	2016	4,4	4,8	4,6	4,1	4,1	4,2	4,5
Stavební práce "S" (dle dodavatelských smluv) podle místa stavby ⁸⁾ na 1 obyvatele (tis. Kč)	2010	24,9	7,9	31,2	20,0	20,2	12,6	38,6
	2016	17,2	9,6	15,8	13,2	13,6	18,1	24,8
Počet bytů na 1 000 obyvatel:								
zahájených	2010	2,0	1,0	3,4	1,2	2,3	2,1	2,0
	2016	1,9	2,2	2,7	1,6	2,2	1,9	1,2
dokončených	2010	2,3	1,5	3,4	1,3	2,5	2,3	2,7
	2016	1,7	1,3	2,7	1,7	1,5	1,9	1,2
Hromadná ubytovací zařízení:								
lůžka na 1 000 obyvatel	2012	25,9	73,7	45,9	9,0	27,6	17,9	16,1
	2016	24,8	71,6	42,1	8,7	24,8	17,5	16,3
hosté na 1 000 obyvatel	2012	569	1 235	991	168	553	307	570
	2016	674	¹⁰⁾ 1 651	1 084	184	¹⁰⁾ 626	¹⁰⁾ 378	688
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):								
orná půda	2010	31,7	19,3	17,6	34,7	47,8	50,5	31,3
	2016	31,1	19,0	17,3	34,3	47,2	49,0	30,9
lesní pozemky	2010	35,6	45,8	50,9	14,2	22,9	27,8	16,2
	2016	35,7	45,9	51,0	14,5	23,0	28,0	16,3
zastavěné plochy a nádvoří	2010	2,2	1,0	1,9	4,9	2,0	2,0	7,1
	2016	2,2	1,0	1,9	4,9	2,0	2,0	6,7
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1–3):								
tuhých znečišťujících látek ⁹⁾	2010	0,8	0,2	1,2	1,2	0,3	0,2	5,4
	2015	¹¹⁾ 0,5	0,1	0,6	1,0	0,3	0,2	2,9
oxidu siřičitého	2010	4,0	0,4	4,3	12,9	0,5	0,3	31,3
	2015	¹¹⁾ 3,3	0,4	4,1	9,4	0,4	0,3	25,4
oxidů dusíku	2010	3,9	0,3	3,2	14,8	0,5	0,3	32,1
	2015	¹¹⁾ 3,2	0,2	2,8	11,5	0,4	0,3	26,2
oxidu uhelnatého	2010	26,4	2,9	59,8	16,0	5,7	3,6	155,7
	2015	¹¹⁾ 28,3	2,5	55,0	14,5	7,9	3,6	202,2

¹⁾ stav k 1. 1. 2011

²⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

³⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁶⁾ data za prosinec; bez souběhu s vdovským nebo

⁷⁾ podíl na všech příjemcích starobního důchodu k 31. 12. , vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁸⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci

⁹⁾ bez emisí TZL, NH₃ a VOC ze stavebních činností, chovů hospodářských zvířat, aplikace minerálních hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

¹⁰⁾ hodnota s nižší, omezenou spolehlivostí

¹¹⁾ data za kraj vč. emisí z přemísťujících se zdrojů (např. recyklační linky stavebních materiálů)
